

**BARIŞ,
BAĞIMSIZLIK,
DEMOKRASİ VE
SOSYALİZME
ADANMIŞ
75 YAŞ**

Behice Boran'dan
Seçmelerle
Son 10 Yıl

TÜSTAV

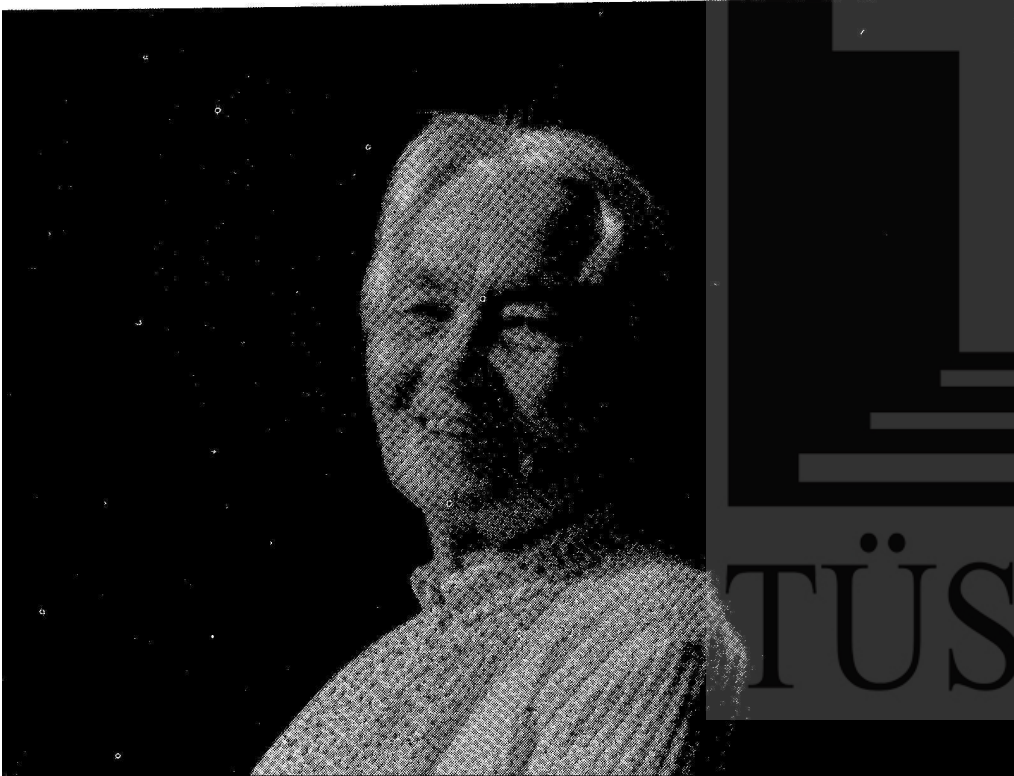
GENEL BAŞKAN
BORAN YOLDAŞ'A
YETMİŞBEŞİNCİ
YAŞ GÜNÜNDE
ŐAYGIYLA

**BARIŞ, BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASİ VE
SOSYALİZME ADANMIŞ 75 YAŞ**

**Behice Boran'dan
Seçmelerle
Son 10 Yıl**

TÜSTAV

TİP Yayınları – Mayıs 1985

1 MAYIS 1985: ÜÇLÜ BAYRAM

1 Mayıs, işçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışmasını simgeleyen gün, dünya işçi sınıfının ve onun bir parçası olarak işçi sınıfımızın en anlamlı, en kutlanası günüdür. Bugün ülkemizde istendiği kadar yasaklanmış olsun, nerdeyse takvimlerden 1 Mayıs gününü silip atlayacak derecede işçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışmasından, bunun dile getirileceği 1 Mayıs'lardan ürküntü duysun faşizm; 1 Mayıs işçi sınıfının en anlamlı, en kutlanası günüdür. Kutlanır, kutlanacaktır. İşçi sınıfı her hal ve koşulda 1 Mayıs'ı şu veya bu biçimde, ama daima, birlik ve dayanışma içinde, mücadelesinin bir parçası olduğunun bilinciyle ve o mücadelenin bir parçası olarak kutlayagelmiştir. Uzun söze, dünya tarihinden sayfalara gerek yok. Son yılların Türkiye uygulamalarının hatırlanması yeter.

1 Mayıs 1985'in biz Türkiye İşçi Partilileri için ek anlam ve önemi de vardır. 12 Mart faşist döneminde resmen kapatılan partimizin yeniden örgütlenmesi sırasında, tam on yıl önce, açılış günü olarak 1 Mayıs seçilmişti bilinçle, 1 Mayıs 1975 günü. Böylece 1 Mayıs 1985, ayrıca yeniden örgütlenişimizin onuncu yıldönümü oluyor. Kutlama sevincimizi katmerleştirirken, geçmiş, geçen günleri bir daha elden geçirip değerlendirerek dersler çıkaracağımız gün oluyor.

Bununla da bitmiyor. 1 Mayıs 1985, aynı zamanda Genel Başkanımızın, ömrünü bağımsızlık, demokrasi, barış ve sosyalizm mücadelesine adanmış Boran yoldaşın yetmişbeşinci doğum yıldönümü. 1 Mayıs'ta doğmuş olmak kuşkusuz bir raslantı, ama raslantıların en anlamlısı. Böylece, dersler çıkarmak, geleceğimize ışık tutmak için geçmiş, değerlendirirken önümüzde bir örnekte beliriyor, yaşanmış zamanın aynı zamanda nasıl yaşanması kılınacağını gösteren canlı bir örnek.

Basın büromuz bu fırsattan yararlanarak, bir yandan son on yılın, bellekleri tazelemeye yardımcı küçük bir panoramasını sunmak üzere, eski yayınlardan seçmeler yapmayı tasarladığında, bunu en rahat ve kolaylıkla Genel Başkanımızın konuşma ve yazılarından derlemelerle gerçekleştirebileceğini de gördü. Bu da doğaldı. Partinin bütün çalışmalarında Boran yoldaş vardı; başkan olarak, lider olarak, yol gösterici, kılavuz olarak, 1 Mayıs 1979'da olduğu gibi gereğinde en ön safta bizzat dövüşen militan olarak. Boran yoldaşın bütün yaşamında ise parti vardı, Türkiye İşçi Partisi ve Parti'nin kişiliğinde işçi sınıfı ve mücadelesi.

İçtenlikle belirtilen bir kaç istisna dışında tümüyle Boran yoldaşın son on yıl içindeki konuşma, demeç ve yazılarından Büro tarafından serbestçe seçilmiş ve içeriğini belirtmek üzere ara başlıklar eklenmiş kimi bölümlerin kronolojik bir sıralamasından oluşan bu demetin, son on yılı yeniden anımsayıp değerlendirmesinde okuyucuya kolaylık sağlarken, bir yandan da, yetmişbeş yaşını tamamlayan, ama kuşkusuz her zaman en gencimiz kadar genç Boran yoldaşımıza, gene onun çalışmalarından yararlanarak hazırlanmış anlamlı bir doğum günü armağanı olacağını düşünüyörüz.

1 Mayıs 1985, bütün yoldaşlara kutlu olsun.

1 Mayıs 1985
Basın Bürosu

BARIŞ, BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASİ VE SOSYALİZME ADANMIŞ 75 YAŞ

Türkiye İşçi Partisi Merkez Komitesi dopdolu yaşamını emekçi halkımıza, işçi sınıfımızın çıkarlarına, Parti'mizin yüce amaçlarına yürekten bağlayan Genel Başkanımız Behice Boran yoldaşın 75. yaş gününü kutluyor.

Boran yoldaş 1 Mayıs 1910'da doğdu. İyi bir öğrenim yaptı. Türkiye'nin önde gelen sosyologlarından birisi oldu. Üniversitede öğretim üyesiiken mesleğiyle ilgili yaptığı araştırmaları, inceleme yazıları aradan geçen 45 yıla karşın hala kendi alanında ilk olmanın onurunu taşıyor. Boran yoldaşın Üniversitede, çevresine ve olaylara yeni bir bakış açısıyla bakılması gereğine inanan bir kuşağın yetişmesinde payı büyük olmuştur.

Üniversitedeki çalışmaları, onun ve onunla birlikte hareket eden öteki arkadaşlarının hakkında ardı arkası kesilmeyen soruşturmaların ve "suçlamaların" başlatılmasına yol açtı. Sonunda Üniversitedeki "Kürsü"leri iptal edildi; Boran ve arkadaşları açığa alındı. Boran, bunun üzerine Amerikan ve Avrupa Üniversitelerinde çalışmak için kendisine yapılan çağrılarını kabul etmedi. Ülkesinde kalmayı istedi, çeviri yaparak geçimini sağladı.

Boran yoldaş, 2. Dünya Savaşı koşullarında, Hitler ve Mussolini faşizminin etkileyip cesaretlendirdiği gericiliğin kudurmuşçasına saldırıya geçtiği bir sırada, işçi sınıfı hareketinin sıralarına katıldı. 1940'larda, önce "YURT ve DÜNYA" yı, ardından "ADIMLAR" dergisini yayım yaşamına soktu. "TAN" Gazetesi'nde sürekli yazılar yazdı. Bu çabaların herbirisi, gericiliğin giderek artan saldırganlığının önünü kesmede, fa-

şizmin ve savaşın içyüzünü sergilemede, o günkü iktidarların, Hitlercilerin yanında savaşa katılma isteklerini ve bu yöndeki uzlaşma yeltenişlerini açığa çıkartmada yürekli başkaldırdılar.

Boran yoldaş, daha başından beri uğrunda savaşım verdiği davayı açıkça anlayan ve bununla kaynaşmayı esas alan devrimci bir kişiliğe sahipti. O, 1940'larda başladığı sayısız engeller, güçlükler ve tuzaklarla dolu kavgaya, hergün aynı inanç ve coşkuyla devam etti; ediyor. İşçi sınıfı hareketinin verdiği görevlerin yerine getirilmesinde, her defasında davasına sınıksız bağlı olduğunu yaşam içinde sımanarak kanıtıyor.

Kahraman Sovyet halkının, Partisi'nin ve şanlı "Kızıl Ordu"nun fazizmi yenilgiye uğratmasından sonraki koşullar, işçi sınıfı hareketinin ve onun bir parçası olarak Boran yoldaşın yürüttüğü savaşımın ve yaptığı uyarıların gerçekliğini ve haklılığını ortaya koydu. Bu gerçekliği ve haklılığı görenlerin sayısında savaş sonrasında hızlı bir artış görüldü.

Boran yoldaş, Stockholm çağrısının ertesi yılda, 1950'de, Türkiye'de barış hareketinin ilk çekirdeğini filizlendirdi; Türk Barışseverler Cemiyeti'nin kurucusu ve Genel Başkanı oldu.

Bundan kısa bir süre sonra, Kore savaşı patlak verdi. Türk hükümeti, ulusal onuru için emperyalizme ve iç gericiliğe karşı ayaklanan Kore'li yurtseverlere karşı savaşmak için, oraya asker gönderme kararı aldı. Türk Barışseverler Cemiyeti Başkanı Boran ve öteki yönetim kurulu üyeleri hükümetin bu kararını protesto eden bir bildiriye sokağa çıkarak bizzat dağıttılar. Hemen ardından tutuklandılar; "milli menfaatlere zarar verecek faaliyette bulunmak"tan sanık olarak askeri siyasi mahkeme karşısına çıkartıldılar. Boran yoldaş, mahkemeyi bir barış savaşımı kürsüsüne dönüştürdü. Orada Türkiyeli yurtseverlerin, barış savaşçıların yürekli ve kararlı bir sesi oldu; Türkiye barış güçlerinin savaşım tarihine, barışım yetkin bir savaşçısı olarak yazıldı. Mahkeme, mahkumiyet kararı verdi; Boran oğlunu hapisaneyeyken doğurdu.

Bu mahkumiyet daha henüz dolarken, bu kez, 1951 büyük "tevkifat"ı olarak bilinen, TKP'ye yönelen saldırı başladı. Boran yoldaş yeniden tutuklandı; İstanbul'da askeri mahkeme karşısına çıkarıldı. Demokrat Parti'nin Komünist hareketi ve komünistleri ülkeden tümüyle süpürüp atmak için her türlü araca başvurduğu bu karanlık dönemde, Boran, tutum ve kararlılığıyla halkına, yapılanların boşuna olduğunu gösterdi. Bayrağın asla yırtılamayacağını kanıtladı.

13 Şubat 1961'de Türkiye İşçi Partisi kuruldu. Parti'yi kuranlar, bir süre sonra yurtsever aydınları sıralarına davet etti. Boran yoldaş da, ötekilerle birlikte yapılan bu daveti kabul etti. Önce Parti'nin Etüd Bürosu'nda Programın yeniden yazılışında birinci derecede görev aldı. Ardından, İstanbul delegesi oldu; 1964'de İzmir Kongresi'nde Merkez Yürütme Kurulu üyeliğine seçildi. 1965 Genel seçimlerinde Parti'nin milletvekili oldu. Sonra Genel Sekreter; 4. Büyük Kongre'de de Genel Başkanlığa getirildi.

Boran yoldaş, bu dönem boyunca Parti'nin bilimsel sosyalistleşme sürecini başarıya ulaştırmak için en önde görev yaptı. 1970 sonlarında Parti içinde beliren sağ ve "sol" oportünist eğilimlerin yenilgiye uğratılarak mahkum edilmesinde Boran yoldaş, belirleyici bir işlev gördü. Antiemperyalist ve demokratik içerik taşıyan ödevlerle, işçi sınıfının sosyalizm uğrunda savaşımlarındaki bağlantının, devrim ile demokrasinin, devrim ile barışın bütünlüğünün yaşamsal önemini bilinçlere kazınmak için yoğun bir savaşım verdi. Boran yoldaşın savunduğu bu sağlam doğrultu, sınıf savaşımında demokratik araç ve yöntemlerin öneminin kavranmasına temel teşkil etti.

Kürt ulusal sorunu Parti yaşamında sürekli canlı tutulan, dikkatlerin üzerinde yoğunlaştırılması istenilen başlıca sorunlardan biri olmuştur. Boran yoldaş, Kürt ulusunun yazgısını belirleme yönündeki savaşımını her zaman işçi sınıfımızın en yakıcı bir sorunu olarak gündemin değişmeyen ana maddelerinden birisi yapmıştır. Bakış açısını milliyetçiliğin sınırları dışına çıkartmada hep en önde görev üstlenmiştir.

12 Mart 1971 darbesi sonrasında Parti kapatıldı. Boran yoldaş başta olmak üzere öteki merkez yöneticilerimiz 15 yılı aşkın ağır hapis cezalarına çarptırıldılar. Hem Anayasa Mahkemesi karşısında ve hem de diğer mahkemelerde Boran yoldaş sanık gibi değil, yargıç gibi davrandı. Mahkemelerde ve hapisanede yeniden namus savaşımından başarıyla geçti.

Boran yoldaş'ın önderliğinde Türkiye İşçi Partisi, on yıl önce, 1 Mayıs 1975'de yeniden kuruldu. Türkiye İşçi Partisi'nin yeniden kuruluşu, demokrasi için savaşımın politik düzenle sınırlı tutulamayacağına çarpıcı bir örnek oldu.

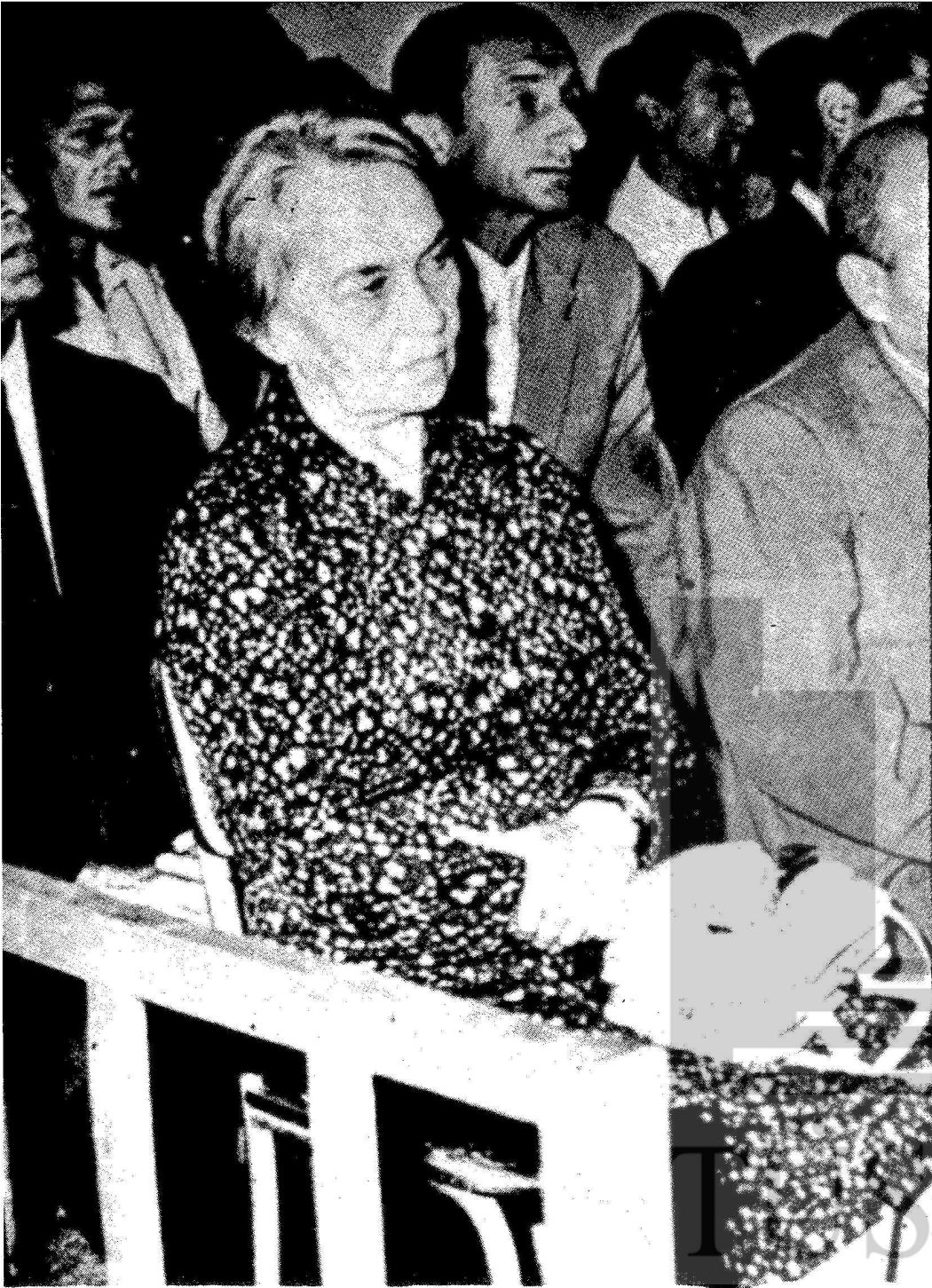
Partimiz, "Tarihe güvenildiği için değil, tarihsel deneyimden yararlanmayı yeterince başaramadıkları için çokça hataların yapıldığı" kanısındadır. Boran yoldaş, tarihsel deneyimlerden yeterince yararlanmada bize beceri kazandırmıştır.

Boran yoldaş, işçi sınıfı hareketimizin gerekleri açısından çıkış yollarını görmede, sorunları ortaya çıkarmada ve çözümlerini bulmada önderimiz olmaya devam ediyor. Partimizin bugüne gelişinde, onun belirleyici payı vardır. Boran yoldaş, bugün de bizi daha ileri hedeflere ve başarılarla kavuşturmak için, sınıf hareketimizin politik birliğini, yurtseverlerin birliğini sağlamak için en önde yürüyor.

İşçi sınıfının yüce amacı için, barış için, halkın mutlu geleceği için hiçbir özveriden kaçınmayan; dopdolu, aydınlık 75 yıllık yaşam... Boran yoldaş, sizden çokşey öğreniyoruz, sizinle övünüyoruz; doğum gününüz kutlu olsun.

Merkez Komitemiz, Partimizin en önde yürüyen militanı, partizanı Behice Boran yoldaşın 75. yaş gününü kutluyor.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
MERKEZ KOMİTESİ

12 MART VE SONRASI

Mücadele Her Hal Ve Koşulda Sürecektir

Hükümet kısmen kendisinin yarattığı veya yaratılmasına göz yumduğu bu olayları, ülkede bir baskı ve şiddet ortamı yaratılması, ilerici, demokratik, sosyalist akım ve güçlerin sindirilmesi için kullanmaktadır. Bütün bu karmaşık olaylar ortamında başka hesapların ve kışkırtmaların da rol oynuyor olması, hükümetin bu belirttiğimiz politikayı gütmeyeceği, hükümetin doğrudan sorumlu olmadığı anlamına gelmez. Elbistan, Amasya, Turhal, Sarız, Kırıkhan, İslâhiye olaylarından sonra artık açıkça belirmiştir ki, TİP'liler meşru nefis müdafaası durumunda bırakılmak ve sindirilmek veya silahla mukabeleye itilmek istenmektedir. Türkiye İşçi Partililer bu tertip ve kışkırtmalara gelmeyeceklerdir, ama demokratik hak ve özgürlüklerini yığıtçe savunacak, sosyalist hareketi her şart ve halde sürdürecektir. Bu tertipler ve saldırılar Türkiye'de emperyalizme ve faşizme karşı, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için sıhhatli hareketi, mücadeleyi asla durduramayacaktır. Çünkü tarihin akışı bu yöndedir. Ve tarih emperyalizmi ve faşizmi mahkum etmiştir. Bu mücadele uzun vadeli bir mücadeledir. Sosyalistler amaçlarından ve izledikleri yoldan hiç şaşmadan, soğuk kanlı, akıllı, gerçekçi mücadele yöntemlerini ısrarla, yığıtçe, bütün tehlike ve fedakarlıkları göze alarak sürdürmesini bilen kişilerdir.

(12 Mart öncesi yayımlanan son bildirden, MYK bildirisi, 6 Mart 1971)

12 Mart'tan Sonra

Emperyalizmin desteğindeki faşist gelişmeler doğal olarak işçi ve emekçi sınıfların siyasal ve ekonomik haklarını, üniversite ve TRT özerkliği ile basın özgürlüğü ve diğer demokratik hak ve özgürlükleri

gündemine alacaktır.

Bütün ilerici güçlerin çeşitli görüntüler altında demokrasinin kalelerine yapılacak baskı ve tertiplere karşı uyanık olmaları gerekmektedir. Bugün içinde bulunduğumuz şartlarda kazanılmış demokratik hakların korunması, parlamenter rejimin yalnız şekil olarak değil, fakat temel ilkeleri ile birlikte ayakta kalmasına bağlıdır.

Gerçekten bugün parlamenter rejimi savunmak her türlü biçimsel liğin ötesinde işçi ve emekçi sınıfların serbestçe örgütlenip siyasal eylemlerde bulunmasını savunmak anlamına gelmekte ve böylelikle ilerici liğin esası bir şartını teşkil etmektedir.

Bu şartı çiğneyerek reform tabloları çizmek, antidemokratik çabaları perdelemekten başka birşey olmayacaktır.

(22 Mart tarihli M.Y.K. bildirisinden)

Birlik, Huzur İddiaları: Havadaki Boş Sözler

Her hal ve şartta işçi sınıfının ekonomik ve politik hareketinin bağımsız varlığını sürdürmek ve geliştirmek vazgeçilmez temel şarttır. Bu imkanı veren veya güçlendiren yeni oluşmalar sosyalistlerce desteklenir. Kısıtlayan veya yok eden gelişmeler desteklenmez. Olayların acıklılığı ve karışıklığı içinde yönümüzü, yolumuzu şaşırılmamak için bu şartı, bu kısıtası bir an akıldan çıkarmamak gerekir. Akıldan hiç çıkarılmaması gereken ikinci husus, bir toplumda işçi sınıfı hareketinin mücadele yöntemleri ve biçimleri toplumun genel gelişme aşamasına ve şartlarına ve bütünü bir parçası olarak da işçi sınıfı hareketinin kendi objektif ve subjektif şartlarına göre tesbit edilir. Bu yapılmadan seçimlere ve parlamentoya girmek önemliydi, değildi, kır gerillasıydı, şehir gerillasıydı, devrimci orduyu tartışmaları havada kalan lafazanlıklardır; fiili girişimler ise anarşist, terörist veya küçük burjuva radikalizmi girişimleri olmaktan öte geçmez.

Önce Türkiye'nin içinde bulunduğu toplumsal duruma bir teşhis koyalım: Türkiye İşçi Partisi dışında ve ona karşı olanlar özetle şöyle diyorlar: Türkiye'nin toplumsal gelişmesinde bir tikanıklık vardır, bir "kısır döngü" oluşmuştur. Parlamento çürümüş, çağdışı toplum yapısını yansıtmakta, sandıktan hep "tutucular koalisyonu" çıkmaktadır. İşçi ve emekçi sınıflar bu kısır döngüyü kırıp tikanıklığı aşacak güçte değillerdir. Onun için toplumun diğer ilerici, zinde güçleri iktidara el koyup döngüyü kıracak, tikanıklığı giderecek reformları yapabilirler, yapmalıydılar. Böyle düşünenler 12 Mart muhtırasına önce sevindiler, dört gün sonra emekliye sevk ve yeni görevlere tayin işlemleri yapılırca şaşaladılar, sonra Erim başbakanlığındaki hükümetin, reformcu bir iktidar olacağına kanaat getirince de yine eski olumlu tavırlarını aldılar.

Yukarıda özetlediğimiz düşünce tarzı ve bundan çıkarılan sonuçlar teori ve metod açısından temel bir yanlışa dayanmaktadır. Evrende ve

toplumda temel olgunun "değişme" olduğu unutulmakta ve Türkiye'nin toplumsal yapısının "durağan (statik)" olduğu varsayılmaktadır. Oysa Türkiye'nin toplumsal yapısı, hele 1960'dan bu yana hızlı bir değişme içindedir. Sınıf ilişkileri, sınıf güç dengeleri değişmektedir. Politik düzeydeki tikanıklığı, "kısır döngü"nü toplumun iç dinamiği kıracaktır ve 12 Mart muhtırasından çok önceden beri kırmaya da başlamıştı. Siyasi Partilerde yer alan iç çekişmeler, gruplaşmalar, bölünmeler, yeni parti kuruluşları, sınıf ilişkileri ve güçlerindeki değişikliğin politik alanda yansımalarıdır. (...)

Yeni iktidar düzeninde hiç değilse gerici yobaz çevrelerin ve örgütlerin cana kasteden saldırıları, yıkıp yakmaları, küfürleri olmayacaktır tesellisi bizim pek benimsediğimiz bir görüş değildir. Şüphesiz bunların da bir değeri önemi vardır. Ama asıl mesele, kişisel rahatlık ve serbestlik değil, sınıfsal hak ve özgürlüklerdir. Her şeyi sınıfsal düzeyde, işçi ve emekçi sınıfların örgütlü politik hareketi açısından görmek şaşmaz kılavuzumuzdur. Kapitalist toplumlarda, hala bizimki gibi geri kalmış olanlarda, işçi ve emekçi sınıfların ekonomik ve politik mücadelesini sürdürmek zordur, rizikolarla doludur. Birçok aydınların demokrasi kıyaslamasına örnek aldıkları Batı demokrasilerin bugünkü demokratik özgürlükler düzeyine o ülkelerin işçi sınıflarının verdiği çok çetin, çok cesur mücadeleleri sonucu ulaşmışlardır. Sosyalist devrimler de işçi ve müttefiki emekçi sınıfları uzun ve çok çetin mücadeleleri, fedakarlıkları pahasına gerçekleştirilmiştir. Bunu bilerek sosyalistiz, bunu bilerek sosyalist hareket içerisinde çalışıyoruz.

(Parti gazetesinde muhtıra'yı inceleyen yazısından)

Birlik, Huzur Ve Özgürlüğün Gerçek Savunucusu Biziz

"Sosyal sınıflar toplumun objektif varlığı içindedir. Sınıf ayrımları herhangi bir grup insan, bir örgüt, bir sosyal hareket tarafından yaratılmaz, yaratılamaz. Toplum yapısı oluşturur çeşitli sınıfları. Onun için "sınıfları ve sınıf mücadelelerini reddediyoruz" demekle ne sosyal sınıflar nede aralarındaki mücadele ortadan kalkar. Toplumda bu ayrımlar ve bu ayrımlara paralel olarak toprak dağılımında, gelir bölüşümünde, vergi yükümünde büyük adaletsizlikler varken, ve bir sınıfın —burjuvazinin— ve bir sistemin —kapitalizmin— ideolojisine, savunulmasına sonsuz özgürlük tanınıp, işçi ve müttefiki emekçi sınıfların ideolojisine —sosyalizme— baskı ve şiddet yöntemleri uygulanırken, birlik, huzur, özgürlük iddiaları havada kalan boş sözlerdir. Birlik, huzur ve özgürlüğün objektif gerçek şartları oluşturulmadan politik demogoji ve baskı ve şiddet yöntemleriyle bir sonuç alınmaz. Biz sosyalistler bu objektif şartların oluşturulmasından yanayız, onun için de gerçek birlik, huzur ve özgürlüğün savunucusu biziz.

(Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinde yaptığı savunmadan, İki Açından Türkiye İşçi Partisi Davası, Bilim Yayınları, Mart 1975, sayfa: 157)

YENİDEN ÖRGÜTLENİRKEN

Daha Önce Erişilen Noktadan

Çark Başak'ın 12 Mart dönemiyle ilgili değerlendirmesinin sonradan Büyük Kongre'ye sunulan MYK raporunda da yer verilen son bölümünde şu görüşler yer alır:

"Türkiye İşçi Partisi kapatıldıktan sonra Parti yöneticileri sıkıyönetim mahkemelerindeki yargılanmaları sırasında da, yeni bir hareketin ancak tutunabilen mevzilerden başlayarak dalga dalga yükselebileceğini bilmenin verdiği sorumlulukla, aynı çizginin sonuna kadar savunucusu oldular. Biliyorlardı ki, toplumsal politik hareketler toplumun objektif şartlarından ihtiyaçlarından doğar. Bu objektif durum var oldukça hele geliştikçe, bunların insanların bilinçlerine yansımaması, onları çözüm arama ve bulma yolunda harekete geçirmemesi imkansızdır. Bu şartlar ve ihtiyaçlardan doğan hareketler, somutta biçimsel değişikliklere uğrasa da özünde sürer gider. Türkiye'de de, mahkeme kararları her ne olursa olsun, sosyalist hareket politik düzeyde mutlaka ifadesini bulup su yüzüne çıkacaktı ve kendisinden önceki hareketin ulaştığı noktadan göreve başlayacaktı. Nitekim öyle de oldu. 1 Mayıs 1975'de TİP kuruldu."

(Konre tutanağı, 26/28 Şubat 1977, TİP Yayınları, 15, s. 62)

1 Mayıs'tan alınacak ders

Geçekten yöneticilerin tahliyeleri ile birlikte Parti'nin yeniden örgütlenmesi ile ilgili temas ve toplantılar birbirini izlemiş, son toplantıda seçilen heyete verilen görevin yerine getirilerek yeni tüzük ve programın hazırlanması ve mevcut yasalar ve özellikle devam eden sıkıyönetim ortamının el verebileceği en geniş ölçüde tartışması yapıldıktan sonra, çeşitli bölge ve illeri temsilen gelen elli kişilik kurucular kurulu'nun bu metinleri onaylaması ve yeni yöneticileri seçmesiyle TİP, Parti'nin Anayasa Mahkemesince kapatıldığı ve yöneticilerinin tutuklandığı 12 Mart dönemini geride bırakmış bulunuyordu.

12 Mart sonrasında gerçek adı ile, 5. Büyük Kongre olarak adlandırılacak yeniden kuruluş tarihinin 1 Mayıs gününe denk düşürülmüş olması elbette sebepsiz değildi.

Aynı gün verdiği demeçte, yeniden Genel Başkan seçilen Behice Boran şöyle demektedir:

1 Mayıs, yalnızca gülüp eğlenerek pasif bir biçimde kutlanacak bir bayram, bir şenlik günü değildir. Geçmişteki mücadelelerin anısının tazeleneyeceği, yüreklerin heyecanla dolup taşacağı gündür. Geçen yüzyılın sonlarına doğru yer alan 1 Mayıs'a ilişkin olaylardan bugün için de alınacak ders vardır: Tüm hak ve özgürlükler, ancak uğruna baş koyarak verilen mücadeleler sonucu elde edilir.

(1 Mayıs Ve Parti'nin Yeniden Örgütlenişi Dolayısıyla Verdiği Demeçten, 1 Mayıs 1975)

Kitlelerin Eylem Birliği

1971 döneminin tüm baskılarına karşı işçi sınıfı hareketi ve kitlelerin politik bilinçlenmesi gelişmiş, daha ileri bir çizgiye varmıştır. Kurduğumuz parti, işçi sınıfı hareketinin 1975 aşamasında ve koşullarında politik yüze çıkmış örgütlenmesi olacaktır. (...) Günümüzde sosyalist hareketle bütünleşmeyen ve işçi sınıfının öncülüğünde yürümeyen bağımsızlık ve demokrasi mücadelelerinin sağlam, kalıcı sonuçlara erişmesi mümkün değildir. (...) Benim tahminime göre eylem birliği adım adım, evrelerden geçerek olgunlaşabilecektir. Bu oluşma, somut hedeflere yönelik somut eylemler yoluyla gerçekleştirilecektir. (...) Eylem birliğini yalnızca örgütler düzeyinde düşünmemek gerekir; yalnızca o düzeyde gerçekleştirilmeye çalışmak yeterli değildir. Asıl tabanın, kitlelerin güç ve eylem birliği sağlanmalıdır. Parti çalışmaları bu hedefe yönelik olacaktır. (...) Demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılması ve genişletilmesi her yerde ve her zaman işçi sınıfının ve onunla birlikte halk kitlelerinin bu uğurda mücadelesiyle olmuştur.

(Behice Boran'la konuşma, Yürüyüş, 6, 6 Mayıs 1975)

Sendikalaşma; Demokrasi Mücadelesinin Bir Parçası

Memurlardan, teknik elemanlardan sendikalaşma hakkının geri alınışı, son yıllarda Türkiye'de demokratik ortamın genel geriletilişinin bir parçasıdır. Sorunu en genel çerçeve içinde ve geriletilmeye çalışılan demokratikleşme süreci açısından görmek ve ele almak gerekir. Sendikalaşma ve giderek toplu sözleşme ve grev haklarını elde etmek için verdiğimiz ve vereceğimiz mücadele Türkiye'de demokrasi mücadelesinin bütününden ayrılmaz bir unsurdur.

(Teknik Elemanlar Kurultayında Yaptığı Konuşmadan, 7 Haziran 1975)

İvedi Görev, MC'nin İktidardan Düşürülmesi

MC Hükümetinin iktidardan düşürülmesi antifaşist, demokrasi mücadelesinin kısa vadede ivedi sorunudur. Milliyetçi Cephe, emperyalizmle bütünleşme ve ona bağımlı, anti demokratik gerici güçlerin toplanıp birleşme girişiminin ürünüdür. Bu cephe dağıtılmalıdır. MC Hükümeti, bu

gerici güçler koalisyonunun iktidarı, onun baskıcı, vurucu aracıdır, bu araç yok edilmelidir. Demokratik ortamın ferahlaması, demokratikleşme sürecinin ilerletilmesi için ilk iş bu engelin ortadan kaldırılmasıdır.

Şuna da işaret edelim ki, burjuvazinin birbiriyle çelişen kesimlerinin; en gerici, faşist güçlerinin toplanıp birleşme, iktidarı ele geçirip baskı ve şiddet rejimini sürdürme eğilim ve hareketi, MC'nin iktidardan düşürülmesiyle bitmeyecek, belki de daha yoğun biçimde sürecektir. Zira burjuvazinin ve iktidarlarının çıkmazının nedeni yapısalıdır. Dışa bağımlı geri kapitalizmin sanayileşme çabalarının çıkmazıdır bu. Mali, ekonomik sorunların ve bunlarla bağlantılı olarak sosyal sorunların çok ağırlaştığı böyle bir durumda burjuvazi demokratik ortamı daraltarak, kitleleri ve ilerici, demokratik güçleri baskı altında tutarak ancak iktidarını sürdürebileceğini biliyor.

(TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'ın çağrı mektübuna yanıtından, Her Ne Pahasına Birlik Değil, 6, Eylül 1975, Sayfa 17)

Politik Hareketin Birliği

Anti emperyalist demokratik güçlerin güç ve eylem birliğini sağlamada çok önemli bir nokta, katılan örgütlerin kitlesel temsilciliği yanısıra somut hedef ve davranışların doğru saptanmasıdır. Bunda yapılacak yanlışlar, anti emperyalist demokratikleşme sürecine yarar değil, zarar getirir. Oysa güç ve eylem birliğinin esas amacı ve böyle bir birlik hareketine girişiminin gerekçesi, söz konusu sürecin önündeki engelleri kaldırmak ve onu ileriye götürecektir şartları oluşturmaktır.

Ayrıca, gerek işçi sınıfının politik hareketinin birliği, gerekse antiemperyalist demokratik güçlerin eylem birliği Türkiye işçi sınıfı hareketinin gündeminde yer alan ve mutlaka bir çözüme ergeç kavuşturulacak olan önemli sorunlardır.

(Her Ne Pahasına Birlik Değil, Yürüyüş, 21, 2 Eylül 1975)

30 Ağustos

Büyük zaferin 53. yıl dönümüne geldiğimiz bu günlerde Türkiye'nin dış politik durumu kutlama sevincine yer bırakmayan, derin kaygı uyandıran bir noktadır. "Tam bağımsızlık" özlemi ve amacı ile yapılan ulusal kurtuluş savaşından yarım yüzyıl sonra eskisinden fazla emperyalizm-kapitalizm ile bütünleşmiş, ona bağlanmış durumdayız. Ülkeyi bu duruma düşürmüş olanların Ulusal Kurtuluş Savaşına ve 30 Ağustos zaferine sahip çıkmaya hakları yoktur; suçluluklarını parlak törenler ve nutuklar ile kapatamazlar.

(30 Ağustos dolayısıyla verdiği demeçten, MC İktidardan Düşürülmelidir, TİP Yayınları, Sayı: 9, Şubat 1976, s.8)

Şiddet Uygulamaları Sürecedir

Seçimlerin MC iktidarının ve dolayısıyla burjuvazinin baskı ve kontrolü altında yer alması bu şiddet uygulamalarının 'ugünkü nedeni olmakla beraber, bu uygulamalar seçimlerin süresi ve yapısıyla sınırlı değildir. Çünkü temeldeki neden yapısaldir. Türkiye'nin dışa bağımlı geri kapitalizmi hızlıca bir sanayileşmeden sonra kısa sürede bir çıkmaza girip saplanmıştır ve bu yapıyla çıkmazın kısıkaçlarından kurtulup feraha çıkmazı imkansızdır. Burjuvazi ve iktidarlarının çıkmazın doğurduğu ekonomik, sosyal, politik çalkantıları baskı ve şiddet yöntemiyle kontrol altında tutmaktan başka çareleri yoktur. Burjuvazi, burjuva demokratik özgürlükler ortamında iktidarını sürdürebilmek durumunda değildir. Bunun için baskı ve şiddet uygulamalarının, geçici olarak değil, sürekli olarak ülkenin politik hayatında yer alması beklenir. Ve bunun için de ülkenin demokratik, ilerici, sol güçleri anayasal hak ve özgürlüklerine sonuna kadar sahip çıkarak burjuvazinin ve iktidarlarının bu geriletici, antidemokratik ve faşizme yönelik politikasına sürekli yönelmek, mücadele vermek zorundadır ve bu mücadele verilmektedir. Bugün karşılaştığımız olayların, iç durumun anlamı, niteliği budur.

(Gaziosmanpaşa İlçesi'nin açılışında Yaptığı Konuşmadan, 2 Eylül 1975)

MC Düşürülmelidir

Verili şartlar altında Demirel Hükümeti, faşizan tırmanmayı sürdürmeden iktidarını yürtemeyecektir. Bu nedenle, MC'nin veya değişikliğe uğramış bir Demirel hükümetinin, kaldığı sürece yıpranacağı, AP'nin tabanından kayıplara uğrayacağı gerekçesiyle olumlu karşılanması, demokratik, ilerici, sol güç ve çevrelerin benimseyeceği bir tutum değildir. Seçim öncesinde, MC geriletilmeli, onu iktidardan düşürecek şartlar oluşturulmalıdır demiştik. Bu hedef, seçim sonrasında da geçerliliğini korumaktadır. Demirel'in başında bulunduğu bir hükümet iktidarda bulunduğu sürece faşizan rejim günden güne pekişecek, kemikleşmeye doğru gidecektir. Bunun önlemeye çalışmak tüm demokratik, ilerici, sol güçlerin güncel görevidir.

(Beykoz İlçesi'nin Açılışında Yaptığı Konuşmadan, 25 Ekim 1975)

Yaşamın Tüm Alanlarında Mücadele

Kitle örgütleri, meslek örgütleri politik parti değildirler, dar anlamda politika ile uğraşmazlar ve partiler gibi iktidarı hedef almazlar. Ama kendi mesleki sorunlarının, kendi mesleklerini ilgilendiren konuların, örneğin şimdi olduğu gibi, sanayileşme, teknoloji transferi, beyin göçü gibi sorunların politik yönüyle ilgilenmeleri ve uğraşmaları en doğal hakları ve toplumsal görevleridir. Emperyalizm, dışa bağımlılık, faşizm ve faşizan uygu-

lamalar bütün uğraş alanına yansır, toplumun her kesimini etkiler. Her kitle örgütü, meslek kuruluşu demokratik mücadelesini en iyi ve etkin biçimde kendi alanındaki bu yansımalara ve etkilemelere karşı verir. Bağımsızlık—Demokrasi—Sosyalizm mücadelesi sadece dar veya arı anlamda politik düzeyde değil, toplum yapısının ve yaşamının tüm alan ve düzeylerinde verilen, verilmesi gereken bir mücadeledir.

(Kimya Mühendisleri Odası'nın düzenlediği "Sanayi Kongresi 75" adlı toplantıdaki konuşmasından, 17 Kasım 1975)

Yeni Dönemin İlk Şehitlerine

Katil faşistler alçakça işledikleri sayısız cinayetlerine ikisini daha eklediler. Emekçi halkımızla kader birliği etmiş iki yiğit genci kurşunlarına hedef yaptılar.... Cinayet planlıdır, kahbece vurulan bu iki genç Türkiye İşçi Partisi aday üyeleriydiler. Birisi hem öğrenci, hem işçiydi ve her ikisi de işçileri örgütmeye çalışıyorlardı(...) Halil Pelitözü ve Cezmi Yılmaz bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin verdiği iki şehittir. Uğrunda can verdikleri dava ile birlikte onların bu davaya katkıları ve anıları da yaşayacaktır.

(TİP üyesi Cezmi Yılmaz ve Halil Pelitözü'nün öldürülmesiyle ilgili olarak verdiği demeçten, 2 Aralık 1975)

Sözde Bilimsel Kamufraj

Kapitalizmin kabullendiği ve yaydığı işbölümü, uzmanlaşma anlayışında ve uyguladığı işbölümü sisteminde, her farklılaşmış işbölümü alanı diğerlerinden su geçirmez, hava sızdırmaz duvarlarla ayrılmış, kendi içine kapalı bir uğraş alanı sayılır, öyle gösterilmek istenir. Bu alanlarda çalışanlardan yalnız kendi farklılaşmış uzmanlık işleriyle uğraşmaları, gerisine karışmamaları; yani, kendi uğraş alanlarının diğer toplumsal alanlarla ilişkileri, toplumun bütünü içindeki yeri ve işlevi üzerinde durmamaları istenir. Teknik elemanlarla bilim adamları özellikle bu kurala bağlı tutlmaya çalışılır. Nükleer fizikle uğraş, termonükleer bombaların yapılmasını mümkün kıl, ama bu bombaların kullanılmasıyla ilgilenme. Petrol bul, işlet, ama iktidarların petrol politikasına zinhar karışma. Fabrika kur, işlet, ama sanayileşme politikasının saptanmasını politikacılara, yöneticilere bırak. Bu yasaklamaları haklı ve doğru gösterebilmek için de sözde bilimsel, aslında ideolojik bir ayırım yapıp ortaya sürülmüştür: Gerçeklik—realite—yargıları ve değer yargıları ayırımı. Bilim ve teknik gerçeklik yargılarıyla meşgul olur, değer yargılarıyla değil, denilmiştir. Egemen sınıfların ve politik temsilcilerinin bilimsel ve teknolojik bulguları kendi sınıfsal amaç ve çıkarları için kullanabilmelerinin sözde bilimsel bir kamufrajıdır bu.

(Sanayileşmenin Önündeki Engel: Siyasal Tercihler yazısından, Yürüyüş, 33, 25 Kasım 1975)

Dünyada ve Türkiye'de Bunalım

Yakın zamana kadar Keynes'ci yöntemlerle enflasyon ve işsizlik durumları kontrol altına alınabilirken, şimdi bu tedbirlerin sonuç vermemesinin nedeni, tekelci kapitalist yapının dünya çapında belirli bir düzeye gelmiş olmasıdır. Yirminci yüzyılın başından beri sürüp gelen ve sermayenin git-tikçe yükselen oranlarda yoğunlaşip merkezileşmesinden doğan tekel-leşmeler, bir yandan devlet ile iç içe geçip devlet tekelci kapitalizmi olgusunu yaratmış, öbür yandan da çok uluslu şirketler aracılığı ile tüm kapitalist dünyayı kapsamı ve kontrolü altına alan düzeye erişmiştir.

Çok uluslu tekel, imalat sanayii birimlerini dünya yüzeyinde çeşitli ülkelere dağıtır; dünya çapında mal stokculuğuna, spekülasyonlara giri-şir; fiyatların piyasa mekanizmasına göre ayarlanmasını önler ve onları yükseltir; dünya ticaretini kontrol eder duruma gelmişlerdir.(...)

Türkiye dışa bağımlı geri bir kapitalist toplum olmanın ekonomik, sosyal ve politik bunalımını yaşamaktadır. Türkiye'de sanayi 1960-70 arasında görece olarak hızla gelişmiştir ve on yılın sonlarında bu sanayi-leşme çifte darboğaza gelip dayanmıştır: Finansman kaynakları ve pazar darlığı. İç pazar, sanayi ürünlerini masedebilece kadar gelişmemiştir. Gelir dağılımındaki büyük eşitsizlikler dolayısıyla kitlelerin satın alma gücü yeterince yükselmemiştir. Fiyatlarda aşırı yükselişler maaş ve ücretlerdeki, tarım taban fiyatlarındaki artışları silip süpürmektedir. Son yıllarda işçi ve emekçi kitlelerin, memurlar kesiminin gerçek gelirlerinde düşüşler var-dır. Dışa ihraç konusunda ise, Türkiye menşeli mamuller kalite ve maliyet açısından milletlerarası piyasada rekabet edebilir durumda değildir. 1970'lerin ilk yıllarında sanayi ürünleri ihracatında görülen artışlar devletçe yapı-lan büyük sübvansiyonlar, tanınan teşviklerle gerçekleştirilmiştir. Şimdi bu tedbirler de yetmemektedir, genel ihracatın düşüşü ile birlikte sanayi ürünleri ihracatı da düşmüştür.(...) Burjuvazinin kendisini, ekonomik açı-dan güvensiz, politik açıdan güçsüzleşir hissetmesi onu bir ölçüde iç çelişkiler sürmekle birlikte toparlanmaya itmıştır. Bunun sonucu, burjuvazinin geri kesimleri etkinliğini artırmıştır.(...) Politik düzeyde gerileme ise büsbütün açıktır.(...) Hukuk, kanun düzeyinde ne sınırlamalar, ne yasak-lamalar getirilirse getirilsin, burjuvazi ve iktidar kendini güvenlikte hisset-mektedir. Yalnız seçim sonuçları değildir bu tedirginliği doğuran. İşçi sınıfının yükselen bilinçliliği, verdiği günlük mücadeleler, ileri sürdüğü talepler; emekçi kitlelerin uyanmışlığı ve istekleri; aydın, gençlik, hatta bü-rokrasi kitesinin artan direnci bu tedirginliğin ana kaynağıdır. Onun için yasal kovuşturma, tutuklama, yargılamalar dışında baskı ve şiddet uygu-lamalarına da gidilmekte ve bu uygulamalar tırmandırılmaktadır. Gençler, öğretmenler, işçiler, siyasal kişiler için can güvenliği kalmamıştır.(...) Memur kıyımı tüm ölçüleri aşmıştır. Bu olay basit bir partizanlık uygula-masından öte bir nitelik kazanmıştır. Bilinçli, planlı olarak devlet kadrola-

rını faşistleştirmektir yapılan iş(...) Bütün bunlara rağmen, burjuvazinin ve MC iktidarının asıl hedefi işçi sınıfıdır. Şiddet hareketleri işçilere de yö-neltirilmiştir. Seydişehir'de ve Ankara'da sendika toplantılarına komandolar ve kolluk kuvvetlerince saldırılmış, toplantılar dağıtılmış, İstanbul ve Ambarlı'da işçilere kurşun sıkılmıştır. Yine de, işçilerin bilinçli, örgütlü direniş gücünden ürken burjuvazi ve MC iktidarı bu şiddet yöntemleriyle işçilerin üzerine fazla varamamaktadır. Asıl yapmak istedikleri devlet gü-cüyle antidemokratik yasalar yoluyla işçileri kontrol altına almak, dize getirmektir.

(22/23 Kasım 1975'de toplanan Birinci İl Temsilcileri Toplantısı'nı açış konuşmasından, *Selam Türkiye'nin Aydınlik Geleceğine, TİP yayınları, 8, Ocak 1976*)

Türkiye'nin Yapısı Üzerine

Türkiye esas olarak kapitalist düzene geçmiştir. Ancak, Türkiye'de bu sürecin Batı'dakinden farklı bir biçimde cereyan ettiğini unutmamak gerekir. Batı'da kapitalizmin gelişmesi ulusal bağımsızlık koşulları altın-da olmuş, kapitalizm bu toplumların kendi iç dinamikleri sonucunda ortaya çıkmıştır. Türkiye'deki süreçte ise önemli farklılıklar görüyoruz. Türkiye'de kapitalizm batılı ülkelerin müdahaleleri altında gelişmiş, Os-manlılardan bu yana Türkiye bu doğrultuda ilerlemiştir. Bugün de Türkiye hâlâ dışa bağımlı, geri bir kapitalist ülke olma aşamasını geçememiştir.

Türkiye'nin dışa bağımlılığı bir avuç işbirlikçinin dışa bağımlılığından ibaret değildir. Bu nokta üzerinde dikkatli olmak gerekir. Türkiye'nin dışa bağımlılığı ufak bir finans oligarşisinin dışa bağımlılığı değildir. Büyük burjuvazinin bağımlılığının ötesinde, Türkiye kapitalizmi bir sistem ola-rak dışa bağımlıdır.(...)

Türkiye burjuvazisi iç pazarı geliştirmekte güçsüzdür. Türkiye'nin sola yönelme potansiyelinin farkındadır. Bu nedenlerle, emperyalist-kapitalist sistemle bütünleşme tercihini bilinçli olarak yapmıştır. Emperyalizmin da-yatıcı niteliğine rağmen, emperyalizmin Türkiye'ye girişinde Türkiye burjuvazisinin daveti, tercihi de büyük rol oynamıştır. Bu bütünleşmede esas olan, politik tercihtir söylediğimiz gibi. Burjuvazi ülkenin sola yönelme-sinden korkmuş, bunu önlemek için dışardan yardım ve destek aramıştır. Bugün de aynı ihtiyaç ortadadır.

Kimi çevrelerde herşeyi emperyalizmden bilmek, herşeyin altında em-peryalizmi aramak eğilimi var. Buradaki hata, iç dinamiği küçümsemek, hatta yok saymak. Oysa emperyalizm bir ülkeye, o ülkenin içindeki güç-leri manipüle ederek, onları çeşitli biçimlerde çeşitli yollara sevk ederek tesir eder. Hiçbir toplum emperyalizmin dilediği biçimde içine girip dol-durduğu boş bir kap değildir. Özellikle çoğu az gelişmiş ülkeden daha ileri bir kapitalizme sahip olan Türkiye'de iç dinamik ihmal edilemez.

İkinci bir yanlış görüş de Türkiye'yi az sayıda bir finans oligarşisi ile

onunla kaynaşmış durumdaki tefeci bezirgan mengenesine sıkışmış asalak bir toplum olarak görmektir. Bu da iç dinamiği bütünüyle ihmal eden, tek taraflı olarak dışa bağımlılığı abartan bir görüştür.

Tam ters kutuptan yanlışlar yapan görüşler de var. Kimileri Türkiye'deki gelişmeler konusunda öyle şeyler söylemektedir ki, sanki ülkemiz Batı'da olduğu gibi ulusal bağımsızlık koşulları altında gelişmektedir. Bunlara göre Türkiye'de tüketim malları üretiminin sınırına gelinmiştir, şimdi de ağır sanayi evresine girilmektedir.

Oysa Türkiye'nin bu biçimde kalkınması imkansızdır. Burjuvazinin ağır sanayie geçip daha sonra da ekonomik taleplere ve demokratik özelemlere cevap vermesi boş bir hayaldir. Burjuvazi 20. yüzyılda hiç bir ülkede ilerici değildir. Türkiye'de ilerici güçlerdeki gelişmeye bakıp, burjuvaziyi ilerici olarak nitelendirmek yanlıştır. Çünkü bu gelişme görelidir ve dışa bağımlıdır. Ülkeyi baskı ve şiddet yöntemleri ile kapitalist yolda gelişmeye zorlayan bir sınıf ilerici olamaz.

(Tüm İktisatçılar Birliği tarafından düzenlenen konferansta yaptığı "Türkiye'nin Sosyoekonomik Yapısı" konulu konuşmasından, 27 Aralık 1975)

Güç, Örgütlü Birliktedir

Türkiye'nin güncel, ivedi sorunu demokratik özgürlüklerin korunması, genişletilmesi ve geliştirilmesidir, diyoruz. Demokratik hak ve özgürlüklerimize her hal ve şartta sonuna kadar sahip çıkarak antidemokratik baskılara, şiddet uygulamalarına, kazanılmış haklarımızın elimizden alınmak istenmesine karşı direnmeli, mücadele etmeliyiz. Bu ise bir örgütlenme sorunudur. Örgütsüz, dağınık, bölük pörçük mücadele sonuç vermez. Güç, örgütlü birliktedir.

(Karadeniz Ereğli'si ilçe örgütünce düzenlenen toplantıda yaptığı konuşmadan, 3 Şubat 1976)

Çark Başak Yayma Başlarken

(TİP'in kuruluşunun yıldönümünde, 13 Şubat 1976'da ÇARK BAŞAK birinci sayısıyla yayım yaşamına başladı. İlk sayıdaki baş yazısında Boran şöyle diyordu:

İşçi sınıfının sosyalist partisinin temel işleyiş ilkesi demokratik merkezîyetçiliktir. Bu ilke yüzlerce, binlerce üyeyi kapsayan ve ülke yüzeyine yayılmış olan Parti örgütünün tek bir varlığın iradesi ve eylemi olarak, tutarlı ve uyumlu bir biçimde iş görebilmesinin vazgeçilmez şartıdır. Partinin etkin olabilmesi için bu birliğin düşünce ve duyu alanında oluşturulması ve eylem alanında gerçekleştirilmesi gerekir.(...) Parti gazetesi, tüm örgütün tek irade, tek karar, tek eylem öznesi olarak hareket edebil-

mesi için gerekli bu fikir ve haber alışverişini, görüş ve kararların ortaklaşa oluşturulmasını sağlayan tek araç değilse de, önemli araçlardan biridir. Parti gazetesi bu işlevi yerine getirmek için çıkıyor.

(Parti Gazetesinin İşlevleri, Çark Başak, 1, 13 Şubat 1976)

Sermayenin Tasallutundan Kurtarabilmek İçin

Demokrasi mücadelesi, özgürlük aşkından doğan soyut bir mücadeledir. Demokratik özgürlükler mücadelesi ekmeğimizi, geçimimizi, geleceğimize duyacağımız güveni, çocuğumuzun geleceğini ve diğer sosyal haklarımızı ve gelirimizi güvence altına alabilmek için, bunu sermayenin tasallutundan kurtarabilmek için yaptığımız mücadeledir.

(Bursa Bölge Temsilcileri Toplantısı'nda yaptığı konuşmadan, 14 Şubat 1976)

Bilim Adamının Sorumluluğu

Oysa bilim, toplumsal faaliyetlerin diğer alanlarından kopuk, soyutlanmış bir faaliyet alanı değildir: burada ayrıntılı, uzun tahlillere girişmeden diyebilirim ki, bilimin hangi dallarının önem kazanıp gelişeceğini son tahlilde toplum belirler. Bilim adamları farkında olsunlar olmasınlar, bilim, toplum gelişmesinin ortaya çıkardığı sorunlar, çözümüne ihtiyaç duyduğu sorunlar üzerinde çalışır. Örneğin, astronominin ilk gelişen bilim dallarından oluşu ve denizciliğin, dünyayı dolanıp, yeni yerler, kıtalar keşfetme faaliyetlerinin hız kazandığı dönemle çakışması her halde rastlantı değildir. Sorunları toplum ortaya çıkarır, bilim bunlar üzerinde çalışır ve vardığı bilimsel çözümler toplumda dolaysız veya dolaylı yollarla uygulamaya geçer. Toplumla bilim arasında böyle çok yönlü bir ilişki yer almaktadır. Bunun için, bilim adamının toplumsal sorumluluğu vardır.

Diğer yandan bilim adamı, bilim adamı olmadan önce insandır, yurttaşdır. Bu sıfatları bilim adamı olma sıfatından önce gelir ve ağır basar, bunun için de bilim adamının toplumsal sorumluluğu vardır.(...)

Bilimin ve bilim adamının toplumsal sorumsuzluğunu kanıtlama girişiminin bir başka yolu da bilimsel objektiflik konusunda yanlış bir görüşü yerleştirme, savunma çabası olmuştur. Objektiflikle taraf tutmama birbirine karıştırılmıştır. Bilimsel objektiflik, gerçekliği —realiteyi— olduğu gibi, sübjektif önyargıların müdahalesine, etkisine olanak vermeden saptamaktır. Taraf tutmak başka şeydir. Bilim taraf tutar, gerçeğin, hakikatın tarafını. Bütün bilim tarihi gerçeklerin, doğruların saptanması ve kabul ettirilmesi, yanlışların giderilmesi çabasının, mücadelesinin tarihidir. Ve bu mücadelede bilim adamları bilim dışı toplumsal güçlerle karşı karşıya gelmişler, zaman zaman şiddetli baskılara uğramışlardır. Galilenin Katolik kilisesi ile çatışması bunun herkeşçe bilinen örneğidir.

Toplum bilimlerine geldiğimizde, toplumsal gerçekliğin —realitenin— kendisinde "taraf" vardır.. Bilimsel, objektif metotla bu gerçekliği inceleyip saptadığımızda bu "taraf"lar ve onların arasındaki gerçek ilişkiler, bu ilişkilerin nasıl işlediği ortaya çıkar. Bu tesbitin kendisi, hiçbir yorum yapılmaya bile, ister istemez bir taraf tutma anlamını taşır. Çünkü bu objektif tesbit bir tarafın işine gelir, öbür tarafın işine gelmez. Taraflardan biri gerçeğin, doğruların ortaya çıkmasından, bilinmesinden yanadır, diğeri değildir. Böylece bilim adamı istemese, uzak durmaya çalışsa dahi, taraflar arasında objektif durumdan doğan anlaşmazlığa, çekişmeye, mücadeleye dolaylı olarak katılmış olur. Kaldı ki, bilim adamı bilimsel çalışmalarından çıkan sonuçları kabullenmek ve ona göre bir tavır almak durumundadır. Fikir dürüstlüğü, bilimsel cesaret bunu gerektirir.

(Tüm Öğretim Üyeleri Derneği (TÜMÖD)ün Kongresi'nde yaptığı konuşmadan, 13 Mart 1976)

Kadın Hareketi Üzerine

Kadının genel sınıfsal konumundan doğan sorunlar yanında bir de kadın olmasına özgü sorunları bulunduğundan, toplumun diğer nüfus kesimlerinin, topluluklarının kendi özgül sorunları ve çıkarları için örgütlenmesine paralel olarak kendi aralarında örgütlenmeleri ve toplumsal mücadeleye girişmeleri doğaldır, gereklidir. Sorun, temelinde toplumsal yapının değişmesi sorunudur diye, kadın sorunu üzerinde ayrıca durmaya ve kadınların kendi aralarında örgütlenip mücadeleye girişmelerine gerek yoktur gibi bir görüş yanlıştır. Ne var ki, kadın kitlesi kendi içinde eştürden bir kitle değildir. Sınıfsal ayrımlar bu kitleyi de ayırıştırır. Kadın hakları için mücadeleyi asıl, işçi, emekçi sınıflardan kadınlar, özellikle çalışma hayatında yer alanlar, doğru çizgide, işçi ve emekçi sınıfların demokrasi ve sosyalizm mücadelesiyle uyumlaştırıp bütünleştirerek yürütebilirler. Kadın hareketi böyle yürütülürse ancak olumlu ve verimli sonuçlar elde etmeye doğru ilerler.

(Kadınlar Günü Üzerine yazısından, Yürüyüş, 49, 16 Mart 1976)

Şoven Baskılar Faşizme Dayanak Bulmayı Amaçlıyor

Memurlar, öğretmenler, gençlik ve işçiler arasında başını almış giden şiddet hareketleri, baskıcı uygulamalar, Doğu, Güneydoğu, Orta Anadolu illerinde mezhep ayrımı gözetilen, ırkçı ayrımlar gözetilen bir uygulamayla sürdürülmektedir.(...) Şimdi de öyle anlaşılıyor ki, mezhep ayrımları kışkırtılarak, ırkçı şoven politikalar uygulanarak faşizme bir kitle tabanı yaratılmak istenmektedir. Faşizm gerçik büyük-tekelci burjuvazinin açık teröre dayanan bir yönetimdir. Ama hiçbir yönetim kendisine bir kitle tabanı oluşturmadan, bir kitle dayanağı yaratmadan ayakta duramaz. Faşizmin kitle tabanı oluşturma usullerinden biri de, işçi-emekçi kit-

leler arasında, halk kitleleri arasında bölünmeler yaratmak, "düşman" yaratmak ve bu düşmanlık kışkırtmaları etrafında kendisine taraftar kazanıp bir kitle tabanı elde edebilmektir.(...) Fakat Doğu ve Güneydoğu illerinde daha da şiddetini arttırarak uygulanan ırkçı, şoven milliyetçi uygulamaların bir başka amacı daha var sanırım. O da Doğu illerinde baskıyı daha da arttırabilmek için, hatta mümkünse o kadar hazırlanmış oldukları bölgesel sıkıyönetimi hiç değilse ilan edebilir, uygulayabilir hale gelmek için bu kışkırtmalar, bu ırkçı şoven baskılar arttırılarak yürütülmektedir. Bu mezhepçi ve ırkçı ayrımların amacı, ilgili halk kitlelerini çatışma alanına itmek, olaylar çıkarmak ve sonra bunu bahane ve gerekçe olarak kullanıp Doğu ve Güneydoğu'da baskıları daha da şiddetlendirebilmek, ellerinden gelirse bir bölgesel sıkıyönetimi uygulayabilmektir.

(Gaziantep'te yapılan TİP İkinci Bölge Temsilcileri Toplantısını açış konuşmasından, 3 Nisan 1976)

Sömüren ve Ezen Her Zaman Bir Sosyal Sınıftır

Bu konuda dikkat edilmesi gereken en azından birkaç nokta daha var. Kanısındayım. Nerede sömürme, sömürülme; ezen ve ezilen ayrımı varsa, bu ayrım sözkonusuysa, unutmamak gerekir ki, her yerde ve her zaman sömüren ve ezen bir sosyal sınıftır. Eğer bir iktidar ezici, baskıcı, zulmedici bir politika içindeyse, o iktidar bu sömürü, ezme ve horlama politikasını bütün bir ulus adına ve hesabına değil, sömürücü egemen sınıf adına ve hesabına yürütmektedir. Egemen sömürücü sınıflar dünyanın her yerinde bir taraftan kendi işçi ve emekçi sınıflarını sömürürken, diğer yandan da diğer toplumların, diğer halkların, milliyetlerin, milletlerin işçi ve emekçi sınıflarını da sömürür, eğer gücü yeterse ve fırsat bulursa.

(Aynı konuşmadan)

Türkiye Nato'dan Çıkmalıdır

Türkiye'nin dış politikasında ve savunma politikasında izlemesi gereken yol, NATO ve CENTO'dan çıkmak; askeri bloklar dışı, bağlantısız, barışçı, genel silahsızlanmadan yana bir politikaya yönelmek olmalıdır. Ancak böyle bir politika ile yurt savunması gereklerine uygun bir "ulusal strateji" ve ona göre silahlı kuvvetlerin yeniden örgütlenilip düzenlenmesi gerçekleştirilebilir. Burjuva politikacıların, halkoyunu korkutup NATO'da kalmayı sağlamak için bir gerekçe olarak iddia ettikleri gibi, böyle bir politika Türkiye'yi, 'saldırıya açık' hale getirmez. Bu politikacıların çok sözünü ettikleri Türkiye'nini "jeopolitik durumu" aslında, bu nitelikte bağımsız bir politikanın izlenmesini kolaylaştırıcı, hatta gerektirici bir unsurdur.

(Türkiye Nato ve Cento'dan Çıkmalıdır yazısından, Çark Başak,4, 1 Nisan 1976)

Bu yazının yayınlanmasından kısa bir süre sonra Savunma İşbirliği Anlaşması (SIA) ile ilgili olarak Başkanlık Kurulu'nun bildirisini yayımlandı. Aşağıda bunun son bölümü yer almaktadır:

Vatan Toprakları Satılık Veya Kiralık Değildir

1) İçerdiği hükümlerle "Türk kanunlarına değişiklik getirdiği" apaçık belli olan bu anlaşmanın Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne getirilip getirilmemesi hükümetin isteğine bağlı değildir.

Anayasa'nın 65. maddesi 4. bendi uyarınca bu anlaşma mutlaka Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne getirilmek zorundadır.

2) Bu anlaşma "Türkiye Cumhuriyeti'nin kendi toprakları üzerinde hükümranlık haklarını ihlal" etmektedir. Böyle bir anlaşma Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden geçemez.

3) Bu anlaşmayı imzalayanlar "Devlet topraklarının... bir kısmını yabancı bir devletin hakimiyeti altına koymaya...veya Devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını Devlet idaresinden ayırmaya matuf bir fiili" işleyen kimseyi "ölüm cezasıyla" cezalandıran Türk Ceza Kanunu'nun 125. maddesini unutmuş görünmektedirler. Sözde NATO anlaşmasının 3. maddesine dayanılmaktadır. Oysa bu madde, yalnızca NATO anlaşması çerçevesi içinde, anlaşma üyelerinin birbirleriyle ayrıca ikili anlaşmalar yapabileceğini belirtmektedir, o kadar. Ve hiçbir anlaşma Anayasa'mızı ve Ceza Kanunu'nu yok saydıramaz.

Böyle bir anlaşmanın sorumluluğu yalnızca politik değildir. İmzacı savunucularını en ağır cezai sorumluluk altına sokan bu anlaşma yürürlüğe konamaz.

(Çark Başak, 5, 16 Nisan 1976)

Selam Dünya İşçi Sınıfı Hareketine

Arkadaşlar, bu gece bu çatı altında toplanan herkes bence arkadaşdır. Onun için sizlere arkadaşım diye sesleniyorum.

1 Mayıs işçi bayramı hepimize kutlu olsun arkadaşlarım. 1 Mayıs işçi bayramıdır; ama işçilerin bayramı aynı zamanda tüm emekçilerin, tüm kafa ve kol emekçilerinin, ezilen ve sömürülen, horlanan tüm halk kitlelerinin; düşün, sanat, bilim özgürlükleri kısıtlanan tüm aydınların, bugünün şartlarında can ve öğrenim güvenliği kalmamış olan gençliğimizin de bayramıdır. Yani hepimizin bayramıdır.

Çünkü işçi sınıfı tüm kötülüklerin kaynağı olan sömürü düzenini kaldırmak, insanca yaşama olanağına kavuşmak için verdiği mücadeleyi, diğer tüm emekçi sınıf ve tabakaların, halk kitlelerinin yürüttüğü demokratik mücadeleyle beraber, onunla birleşip kaynaşarak ve onlara öncülük etmek

görevini yüklenerek yürütür. İşçi sınıfı sömürüyü ortadan kaldırıp özgürce ve insanca yaşamak olanağına kavuşup kendisini kurtardığı zaman, kendisiyle birlikte, diğer tüm emekçi kitleleri, tüm ezilen mazlum halk kitlelerini de birlikte kurtarmış olur. Bunun içindir ki, 1 Mayıs işçi sınıfının ve hepimizin bayramıdır.(...) 1 Mayıs diğer bayramlar gibi gülüp eğlenerek, pasif bir şekilde kutlanan bir bayram değildir. Sadece geçmiş mücadeleleri andığımız, minnetle ve onurla andığımız bir gün değildir. 1 Mayıs aynı zamanda bugünkü mücadelelere ve yarının mücadelelerine dönük olarak mücadele azmimizi, kararlılığımızı, bilincimizi bilediğimiziz, güçlendirdiğimiz bir gündür.(...) Tekrar ediyorum, gerek dünyada, gerekse ülkemizde demokratik hak ve özgürlükler başta işçi sınıfı olmak üzere kitlelerin yiğit mücadelesi sonunda kazanılmıştır ve bu hak ve özgürlükler işçi ve emekçi kitlelere mal olmuştur.(Alkışlar) 1 Mayıs bayramının kabulüne yol açan olaylardan ve mücadelelerden bugün için çıkaracağımız birinci ders budur.

Bu olay ve gelişmelerden alınacak bir ikinci ders daha vardır. O da, işçi sınıfının ulusal ve uluslararası dayanışma ve birliğinin önemidir. 1880'lerde Amerikan işçi sınıfı baştanbaşa harekete geçmişti. Yıllar süresince 8 saatlik iş taleplerinde bulunmuş, mücadelelerini vermişti. Ve nihayet 1886'da 1 Mayıs günü ülke çapında, kıta genişliğinde olan bu ülkenin çapında yaygın grevler yer aldı. Şikago'da olan olaylar işçilerin vurulmasına, yarananmasına, ölmesine, arkasından önderlerinin tutuklanıp yargılanıp idam edilmesine yolaçtı. Bu sefer Amerika'da olan gelişmeler ülkenin dışına taşı. Dünya çapında başka ülkelerde grevler, protesto yürüyüşleri, imza toplama hareketleri belirdi. İşçi sınıfı hem Amerika'nın, kendi ülkesinin sınırları içinde ulusal birliğini, hem de dünya işçi sınıfı uluslararası dayanışma ve birliğini gösterdi.(...)

Şimdi Türkiye'nin gerçekten tam bağımsızlığa kavuşabilmesi, ileri toplumlar safında bir an önce yerini alabilmesi, yani sanayileşip kalkınabilmesi için demokrasi mücadelesinin başını işçi sınıfının çekmesi gerekmektedir ve bugün bu başı o çekmektedir. Yalnız ülkemizde değil, tüm dünyada burjuvazi ve küçük burjuvazi demokrasi, bağımsızlık mücadelelerine öncülük edebilme vasıflarını, niteliklerini yitirmiştir.(Alkışlar). Günümüzde, dünyada ve Türkiye'de bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi üç yönlü bir bütündür ve bu üç yönlü bir bütün olan mücadelenin başını işçi sınıfımız yiğitçe ve şerefle çekmektedir. (Alkışlar).

Burjuvazi ve egemen sınıflar bu gerçeği bilmektedirler. Burjuvazi ve egemen sınıflar Türkiye'nin, Türkiye toplumunun tarihsel gidişinin sola doğru, sosyalizme doğru olduğunu bilmektedirler. Bilmekte ve korkmaktadırlar. Korku ve telaş içindedirler.(Alkışlar) Gencecik hayatları söndürmeleri bundandır; işçi sınıfına saldırıları, silahlı saldırıları bundandır; sanat, düşün ve bilim hayatını, basın ve haberleşme özgürlüklerini daha kısıtlamak istemeleri bundandır; Anayasayı dönüp dönüp değiştirmiş olmaları ve daha da değiştirmek istemeleri bundandır; işçi sınıfının ve müttefiki emekçi kitlelerin bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesini önlemeye çalışma-

ları, set çekmeye kalkmaları bundandır; tüm şoven, baskıcı uygulamaların, kışkırtmaların, ayrımların nedeni bundandır.

(TİP'in İstanbul Spor ve Sergi Sarayı'nda düzenlediği 1 Mayıs kutlama toplantısında yaptığı konuşmadan, 1 Mayıs 1976)

Giderek Daha Geniş Birlikteliğe Doğru

Faşizme ortam yaratmamak gerekçesi ile kitlesel hareketlerden çekinme tavrı bugün hemen hemen ortadan kalkmıştır. Eylemler yapılmaktadır, örgütlenmektedir ve çeşitli siyasi olan ve olmayan örgütler mensupları birbirlerinin eylemlerine katılmakta, bu eylemleri desteklemektedirler. Bunlar küçümsenmeyecek gelişmelerdir. Ama yeterli mi diyeceksiniz. Şüphesiz yeterli değil. Ama bugünkü duruma statik olarak bakmamalı, nereden nereye doğru, nasıl bir gelişme çizgisi var, ona bakmak gerekir. Buna bakıldığı zaman da, durumun olumlu ve sevindirici olduğu görülür. Elbette umulur ki, bu birliktelik ve beraberlik giderek daha somut, daha düzenli bir biçim alacaktır.

(TMMOB Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmadan, 7 Mayıs 1976)

Teknolojik Gelişme ve Teknik Elemanlar

Bilinmektedir ki, bilim ve teknik giderek doğrudan bir üretim gücü haline gelmektedir. Bilim ve teknik doğrudan bir üretim gücü haline geliyorsa o zaman bilimi ve tekniği somutta taşımakta olan insanlar, yani teknik elemanlar da üretim güçleri içine dahil oluyorlar; üretimde değer yaratır hale geliyorlar; dolayısıyla üretimin bir parçası haline geliyorlar. Ama unutmayalım ki, bu bir süreçtir, tamamlanmış değildir. Böyle bir süreç başlamıştır, ilerlemektedir, çeşitli toplumlarda çeşitli durumlar göstermektedir. Mesela bilimsel ve teknolojik devrimin Türkiye'deki etkileri, Türkiye'de yarattığı sonuçlar, hiç şüphesiz sanayileşmiş ülkelerde yarattığı durum ve sonuçlarla aynı değildir. Ama biz bilimsel ve teknolojik devrim sorunuyla meşgul olmak durumundayız. Çünkü bu olgu Türkiye'yi hiç etkilememiş, hiç girmemiş değildir. Türkiye'de çok sınırlı çapta da olsa otomasyona geçmiş, tam otomasyona geçmiş fabrikalar, işletmeler vardır. Kaldı ki, Türkiye'nin bir sanayileşme problemi vardır. Türkiye eğer sanayileşecekse, gerçekten bunu en ileri tekniğe göre yapacaktır. Yani Türkiye sanayileşirken önce 19. yüzyıldaki geleneksel diyebileceğimiz sanayileşmeye gidip sonradan daha ileri teknolojik seviyede olan otomasyona geçecek değildir. İlk sanayiini kurarken kaynaklarının elverdiği ölçüde en ileri teknikleri kullanacaktır. Onun için bu sorun bugün bizde yaygın olmasa bile bizi de ilgilendirir. Bir de şu var: Bu süreç çok ilerlediği, hatta tamamlanır hale geldiği zaman bile, tahmin olunur ki, teknik elemanlar arasında gene de doğrudan üretimde değer yaratan durumda olmayan, daha ziyade hizmet üreten, hizmet yapan kesimler veya bir kesim bulunacaktır.

Otomasyon ilerledikçe iki yönlü bir süreç sonucunda teknik eleman ve

teknik eleman olmayan klasik anlamdaki işçiler arasındaki farklar ortadan kalkmakta, bu iki kitle birbirine yaklaşmaktadır. Bir taraftan teknik elemanlar değer üretici duruma gelmekte ve doğrudan işçi sınıfına dahil olmaktadır. Diğer taraftan ise geleneksel sanayide bilinen ve işçilerin çoğunluğunu teşkil eden sade, kaba işçi, kalifiye olmayan işçi tipi ortadan kalkmaktadır.

Klasik makinalaşma sürecinde işçi makinenin pasif bir parçası haline gelmiştir. Ama otomasyonda böyle değildir. Otomasyonla geleneksel sanayileşme arasında, makinalaşma arasında nitel bir fark vardır. Geleneksel makinalaşmada işçinin bedenen yaptığı işler makina tarafından yapılır hale gelmişti, ama makinenin denetimini işçi yapardı. Halbuki otomasyon ile sadece bedeni işler değil, zihni dediğimiz faaliyetler ve işlemler de makinalaşmaktadır. Otomasyonda sadece üretim meydana gelmemektedir; üretim süreci devamlı bilgisayarlar aracılığıyla kontrol edilmekte, yanlışlıklar, kusurlar, aksaklıklar derhal belirlenmektedir. Yani eski makinalaşmada işçinin bedeni faaliyetlerle yaptığı işlerin yerini makina alıyordu, otomasyonda ise, zihni işlemler, zekaya ilişkin işlemler de makinalaşmış duruma geliyor.

Böyle ikili bir süreçle teknik elemanlar işçi sınıfı arasındaki ayrım giderek ortadan kalkıyor. Ve bunlar birleşmeye doğru gidiyorlar. Ama bugün, bu birleşme büyük çapta meydana gelmiştir, artık teknik eleman ve işçi sınıfı ayrımı yapmaya lüzum yoktur, bunları tek bir olgu gibi, tek bir birim gibi almak lazımdır, da diyemeyiz. Ayrılıklar vardır.

(3. Teknik Elemanlar Kurultayı'nda yaptığı konuşmadan, 22/25 Mayıs 1976)

Haklar Ancak Ona Sahip Çıkılarak Korunur

15/16 Haziran işçi sınıfı eylemi, dünyanın her yerinde olduğu gibi bizde de demokratik hak ve özgürlüklerin ancak onlara sahip çıkılarak ve mücadelesi verilerek elde edilebileceğini ve korunabileceğini göstermiştir. Bu bilinen gerçek bu olaylarla bir kez daha ve işçi, emekçi kitlelerin gözünü daha da açacak ölçüde kanıtlanmıştır.

Bu eylem aynı zamanda, varlığından, gücünden, toplumsal öncülüğünden bazı çevrelerce kuşku duyulan —hatta inkar edilen— işçi sınıfının varlığını da, niteliklerini de açık ve kesin, gözler önüne sermiştir. Bu eylem işçi sınıfının sadece ekonomik mücadele gücünü değil, politik bilinçlenmesini de gösteriyordu. İşçiler belirli, somut çıkarları için tek tek işverenlerin veya işverenler topluluğunun karşısına dikilmiyor, burjuvazinin iktidarına karşı, bu iktidarın politik bir fiilinden ötürü direniyordu. 'Faşizme Hayır', 'Patronsuz Türkiye' sloganları işçilerin politik bilincinin düzeyini de gösteriyordu.

(15—16 Haziran İşçi Sınıfı Eylemi yazısından, Çark Başak, 9, 16 Haziran 1976)

Faşizme Dayanak ve Kılıf

Keskinleşen çelişkilerin şiddetlendirdiği toplumsal mücadeleler ve kitlelerin yükselen talepleri karşısında, ekonominin çırpındığı dar boğazlar içinde burjuvazi ve müttefikleri ekonomik ve politik egemenliklerini sürdürülebilmek için başlıca iki yömleme başvuruyorlar: Birincisi, kaba kuvvet saldırıları, baskınlar, dövmeler, yaralamalar, öldürmelerle tüm ilerici, demokratik, devrimci, sol, sosyalist güçleri, örgütleri, kişileri ürkütüp sindirmek, etkisizleştirmek; ikincisi, çok partili ve parlamentolu bir görünüm altında antidemokratik, faşizan bir yönetimin hukuksal, örgütsel ve ideolojik yapısını oluşturmak. Bir yandan iki kez değiştirilmiş Anayasa daha da değiştirilmek isteniyor, kanunlar değiştirilerek antidemokratik hükümler getiriliyor ve getirilme hazırlıkları yapılıyor. Öte yandan devlet aygıtını tam ele geçirebilmek için devlet mekanizmasının tüm kesimlerini faşistleştirilmeye ve/veya gericileştirmeye çalışıyorlar.

Öğretmenlerin kitlesine yapılanlar bu çerçeve içine oturuyor. Birincisi, öğretmenlerin mesleki örgüt lokallerine, toplantılarına, evlerine, kendilerine saldırılar, dinamitleme ve kurşunlanmalarla, işten atma ve sürgünlerle bu kitlenin demokratik hak ve özgürlüklerine sahip çıkma yetenekleri, mücadeleliliği kırılmak ve bastırılmak isteniyor. İkincisi, devlet aygıtını ele geçirmenin bir parçası olarak ve sömürüye dayalı düzenin ve sınıfsal iktidarın sürdürülebilmesinin ideolojik dayanağını oluşturmak amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı örgütünden ve tüm öğretim ve eğitim kurumlarından ilericiler, demokratlar, devrimciler uzaklaştırılıyor. Hiçbir toplum sistemi yalnızca baskıcı uygulamalarla, polis, jandarma, mahkemeler ve hapishaneler aracılığı ile uzun süre ayakta kalamaz. Askeri cuntalar dahi kalamaz. Mutlaka ideolojisini, düzenin çıkarlarına uygun görüş ve inançları kitlelere aşılayarak bir taban oluşturmak zorundadır. Bu bakımdan genç kuşakların ilerisi için şimdiden aşılmasının önemi açıktır. Durmadan tekrarlanan 'maneviyatçı kalkınma' savunusunun aslı budur: Düzenin ve sınıfsal iktidarın ideolojik kitle dayanağını oluşturmak ve pekiştirmek; bunun bir parçası olarak da genç kuşakları böyle bir taban oluşturması amacıyla şimdiden şartlandırmak.

(TÖB-DEK 3. Olağan Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmadan,
24 Temmuz 1976)

Barış Mücadelesi, Antiemperyalist ve Antifaşist Mücadelenin Ayrılmaz Bir Parçasıdır

1 Eylül Dünya Barış Günü'nü kutlamak üzere çeşitli ilerici kuruluşlarca oluşturulan komite, 1950 yılında kurulan ve kuruluşundan hemen sonra Türkiye'nin Kore savaşına katılmasına karşı protesto ey-

leminde bulunduğu için kapatılan ve yöneticileri askeri mahkemeye ağır hapis cezasına çarptırılan Barışseverler Cemiyeti'nin Genel Başkanı olarak dernek çalışmalarının önünde yer alan B. Boran'ı bu çalışmalarından ötürü ödüllendirdi. Aynı konuya ilişkin olarak Çark Başak'ın sorularını yanıtlayan Boran'ın demecinin son bölümü aşağıdadır:

Barış için mücadele antiemperyalist ve antifaşist mücadelenin, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin ayrılmaz bir parçasıdır. Ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşları dünya barışı için mücadele ile çelişmez tersine bir birini tamamlar. Dünya barışının korunması için emperyalizmin yenilmesi ve geriletilmesi şarttır. Faşizmin de. Antiemperyalist ve antifaşist mücadele dünyada olduğu gibi ülkemizde de daha da yaygınlaşarak, derinleşerek, güçlenerek sürüyor. Bununla beraber, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadeleleri bütünüünün bir kolu olarak barış için mücadeleyi de ayrıca örgütlemek ve geliştirmek zamanı gelmiştir.

(Barışseverler Cemiyeti ile ilgili demecinden,
Çark Başak, 14, 1 Eylül 1976)

İşçi Sınıfı Hareketi Özünde Enternasyoneldir

(Avrupalı 25 Komünist ve İşçi Partisi'nin) toplantısıyla ilgili olarak çok tartışılan bir durum da proleter enternasyonelizmi sorunu oldu. Öteden beri Batı basınında "tek merkezli", "çok merkezli" tartışması yapılagelmiştir. Eskiden dünya işçi sınıfı hareketi tek merkezli idi, sonra, şimdilerde, çok merkezli hale geldi diye. Kanaatim, kesin kanaatim odur ki, proleter enternasyonelizmi veya sosyalist enternasyonelizm sorunu merkez kavramı açısından ve merkezleri sayısı açısından görmek yanlıştır. Meseleyi yanlış koymaktır. Tekmerkezli, çok merkezli; bu, biçime ait bir şeydir. Halbuki işçi sınıfı hareketinin, çeşitli toplumlardaki işçi sınıfı hareketlerinin uluslararası nitelikte oluşu, o hareketlerin kendi öz niteliğinden gelmektedir. Biçimsel örgütlenmesi olmasa, veya o biçimsel örgütlenmesi şu veya bu biçimde olsa da, gene işçi sınıfı hareketi özünde, içeriğinde enternasyoneldir, örgütlenme biçiminden bağımsız olarak. (...) İşçi sınıfı iktidarı aldığı zaman, ırnsanlık tarihinde ilk defa sömürücü olmayan bir sınıf iktidarı almaktadır. Kendisi sömürücü olmadığı içindir ki, tüm sömürülere karşı, sömürünün her çeşidine karşıdır ve diğer toplumlardaki işçi sınıflarıyla aralarındaki ulusal düzeydeki farklar ne olursa olsun, bu özde birleşmektedirler; (...) bu durumlardan dolayı da aralarında çıkar kavgası, temel bir çıkar uyumsuzluğu yoktur. Ulusal farklılıklar temel çelişkiler değildir, hareketin uluslararası hedefleri ve çıkarı açısından bağdaştırılabilir, uzlaştırılabilir, farklılıklardır.

(3. İl Temsilcileri Toplantısı'nı açış konuşmasından, 9 Ekim 1976
Partimiz Görev Başındadır, TİP Yayınları, 11, s.37/38,
Kasım 1976)

El Pueblo Unido Jamas Sera Vencido!

Su anda bilmediğimiz ülkelerde bilmediğimiz insanlar bu çeşit toplandırlar, gösterilerle direniş ve mücadelelerle emperyalizme ve faşizme karşı mücadele vermektelerler. Aralarında fiili hiç bir bağ ve temas olmasa dahi, bunlar arasında, yani hepimiz arasında koparılmaz bir bağ, bir dayanışma, bir birlik vardır. Çünkü hepimiz ortak bir düşmana karşı ortak bir mücadele içindeyiz. (...) Bugün dünyada mücadele aynı düşmana karşı verilmiştir ve verilmektedir. Yerli faşizmler ise emperyalizmin ortaklarıdır. Faşizm ve emperyalizm bir madalyonun dışa ve içe dönük iki yüzü gibidir. Tüm dünyada emperyalizm tek ve bütündür. Faşizm de tek ve bütündür. Faşizme ve emperyalizme karşı halkların, işçi sınıfının, emekçi kitlelerin verdiği mücadele de tek ve bütündür. (Alkışlar)

(TİP'in düzenlediği Şili Halkıyla Dayanışma Geceleri'nden İstanbul Spor ve Sergi Sarayı'nda yapılan 2. sini açış konuşmasından 14 Kasım 1976)

Geri Kalmış Ülkelerde Demokratikleşme Sorunu

Demokrasi ve demokratikleşme sorunu açısından, Türkiye dahil geri ülkelerle gelişmiş kapitalist ülkeler arasındaki temel fark dış faktör 'ün oynadığı roldür. Gelişmiş kapitalist ülkelerde demokrasi mücadelesi ve toplumsal demokratikleşme sürecinin gelişmesi her ülkenin kendi egemen sınıfına karşı olmuş ve olmaktadır. Gerçi emperyalist ülkelerin burjuvazileri arasında bağlantılar ve az çok bir bütünleşme —özellikle sosyalizm sözkonusu olduğunda buna karşı bir birleşme— olduğundan dış baskı ve müdahale bu ülkeler için de sözkonusudur. Hele iç dinamikler işçi sınıfının sosyalizmi hedef alan partisini iktidara yaklaştırdığında bu dış faktör açıkça ortaya çıkmaktadır (İtalya'da görüldüğü gibi) Ama yine de gelişmiş kapitalist ülkelerde iç dinamikler görecili olarak daha ağır basmaktadır. Geri ülkelerin gelişmemiş ekonomileri emperyalist—kapitalist dünya ile, egemen sınıfları da dış egemen güçlerle bütünleşmiş ve hem ekonomileri, hem de egemen sınıfları sözü geçen dünyanın sömürü, baskı ve etkisi altına girmiş olduğundan bu ülkelerde demokratikleşme mücadele ve süreci zorunlu olarak antiemperyalist bağımsızlık mücadelesi ile içiçedir, birleşiktir.

(Demokrasi ve Demokratikleşme Sorunu makalesinden, Yurt ve Dünya, 1, 1 Ocak 1977, s. 61/86)

Parti'de Eğitim

"Çark Başak'ın ve Parti'nin diğer süreli, süresiz yayınlarının birer eğitim aracı olarak kullanılabilmesi için önce bu eğitimin ne olup ne olmadığı, kapsamı, içeriği, nasıl düzenlenmesi ve uygulanması gerektiği

konularının anlatılması ve aydınlatılmasına girilmiştir. Burada bir kez daha belirtmek istediğimiz yanlış anlayış şudur: Eğitim denince Parti üyelerimiz öncelikle bilimsel sosyalizmin klasiklerinin okunmasına, genel teorik konu ve sorunların tartışılmasına eğilimlidirler. Teorinin pratikle, güncel somut sorun ve olaylarla sıkı bağlantısını gözden kaçırmaktadırlar. Bir devrimci hareketin devrimci teorisinin somut durum ve koşulların somut tahlili ile oluşturulabileceği doğrusu unutulmaktadır. Eğitim yönteminin soyut genelden somut tekile inmek değil, somuttekilden soyut genele gitmek olanağı gereği iyi kavranmamış, özümsememiştir. Bu açıdan, günümüzün gelişim ve sorunlarından hareketle bunlara ilişkin olarak, bilimsel sosyalizmin klasiklerinin ve teoriyi geliştiren yeni yapıt ve yazıların okunup incelenmesi ve özümsemesi gerekirken, bu yöntemin uygulanması pek rağbet görmemiştir. (...)

Şunu da hatırlatmakta yarar var: Bilimsel sosyalizm sadece sosyal, tarihsel gerçekliği anlatan, izah eden bir bilim değil, bu gerçekliği değiştirmeye yönelik bir bilimdir. İşçi sınıfının politik mücadelesinin örgütlenmesi ve yönlendirilmesi demek olan Parti ise toplumsal düzeni değiştirmeye kapitalizmden sosyalizme geçilmesine ve sosyalizmin kurulmasına yöneliktir. Bunun için de Parti içi eğitimin —en teorik düzeyde eğitimin dahi— hareket noktası ve varış noktası pratiktir, geniş anlamıyla eylemdir.

Burada sırası gelmişken, bilimsel sosyalizmin teorisini ve diyalektik yöntemini öğrenmenin iki yoluna da kısaca değinelim: Birincisi, diyalektik materyalizm, tarihsel materyalizm, diyalektik metod konularını ele alıp bunları sistemli ve tutarlı biçimde açıklayan, az çok ders kitabı, el kitabı niteliği taşıyan yapıtları okumaktır. Kuşkusuz bu yapıtları okumak ta yararlıdır. Başlangıçta belki zorunludur da ama önemle dikkatin çekilmesi gerekli bir nokta var ki, o da, bu konuları ilk ortaya atan, teoriyi oluşturan ve sonra toplumsal gelişmeyle koşut olarak geliştiren düşünür ve liderler bu işi, hep, somut toplumsal gelişmeleri, sorunları inceleyerek, somutun çok çeşitli ve hareketli görünümünü altındaki özü, gerçekliği yakalamaya ve gün ışığına çıkarmaya çalışarak başarmışlardır. Bunun için Bilimsel Sosyalizm teorisini, diyalektik metodu en iyi, en sağlam öğrenmenin yolu bu yapıtları, teorik özünü, formülasyonlarını, somutun analizinde diyalektik metodun nasıl kullanıldığını yakalamaya, anlamaya çalışarak okumak ve özümsemektir. Parti programı, yayınları, organ ve yetkililerin açıklamaları da böyle okunmalıdır. Gerçek okumak, bir yazıyı baştan sona sadece gözle okumak değildir; aklı işleterek, yazarla sessiz bir diyalog kurup tartışarak, soruları saptayıp ve sorular oluşturup yanıtlarını araştırarak, yazıda söylenenlerin teorik ve metodolojik dayanaklarını saptayarak okumaktır; kısacası, inceleyerek, tartışarak, değerlendirerek okumaktır.

(Çark Başak'ın Birinci Yılı Tamamlanırken başlıklı yazısından, Çark Başak, 24, 1 Şubat 1977)

II

İKİ KONGRE ARASINDA

Politik Birlik Üzerine

İşçi sınıfı partisi olma konusunda bir başka noktayı daha işaret etmek isterim. Parti aslında bir sınıf hareketidir. İşçi sınıfının partisi işçi sınıfının politik hareketinin örgütlenişidir. Aslanan sınıfın hareketidir. Ama bir ülkenin işçi sınıfının hareketi zaman içinde, kimi koşullarda örgütleniş biçimini, somut örgütlenişini değiştirebilir; işçi sınıfının partisi olarak sürmekte olan bir örgüt ortadan kaybolup onun yerini başka bir örgütlenme alabilir. Ama somut örgütlenmedeki değişimler her ne olursa olsun, işçi sınıfının politik hareketi sürer gider ve gelişir. Aslanan sınıf hareketidir. (Alkışlar) -

Dünyaya baktığımız zaman görüyoruz ki, bazı ülkelerde işçi sınıfının partisi olmak iddiasıyla birden fazla parti ortaya çıkmıştır ve hatta bunlardan birkaçının işçi sınıfı içinde kitle tabanı da oluşmuştur, kitle tabanı da vardır. Ve bu durum bir süre de, hatta uzunca bir süre de devam edebilir. Ama eninde sonunda işçi sınıfı içinde örgütlenip güçlenebilen, işçi sınıfının ekonomik, politik, ideolojik mücadelesini bilimsel sosyalizm düzeyinde yönlendirebilir duruma gelen parti, hareketi alır götürür; egemen çizgi, egemen hareket o olur. Diğerleri küçük anaför akımlar halinde kenarda kalır.

Bu süreç içinde şöyle durumların yer aldığı da görülüyor: Eğer birden fazla partiden bazılarının gerçekten işçi sınıfı içinde bir kitle tabanı varsa, yani sınıfsal bir gücü varsa ve politik çizgileri arasında da uzlaşmaz farklar bulunmuyorsa, o zaman bu partilerin birleştiği de görülür ve tek bir akım halinde, egemen akım halinde işçi sınıfının hareketi olarak sürer gider. Ve bu yoldan da, her iki taraflı bu süreç yoluyla da işçi sınıfının birliği sağlanmış olur.

(Büyük Kongre'yi açış konuşmasından, Büyük Kongre Tutanağı, 26/28 Şubat 1977, TİP Yayınları, 15, s.8/23)

Seçimlere Yalnızca Oy Aritmetiği Açısından Bakılamaz

Biz buraya memleketin demokrasininin geliştirilmesi, demokratik hak ve özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesi sorununu görüşmek, bu konuda neler yapılabilir, onu görüşmek üzere geldik. Ve bütün konuşma o düzeyden cereyan etmiştir. Zaten sorunu böyle koyduğumuzu kongremizde yaptığım konuşmada belirttim. Kongre Kararları'nda bu belirtilmiştir. Cumhuriyet Halk Partisi'nin sayın Genel Başkanına yazdığım mektupta da mesele öyle konmuştur. Biz meseleyi sadece oy aritmetiği olarak görmüyoruz. Memlekette faşizmin tırmanışı olayı vardır, antideokratik uygulamalar, baskılar, siyasal cinayetler vardır. Bu durum karşısında faşizmin tırmanışını engelleyebilmek, durdurabilmek için onun karşısında demokrasiyi geliştirebilmek, koruyabilmek için neler yapılabilir, esas temel sorun budur; bunu görüştük. Daima yazışmaların yanı sıra karşı karşıya görüşmek yararlıdır. Ve bu görüşme de yararlı olmuştur.

(CHP Genel Merkezi'nde Genel Başkan Bülent Ecevit ile yaptığı görüşmeden sonra verdiği demeçten, 7 Mart 1977)

Örgütlü, Bilinçli Tek Bir Bütün Olma Gereği

Türkiye'de işçi sınıfının ekonomik-politik ve ideolojik mücadelesi ve tümüyle demokratik toplumsal muhalefet gittikçe yükselmekle beraber, örgütlü ve bilinçli tek bir bütüne dönüşmüş değildir. Bu dönüşümü sağlayacak strateji ve taktikleri doğru planlamak da, pratikte de gerçekleştirebilmek de zor iştir, ama üstesinden gelinmesi gereği kaçınılmaz bir iştir. Emperyalizme ve faşizme karşı mücadelenin başarısı, toplumsal demokratikleşme sürecinin geliştirilebilmesine, bu zor görevin gerçekleştirilebilmesine bağlıdır. Bu gerçekleştirilemezse, emperyalizm ve faşizm geriletilemez, yok edilemez. Kesinlikle bu böyledir. Hiç unutulmasın ki, II. Dünya Savaşı öncesinde ve sonrasında çeşitli ülkelerde faşist rejimler, büyük halk yığınları bilinçli birleşik bir güç olarak gereğince harekete geçirilmediği için toplumların gidişine el koyma ve kanlı, zalim yönetimlerini sürdürme olanağını bulmuşlardır. Hitler nazizmi böyle gelmiştir, Pinochet faşizmi böyle geldi.

(Ankara İli'nin düzenlediği "Faşizme Hayır" toplantılarında yaptığı konuşmadan, 11/12 Mart 1977)

Güç ve İşbirliği'nin En Tutarlı Savunucuları

Güç ve işbirliğinin en tutarlı, sebatlı, cesur savunucusu ve koruyucusu işçi sınıfının bilimsel sosyalist partileri olurlar. Birlik; ayrışmalar, tartışmalar, eleştiriler, mücadeleler içinde oluşup gelişir. İşçi sınıfının

bilimsel sosyalist partisinin başını çektiği, eksenini oluşturduğu bu süreç içinde, esas nitelikleri burjuva olan diğer partli ve kuruluşlar değişime uğrayabilirler, tutarlı ve geçerli bir demokratik çizgide gelişme yoluna girerler ve demokrasi mücadelesiyle sosyalizm mücadelesi iç içe geçmiş bir bütün olduğundan, zamanla sosyalizm çizgisine daha yaklaşabilirler.

Bu tür bir güç ve işbirliği süreci içinde işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi de deneyimler kazanır, yeteneklerini geliştirir, nesnel ve öznel gerçekliği daha yakından, daha doğru kavrayabilme durumuna gelir. Kısacası, güç ve işbirliği süreci içinde buna katılan taraflar başlangıç noktasında oldukları gibi kalmaz, verdikleri birleşik mücadele ile bir yandan toplumu değiştirirken, öte yandan kendileri değişip gelişirler.

(Güç ve İşbirliği Sorunu başlıklı yazısından; Çark Başak, 28, 1 Nisan 1977)

Ulusal Bağımsızlığın Savunucusu Ancak İşçi Sınıfı ve Emekçi Kitlelerdir

Bugün vatan topraklarının bir bölümü askeri üsler ve dinleme tesisleri yoluyla NATO'nun ve Amerika'nın emrine verilmiştir. Yurt savunması NATO'ya ve Amerika'ya bağımlı kılınmıştır. Ortak Pazar'la yapılmış anlaşmanın dayattığı şartlar ve ilişkiler sanayileşmemizi baltalamakta, dış ticaret açığını gittikçe büyütmektedir. Sanayi, ticaret ve bankacılık alanlarında uluslararası tekellerle ortaklık kurmamış, işbirliği yapmamış, anlaşmalar imzalamamış tek bir büyük sermaye grubu yoktur. Her yerde olduğu gibi Türkiye'de de büyük sermaye emperyalizmin işbirlikçisidir.

Bu durum kökünden değiştirilmedikçe, ulusal bağımsızlıktan, "Büyük Türkiye" yaratmaktan veya "kişiliği olan dış politika" dan söz etmek boş bir laf kalabalığıdır, aldatmacadır.

Emperyalizmle iş ve çıkar birliği içinde olan egemen sermaye sınıflarının iktidarları ve partileri Türkiye'nin tam bağımsızlığını gerçekleştiremez ve koruyamaz. Sermaye sınıfları yurt çıkarlarını değil, kendi kârlarının peşindedirler. Yurt çıkarlarının ve ulusal bağımsızlığın savunucu ve koruyucusu, ancak, emperyalizmin ve işbirlikçisi yerli büyük sermayenin çifte sömürüsü altındaki işçi sınıfı ve müttefiki emekçi kitleleridir.

(Parti Genel Merkezi'nde partililerle yapılan sohbet toplantısındaki konuşmasından, 12 Nisan 1977)

Komünist Hareket Yasaklanamaz

Alabildiğine körüklenen antikomünizm ticareti ve bu ticaretin dayandırıldığı, Ceza Kanunu'nun 141 ve 142. maddeleri işçi sınıfımızın ekonomik, politik ve ideolojik hareketini ve örgütlenişini, yurdumuzun tüm düşünce, bilim, sanat ve edebiyat, basın ve yayın hayatını, tüm demokratik, ilerici güçleri tehdit altında tutmakta, serbestçe gelişmelerine set çekil-

mektedir. Bizim büyük sermaye sınıfları, partileri ve politikacıları hep batılı olmakla övünürler. Oysa Batı'da böyle antidemokratik yasa maddelerinin bulunduğu, komünist partilerin yasaklandığı tek ülke yoktur. Bir İspanya vardı, şimdi orada da komünist partisi yasallaştı, seçimlere katılacak. Avrupa'da geriye sadece Türkiye kaldı. Bu duruma kesinlikle son verilmeli, bu yasal tehditler ve yasaklar ortadan kaldırılmalıdır.

İşçi sınıfımızın partisi olarak Türkiye İşçi Partisi bunun da mücadelesini vermektedir, çünkü Türkiye İşçi Partisi demokrasi mücadelesinde samimi, tutarlı ve kararlıdır; çünkü sosyalizm için mücadele ile demokrasi mücadelesi iç içe geçmiştir, bütünleşmiştir. Hem antikomünizm ticareti yapmak, sosyalizmi ve sosyalist ülkeleri kötülemek, hem demokrasiden yana görünmek burjuva partilerinin ve politikacılarının işidir. Antikomünizm yapılarak tutarlı demokrat olunamaz.

(Seçim öncesi TRT ve basına verdiği demeçten, 13 Nisan 1977)

Yılmadan, Yalpalamadan Her Zaman Aynı Çizgide

Oysa şimdi halka bol bol vaatlerde bulunan bu (sermaye) partilerin (in) hepsi yakındıkları bugünkü durumdan sorumludurlar, çünkü geçmişte bu partilerin hepsi, ya parti olarak, ya da o zamanın bir partisinde yer alan politikacılar olarak iktidar sorumluluğunu taşımışlardır. AP'si, CHP'si, MSP'si ve diğerlerinin hepsi iktidarda oldular ve iktidarı paylaştılar. Bugünkü durum birden bire ortaya çıkmamıştır; geçmişte yapılanların, geçmişte izlenen politikaların sonucudur. Dün bugünü doğurmuştur. Şimdi ne yakınıyorlar ? Şimdi vaat ettiklerini niçin o zaman yapmadılar?

Yalnızca sosyalistler, Türkiye İşçi Partililer dün de, bugün de oldum olası, sömürücü kapitalist düzene karşı çıkmışlar, yılmadan, yalpalamadan, kaytarmadan, işçinin, köylünün, emekçinin hak ve çıkarlarını; ulusal bağımsızlığı ve demokratik özgürlükleri savunmuşlardır. Demirel bunu itiraf etmek durumunda kalmıştır. CHP ile TİP'i kıyaslayan bir demecinde TİP'liler için, "onlar 30-35 benedir aynı şeyleri söylerler, hapse girer çıkarlar, yine aynı şeyleri söylerler" demiştir. Evet, biz sosyalistler, Türkiye İşçi Partililer gün gelir hapse tıklarız, işten atılırız, coplanır, kurşunlanır; ama halkı ezen bu sömürü düzene karşı çıkmaktan, sosyalizm davasını savunmaktan, bu uğurda mücadele vermekten geri duramayız.

(Seçimler dolayısıyla radyodan yaptığı konuşmadan, 24 Mayıs 1977, Türkiye İşçi Partisi 1977 Genel Seçimi Radyo Konuşmaları, Başbakanlık Basımevi, 1977, s.3)

Köklü Çözüm Nerede

Seçimler kendi başına bir çözüm değildir. Seçimler tek başına ne dırırılar durdurur, ne diğer sorunları çözer. Yabancı ve yerli tekellerin, büyük sermayenin, büyük toprak sahiplerinin ekonomik gücünü kıracak

köklü dönüşümlerin yapılması gerekir; bunlar yapılmadıkça, baskı, saldırı ve cinayetler de, pahalılık, işsizlik, yoksulluk ve diğer toplumsal belalar da sürüp gider.

(Aynı Konuşmadan)

Parlamento Kürsüdür

Burjuvazi, burjuva partileri parlamentoyu kendi aralarındaki çekişmeler, pazarlıklar ve uyuşmalar alanı olarak kullanırlar, oysa, işçi sınıfı partileri parlamentoyu bir taraftan bir forum olarak, bir kürsü olarak kullanırlar; Burjuva partilerinin iç yüzünü, ipliğini pazara çıkartmak üzere, halkoyunun, kitlelerin gözleri önünde sergilemek üzere kullanırlar. Öte yandan, işçi ve emekçi kitlelerin haklarını savunmak, genişletmek için ve iktidar burjuva partilerinde olmakla beraber, olabildiğince, gücü yettiği ölçüde burjuva partilerinin ve burjuva iktidarının istediği gibi at oynatmasını engelliyebilmek, dizginleyebilmek, sınırlayabilmek içindir, parlamentoyu girmeleri.

(İstanbul İli'nin Genişletilmiş İlçe Temsilcileri Toplantısı'ndaki konuşmasından, 7 Haziran 1977)

Örgütlü, Birleşik Güç Yenilmez

TİP seçim dönemi boyunca altını çizerek açıkladı ki, faşizmi geriletme, demokrasiyi koruyup genişletme sorunu CHP'nin gerekli çoğunlukta oy alıp iktidara gelmesi sorunu değildir. Başta işçi sınıfı olmak üzere tümüyle demokratik toplumsal muhalefetin örgütlenmesi, genişleyip güçlenmesi, ülke siyasetinde belirleyici rol oynayabilme durumuna gelmesi sorundur. Seçimden sonra geçen bu kısa sürede bu yargımızın doğruluğu bunu anlamak istemeyenlere bile anlatacak ölçüde ortaya çıktı. İşçi sınıfının başını çektiği demokratik toplumsal muhalefet, hızla burjuvazinin isteklerini yerine getirmeye yönelen CHP'yi demokratik çizgiye çekecek ve o çizgide tutacak güçtür.

(4. İl Temsilcileri Toplantısı'nda yaptığı konuşmanın son bölümünden, 9 Temmuz 1977)

Örgütlü Birlik

Faşizmi ve destekçisi emperyalizmi geriletmenin, giderek hepten yok etmenin yolu, demokratik toplumsal muhalefetin (...) örgütlü birliğe kavuşturulmasından, kavuşturularak güçlendirilmesinden geçer. Cepheleşmeye, bölücülüktür diye, birliğe, dayanışmaya karşı çıkmak hem gerçekçi bir tutum değildir, hem de gericiliğin ve faşizmin işini kolaylaştırmaktır. (...)

Bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini geliştirip güçlendirmeye, bu amaçla tüm yurtsever, demokratik güçlerin birliğini sağlamaya çalışmak

işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi için geçici bir taktik sorunu değil, kalıcı, iktidara geldikten sonra da izlenecek bir politik çizgidir. Ama sorunun bu yanını işlemek, sosyalist bakış açısını kitlelerde oluşturmak ve geliştirmek işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin görevidir. Antiemperyalist ve antifaşist mücadeleye katılan ve katılacak olan diğer siyasal ve siyasal olmayan örgütlerden sosyalizm konusunda bir bağlantı beklenmez ve istenmez.

(5. İl Temsilcileri Toplantısı açış konuşmasından, 28 Ağustos 1977)

Sakınılması Gereken

Kitleleri örgütlü birleşik bir güce dönüştürmekte, emperyalizme ve faşizme karşı mücadeleye sokmakta iş ve güç birliği etmektir söz konusu olan. Bu amaca yönelik olmak, bu amacı gerçekleştirmeye çalışmak şartıyla ancak, çeşitli örgüt ve kuruluşların biraraya gelmesi bir anlam ve önem taşır. Böyle bir amaçla ve gerçekleştirmek için biraraya gelen örgüt ve kuruluşlar bu girişim ve çalışmalarda kendi örgütsel farklarını, özelliklerini ileri süremezler, sürmemelidirler. Ayıran değil, birleştiren noktalar üzerinde durulur ve o noktalar üzerinde birleşik çalışma ve eylem sürdürülür. Ortak bir eylem kararlaştırıldığında, üzerinde anlaşmaya varılmış görüşler açıklanır, sloganlar kullanılır. Bu ortak eylemler—kapalı salon toplantısı, miting, yürüyüş vb.— her örgüt ve kuruluşun kendisini diğerlerinden ayıran sloganları bağıracağı, görüşleri, çizgiyi açıklayacağı fırsatlar değildir. Zira ortak eylemlerin amacı, katılan her örgüt ve kuruluşun kendini göstermesi, öne çıkarması, kendi propagandasını yapması değildir. Antiemperyalist ve antifaşist birliğe, dayanışmaya ters düştüğünden bu çeşit davranışlardan kesinlikle kaçınmak gerekir. Amaç, ortak eylemlere mümkün olan en geniş kitleyi katmak ve onu temel ortak hedefler etrafında örgütlü birleşik güç haline dönüştürmeye çalışmaktır. Bunun için de, eyleme katılan örgüt ve kuruluşlar belirtilmekle beraber, bunların emperyalizme ve faşizme karşı mücadelede birleştikleri temel görüşler, hedefler, yöntemler ve sloganlar sergilenir; ayrışım değil, birlik ve beraberlik vurgulanır.

Böyle davranmak, birleşik harekete katılan örgüt ve kuruluşların kendi programlarından, görüşlerinden, sloganlarından toptan vazgeçmeleri, bir pota içinde erimeleri anlamına gelmez. Her biri örgütsel ve ideolojik bağımsızlığını sürdürür. Kendi örgütsel çalışmalarında kendi politik çizgisini işler, yayar; kendi kitle tabanını örgütlemeye uğraşır. Bu örgüt ve kuruluşlar kendi aralarında tartışabilir, eleştirilerde de bulunabilirler. Ama emperyalizme ve faşizme karşı iş birliği ve dayanışma için ortak eylemler yürütmek söz konusu olduğunda ayrışım, ideolojik özgünlükler değil, mutabakatlar, birliktelikler, uyumluluklar ön plana çıkar.

(Ciddiyet Gerek adlı başmakalesinden, Yürüyüş, 129, 27 Eylül 1977)

Dünya Tarihinin En Büyük Devrimi

"Dünya tarihinin en büyük devrimi" sözü, bir övgü sözü olmaktan çok öte mutlak bir gerçeğin ifadesidir. Ekim Devrimi "büyük" sıfatını tam hak etmiş bir devrimdir. Büyük Ekim Devrimi bir toplumun, bir ulusun sınırlarıyla sınırlı bir devrim değildir. Tüm insan toplumlarının tarihsel aşamalardan geçen evriminde kapitalizmden sosyalizme ilk başarılı, kalıcı sıçrayışı gerçekleştirmiştir Büyük Ekim Devrimi. Sosyalizmin pratikte, somutta ilk gerçekleştirilişinin ve daha ileri evrelere doğru geliştirilişinin yollarını açmıştır.

Büyük Ekim Devrimi'nin tarihsel önemi kapitalizmden sosyalizme diyalektik sıçrama olmasıyla da sınırlı değildir. Binlerce yıldır sürüp gelen meta üretiminin, sömürüye dayalı sınıflı toplumların sona erdirilmesinin; insanın insanı sömürmediği sınıfsız toplumlar çağının başlatılmasının devrimidir Büyük Ekim Devrimi. Feodalizmden kapitalizme geçişte olduğu gibi bir tür sömürü düzeninden bir başka tür sömürü düzenine ve sınıflı topluma geçiş değildir. Sömürsüz ve sınıfsız ilkel toplumdaki sınıflı sömürü düzenlerine geçişin, binlerce yıl sonra çok üst toplumsal evrim düzeyinde olumsuzlanmasıdır; binlerce yıllık bir tarih sayfasının kapanıp bir yenisinin açılışıdır.

Büyük Ekim Devrimi'yledir ki sosyalizm dünya tarihi sahnesinde yerini aldı, kapitalizmin karşısına dikildi. O andan itibaren kapitalizm, dünyanın gidişini belirleyen, yönlendiren tek güç olmaktan çıktı. İnsanlığın toplumsal evriminde en ileri aşama olmaktan da çıktı. Bugün dünya tarihinin akışını yönlendiren güç, Sovyetler Birliği'nin başını çektiği dünya sosyalist sistemi ve dünya işçi sınıfı hareketidir. Toplumsal evrimin en ileri aşaması da sosyalizmdir.

(Büyük Ekim Devrimi'nin 60. yıldönümü törenleri dolayısıyla çağrılı bulunduğu Sovyetler Birliği'nden, Türkiye İşçi Partisi'nin düzenlediği 'Ekim Devrimi ve Türkiye' toplantısına ilettiği mesajdan 6 Kasım 1977)

Gene Örgütlü Birlik

Ayrılık içinde birlik! Emperyalizme ve faşizme karşı bağımsızlık ve demokrasi için mücadele birliği sağlamanın ilkesi budur. Ortak mücadele hedeflerinin ve eylem biçimlerinin saptanmasında ve yürütülmesinde birlik, katılan tarafların eşitliği ve kararların oybirliğiyle alınması ilkesine dayanacaktır. Herhangi bir tarafın üstünlük iddiasıyla görüşlerini diğerlerine dayatmasını izin yoktur.

Faşizmin tirmanışı karşısında böyle bir birlik ve dayanışma oluşturulması kaçınılmaz bir zorunluluktur.

Bir hükümet değişikliğinin faşizm ve emperyalizm sorununu çözmeye yeteceğini sanmak büyük gaflet olur. Emperyalist ve faşist baskı-

ların, gelişmelerin kaynağı yapısalıdır. Toplum yapısı, sınıflararası güç ilişkileri değişmedikçe antiemperyalist ve antifaşist mücadele sürecektir.

(DİSK'in Olağanüstü Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmadan, 22 Aralık 1977)

Türkiye NATO'dan Çıkmalıdır

Türkiye İşçi Partisi, baştan beri bu konuda ulusal çıkarlar ve uluslararası ilişkiler açısından en tutarlı, en gerçekçi bir tutum benimsemiştir. Türkiye NATO ve CENTO'dan çıkmalıdır. Kollektif güvenliği, tek taraflı askeri paktlara girmekte değil, toplumsal sistem farkı gözetmeksizin toplanacak genel silahsızlanma, barış, güvenlik, işbirliği toplantılarında ve örgütlenmelerinde aramalıdır, yumuşamaya ilişkin olarak Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'nda olduğu gibi. ABD ile ikili anlaşmalar ve tüm yabancı üs ve tesisler kaldırılmalıdır. Türkiye başta Sovyetler Birliği olmak üzere komşu devletlerle sadırmazlık ve dostluk anlaşmaları yapılmalıdır.

(6. İl Temsilcileri Toplantısı'nı açış konuşmasından, 18 Şubat 1978)

İşçi Sınıfı Hareketi Sosyal Demokrasiye Teslim Edilemez

Türkiye işçi sınıfı hareketini ne sendikal, ne politik alanda sosyal demokrasiye teslim etmeyeceğiz. Sosyal demokrasi ile mücadele gündemimizdedir. Bu mücadele, içtenlikle demokrasiden yana olan sosyal demokrat kitle ile uzlaşmacı ve teslimiyetçi yöneticileri arasındaki ayrımı gözden kaçırmayacağız. Mücadeleyi yürütürken sosyal demokrasinin ikili niteliğini, yani bir yandan büyük burjuvaziye güvence verirken, öte yandan da kitle desteğini korumak için halk kitleleri yararına bir şeyler yapmak zorunluluğunda olduğunu göz önünde tutacağız ve onu sürekli burjuvaziden uzağa kitlelerden yana çekmeye çalışacağız. Emperyalizme ve faşizme karşı, demokratik bir platform üzerinde iş ve eylem birliği yollarını arayacağız. Milliyetçi Cephe iktidarının gitmesi, CHP hükümetinin oluşmasıyla demokrasiden yana güçlerin birliği sorunu, öneminden hiçbir şey yitirmemiştir. Çünkü emperyalizmi ve faşizmi etkisizleştirecek ve yok edecek güçler sınıfsaldır, işçi ve emekçi kitlelerinin ve örgütlerinin olabildiğince en geniş ilkeli birliğidir.

(Aynı Konuşmadan)

Ulusal Bağımsızlık İçin NATO'ya Hayır!

Türkiye İşçi Partisi Nato'nun kuruluş yıldönümü olan 4 Nisan ile Ulusal Egemenlik Bayramı 23 Nisan arasında Ulusal Bağımsızlık İçin Nato'ya Hayır kampanyası düzenlendi. Miting, toplantı, afiş, bildiri, yayın gibi çeşitli etkinliklerle yurt çapında sürdürülen kampanya

G. Başkan Boran'ın aşağıda son bölümü bulunan mektubunun 4 Nisan 1977 de Başbakan Ecevit'e iletilmesiyle başladı:

Yukardan beri özetlediğimiz bu nedenlerle Türkiye'nin güvenliği ve ulusal çıkarları NATO'dan çıkarılmasını emretmektedir. Silahlı kuvvetlerimizin eğitim ve savaş araç, gereç ve silahları bakımından bir dış kaynağa bağımlı kalmaması ve yurt savunması gereklerine uygun bir ulusal savunma kavramının geliştirilip uygulanabilmesi de ancak böyle mümkün olacaktır.

NATO'nun 29. yılını tamamladığı bugün, antlaşmanın öngördüğü üzere bir yıl öncesinden ihbarda bulunarak Türkiye'nin NATO ittifakından ve örgütünden çıkmasının sağlanmasını Türkiye İşçi Partisi adına arz ve talep ederim.

Demokratik Kitle Örgütlerine Düşen Görev

Kendi kitlelerinin demokratik, ekonomik, sosyal sorunlarıyla ilgilenmeyen, haklarını, çıkarlarını korumayan, geliştirmeye çalışmayan bir kitle örgütüne bir kitle örgütü olamaz. Çünkü kitle örgütünün görevi kendisine ilişkin olan kitlede giderek daha büyük bir taban kazanmaktır. Bu kitlelerin daha büyük bir kısmını örgütlemek, bilinçlendirmek ve mücadeleye sokmaktır. Kitleleri ise ancak somut çıkarları ve hakları noktasından yakalayıp (...) mücadeleye götürebilirsiniz, yoksa soyut ve genel politik propagandalar yaparak kitleli yakalayamazsınız, harekete geçiremezsiniz.(...)

İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisine düşen, sosyalizmi kitlelere anlatmak, kitleleri sosyalizm doğrultusunda bilinçlendirmek, örgütlemek, mücadeleye sokmak görevidir. Ama, siyasi partilerin kapsadığı kitleler daima ölçülüdür, daima sınırlıdır, bunun dışında büyük kitleler kalmaktadır. Siyasi partilerin örgütlenmesinin kapsamına girmeyen burada da sorunları doğru biçimde koyup anlatmak demokratik kitle örgütlerine düşmektedir.

(TÜTED Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmadan, 17 Haziran 1978)

Barışı Korumak, En Önemli Sorunumuz

Bugün dünyada barışçı güçlerle savaşçı güçler arasında mücadele (...) özünde sistemler ve sınıflar arası mücadelenin bir parçasıdır. Uzlaşmaz, hasım ilişkiler barındırmayan dünya sosyalist sisteminin, kendisini ve tüm emekçileri sömürden kurtarmak için sömürgecilere karşı mücadele veren dünya işçi sınıfının savaş açmaktan ve savaş kıstırcılığından bir çıkarı yoktur. Zaman sosyalizmden yana, sömürden kurtuluştan yana işlemektedir. Bunun içindir ki, dünya barışını kazanma ve koruma yolun-

da tüm olumlu öneriler ve görüşmeler Sovyetler Birliği ile diğer sosyalist ülkelerden gelmektedir.

(*Dünya Barış Günü dolayısıyla yayınladığı mesajdan, 1 Eylül 1978*)

TİP'in Yeri ve Görevi

TİP:

* İşçi sınıfı hareketinin ideolojik arılığını ve tutarlılığını korumakta ve burjuvazi ile uzlaşıcı tüm görüş, tutum ve davranışları reddetmekte, açığa çıkarmakta çok dikkatli ve kararlıdır.

* İşçi sınıfının yalnız ideolojik değil, fiili öncülüğünü güçlendirebilmek için işçi sınıfı içinde örgütlenmeyi ve parti içi bileşimde işçilerin ağırlıkta olmasını ön plana almaktadır.

* Ayrıntılı biçimde saptayıp ilan ettiği antiemperyalist, demokratik somut hedefler etrafında ilerici, demokratik güçlerin olabildiğince geniş iş ve güç birliğini sağlamayı ivedi görev bilmekte, bu yönde ısrarlı çaba harcamaktadır. Bu birliğin, esasında, işçi sınıfının emekçi kitlelerle birliği, ittifakı olması gerektiğini gözden kaçırmamaktadır. Bu arada, ırk ve mezhep ayrımlarına dayanan baskı ve şiddetin burjuvazinin şovenizminin ve bölerek, birbirine düşürerek hakim olma politikasının bir sonucu olduğunun, etnik ve mezhep topluluklarına ilişkin sorunların, Türkiye'nin tümünü kapsayan çelişkilerin çözüme kavuşturulacağına, mücadele birliği-nin bu konuda özel önem taşıdığına bilincindedir.

* Burjuvazinin ilerici sendikacılığı ve demokratik kitle örgütlerini içten parçalayarak, güçsüzleştirerek tasfiye etmek niyet ve girişimlerine karşı tüm olanaklarıyla mücadele etmektedir.

(*Sol İçinde TİP'in Yeri ve Görevleri makalesinden, Yürüyüş, 180, 19 Eylül 1978*)

TİP Ne mi Yaparadı?

İşçi sınıfının partisi (bugün) iktidarda olsa ne yapardı? Bu yersiz, hatta anlamsız bir sorudur. İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi bu gün kü gibi koşullarda ve bugünkü hükümetin iktidara gelişi gibi iktidara gelmezdi ki.. İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin iktidara gelişi sınıflar arası güçler dengesinin işçi, emekçi sınıflar lehine değiştiği; işçi sınıfının emekçi sınıflarla ittifaklarını kurup pekiştirdiği; işçi ve müttefik emekçi sınıfların örgütlü, etkin, ülke siyasetinde ağırlığını ve sesini duyurur ve düzeni değiştirmeye hazır duruma geldiği koşullarda olacaktır. Ve işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi iktidarı Türkiye'yi emperyalist ve kapitalist dünya ilişkileri dışına çıkarmaya, sosyalizm doğrultusunda bir kalkınma yolu izleyerek kapitalizmden sosyalizme geçişi sağlamaya yönelik işleri temel alacaktır.

(*Ne Yapılabilir? başlıklı yazısından, Yürüyüş, 181, 26 Eylül 1978*)

Parti, Sınıf Mücadelesinin Aracı

Önce partinin ne olduğunu açık seçik kavramak ve hiç unutmamak gerekir. Parti bir sınıf mücadelesi aracıdır. İşçi sınıfının sömürücü egemen sınıflara karşı mücadelesinin başta gelen en önemli silahı kendi bağımsız partisidir. Bu mücadele sürekli, inatçı, amansız bir mücadeledir. Son hedefi iktidarın burjuvazi ve ortaklarından alınması, işçi sınıfı iktidarının müttefik emekçi kitlelerle birlikte kurulmasıdır; o noktaya gelinceye kadar da işçi sınıfının edindiği kazanımların korunması, yeni mevzilerin kazanılmasıdır.

Partiye ilişkin her konu ve sorun partinin bu niteliği gözönünde tutularak, bu çerçevede ele alınmak ve değerlendirilmek durumundadır. Teorik çalışmalar, ideolojik düzeyin yükseltilmesi, eğitim, yayınlar, tartışma, eleştiri ve özeleştir, merkezîyetçilik ve parti içi demokrasi hepsi, partinin bir sınıf mücadelesi silahı olma niteliğini güçlendirmek içindir. Yapılan ve yapılması önerilen herşey bu mihenge vurulur. Hiçbir konu bundan soyutlanamaz. Ne ideolojik yetişkinlik, ne özgürlük, ne "yaratıcılık", ne demokrasi kendi kendilerine yeterli ve bağımsız amaçlar değildir; partinin etkin mücadele silahı yapılması hedefine yönelik ve bağimli ara amaçlardır.

(*Partinin Niteliğini Geliştirmek yazısının girişinden, Çark Başak, 8(52), 1 Ekim 1978*)

Terörizm Nasıl ve Niçin Tırmandırılıyor

Büyük burjuvazi ve işbirliği ettiği emperyalizm, geniş halk kitlelerini sürekli daha yoksullaştıran bu sömürü düzenini o kitlelere baskıyla, zorla dayatarak sürdürebilme çabasındadırlar. Büyük sermaye sınıfları ile işçi, emekçi kitleler arasındaki sınıf ayrımı keskinleşmiş, kutuplaşmıştır. İşçi, emekçi kitleler bilinçlenmekte, ekonomik ve politik mücadele çizgileri yükselmektedir. Bu gelişme güçlendikçe halk kitlelerini, ilerici, demokrat, sol, sosyalist güçleri bastırabilmek için terörde tırmandırılmaktadır.

Bugün Türkiye'de solu bastırmak, kırdırmak, yok etmek operasyonu sürdürülmektedir. Sol, kurulu düzenin bozukluğunun, adaletsizliğinin nedenlenisergilemekte, kitlelerin hak ve özgürlüklerini savunmakta, istek ve özlemlerini dile getirmektedir; kitleler sola yönelmektedir. Bu duruma son verilmelidir; burjuvazi ve emperyalizmin kararı budur. Tam boy açık faşizm veya cuntâ yönetimi yerine, veya ondan önce, terörist hareketlerle solu sağa kırdırmak deneyi yapılmaktadır.

Sağın bu amaçla örgütlenmesi 1970'den önce başlamış, 70'li yıllarda geliştirilmiş, son Milliyetçi Cephe döneminde doruk noktasına çıkarılmıştır. Solcu-sağcı öğrencilerin çatışması görünümü çoktan kalkmıştır. O görünüm varken de gerçek durum öğrenci çatışmasının çok öte-

sindeydi. Şimdi ise bir iç savaşı başlatma girişimlerine dönüşmüştür. Sağ hem devlet örgütünün içinde, hem dışında örgütlenmiştir. Bu açık faşist bir örgütlenmedir. (...)

Devlet örgütü dışında da faşistler güçlü bir biçimde örgütlenmişlerdir. Büyük bir sahtekarlıkla kullandıkları sol sloganlarla; kapitalizme karşı çıkma iddialarıyla; aklı, mantığı değil, heyecanları iç güdülerini kamçılayan ırkçı, şoven milliyetçi ideolojileriyle; iş bulma, para verme gibi çıkar sağlamalarıyla bilinç düzeyi düşük gençlik ve halk arasında belli bir kitle tabanı da elde etmişlerdir. Küçük kentlerde ve büyük kentlerin özellikle kenar mahallelerinde "yeşil hat" çekip belli semtleri kendi bölgeleri ilan etmekte, sözünü ettiğimiz yöntemlerle yöre halkının bir kısmını kazanmakta, bütünü kaba kuvvet ve silah gücüyle baskı ve kontrol altında tutmaktadır. Bu hat çekilmiş semtler kentlerin diğer yörelerinde operasyonlar için bir üs görevi görmektedirler. (...)

Bununla beraber ülkede estirilen terör havası ve girilen operasyonlar MHP'nin çapını aşmaktadır. Yerli ve yabancı "örgütlü örgüt"lerin marifetleri bilinmektedir. Yerli örgütlerinki açık açık söylenir, yazılır, tartışılır olmuştur. Yabancı örgütlerinki ise dünya ve Türkiye pratiğinden bilinmektedir. Türkiye büyük burjuvazisi ve Amerikan emperyalizmi, politikacıları, askerleri, bürokratları ve ajanlarıyla birlikte Türkiye'nin üzerine bir demir kapatmak için eylem içindedir.

(Üye Kazanma Kampanyası'nın başlatıldığı genişletilmiş 7. İl Temsilcileri Toplantısı'nı açış konuşmasından 7 Ekim 1978)

Yaşamlarının Amacını, Ne İçin Dövüştüklerini Biliyorlardı

Kişiliklerine büyük saygı duyduğumuz, canımız gibi sevdiğimiz arkadaşlarımızı son yolculuklarında yüreğimiz yanarak uğurluyoruz. Gençlik arkadaşlarımızdı. Yaşamları çok kısa sürdü. Ama anlamlı bir yaşamdı. Yaşları küçüktü ama yürekleri büyük, bilinçleri yüksekti. Yaşamlarının amacının ne olduğunu, ne için dövüştüklerini, birgün öleceklerse eğer, ne için öleceklerini biliyorlardı. Kendi yaşam kavgalarını işçi sınıfının, geniş emekçi kitlelerin, tüm ilerici, yurtsever güçlerin yaşam ve kavgalarının bir parçası olduğunu parti örgütü içinde o kavganın önünde yer aldıklarının bilincindeydiler. Bu içerikle ve bilinçle yaşanan bir yaşam, yıllar olarak kısa da olsa dolu bir yaşam olgun bir yaşamdır. Gerçekten yaşanmış bir yaşamdır. Uzun,boş, anlamsız yıllarla süren yaşamların hiç bir zaman olmadığı kadar..

(Temsilciler Toplantısı'ndaki Görevlerinden dönüşte Ankara Bahçelievlerde faşistlerce katledilen altı yoldaşın cenaze töreninde yaptığı konuşmadan, 11 Ekim 1978)

Mücadelemizde Onları Yaşatacağız

Acımızı gönlümüze, anılarımızı aklımıza gömüyoruz. Hiç unutmaya-çağız. Mücadelemizde onları yaşatacağız, onlara layık olmaya çalışacağız. Öçlerini de alacağız; faşistler gibi aşağılık, faşistler gibi zalim terörlere değil, örgütlü, disiplinli, amaca doğru güvenle ilerleyen mücadelemizi, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelemizi, genç şehitlerimizin uğrun-da canlarını verdikleri yüce mücadelemizi genişleterek, güçlendirerek, önüne geçilmez çağıl çağıl gürleyen bir ırmak gibi akıtarak alacağız öcümüzü.

Şehitlerimiz son uykularını rahat uyusunlar.

(Altı yoldaşa birlikte olup katliamdan yaralı olarak kurtulan, ancak kısa bir süre sonra aramızdan ayrılan yedinci yoldaş Serdar Alten'in cenazesinde yaptığı konuşmadan, 19 Ekim 1978)

Faşizme Karşı Birlik Olabildiğince İleri Çizgide Bulunmalıdır

İşçi sınıfının ekonomik mücadelesinin, sendikal hareketinin birliği, bütünselliği temel ilkedir. Günümüz koşullarında faşizme karşı, soyut olarak "anarşiye" değil, faşizme karşı mücadele ve bu mücadelede en geniş güçlerin örgütlü birliğini sağlamak güncel ivedi görevdir. Ama bu en geri örgütün çizgisine kayılarak değil olabildiğince en ileri çizgide ve temel ilkelere ters düşmeyen bir çizgide birleşerek oluşturmak gerekir.

(Bursa İl Kongresi'nde yaptığı konuşmadan, 5 Kasım 1978)

Demokratikleşme İçin Plan, Yeni Bir Mücadele Silahı

Demokrasi mücadelesi, daha bugünden , emperyalizme bağımlılığın ve demokrasi düşmanlığının ekonomik ve toplumsal temellerini ortadan kaldırmayı hedef almak zorundadır. Parti Programı'mızın "Temel Görev" bölümü, Merkez Yönetim Kurulu'muzun 8 Temmuz 1975 tarihli "Demokrasi Bildirgesi" ve partimizin "Birinci Büyük Kongre Kararları" Türkiye'nin demokratikleşmesi için bu nitelikte bir platformun ilkelere ortaya koymuştur.

"Demokratikleşme İçin Plan, 1978-1982", ülkemizde demokratikleşme sürecinin maddi temellerinin yaratılabilmesi için ekonomik alanda ilk adımda gerçekleştirilmesi gereken dönüşümleri ve önlemleri içermektedir. Ülkemizin emperyalizme bağımlılığının kırılmasını işbirlikçi büyük sermayenin ulusal pazarı kontrolü altına alan ekonomik gücünün, tekellerin egemenliğinin geriletilmesini, işçi emekçi kitlelerin yaşam düzeylerinin yükseltilmesini ve üretim sürecinin yönetimine etkin bir biçimde katılmalarını öngören bu dönüşümler ve önlemler, daha önceki parti belgelerimizde temel çizgileriyle gösterilmişti. "Demokratikleşme İçin Plan, 1978-1982" ise, bu dönüşüm-

lerin, bugünkü ekonomik ve toplumsal koşullar veri alınarak beş yıllık bir dönemde hangi amaçlarla, hangi evrelerden geçerek ve hangi somut koşullarla gerçekleştirilebileceğini ayrıntılarıyla belirlemeyi amaçlamaktadır.

Bununla birlikte, "Demokratikleşme İçin Plan, 1978—1982" belgesinin ülkemizin demokratikleşmesi için ilk adımda yönelinmesi gereken hedefleri ayrıntılarıyla göstermekten çok daha önemli ve temel bir işlevi vardır. Bu belge, Türkiye'nin demokratikleşmesi için zorunlu olan maddi temellerin yaratılmasına daha bugünden başlanmasının yalnız zorunlu değil aynı zamanda mümkün de olduğunu ortaya koymaktadır. Böylece, partimizin Türkiye'nin demokratikleştirilmesi ve emperyalizmin geriletilmesi için öngördüğü eylem programının, gerçekleştirilmesine en kısa zamanda başlanabilecek bir içeriğe sahip olduğu gösterilmektedir. (...)

"Demokratikleşme İçin Plan, 1978—1982", Türkiye'nin demokratik gelişmesi karşısındaki başlıca güçler olan emperyalizmin ve işbirlikçi, tekelci büyük sermayenin egemenliğinin kırılabilmesini, bu yönde en kısa zamanda gerçekleştirilebilecek önlemleri göstererek en somut biçimde ortaya koymaktadır. (...) "Demokratikleşme İçin Plan, 1978—1982" Türkiye'nin demokratikleşmesinden yana olan, emperyalizme bağımlılığa ve tekelci büyük sermayenin egemenliğine son verilmesinde çıkarları işçi sınıfıyla uyuşan bütün toplumsal ve politik güçlerin ortak mücadelesi için nesnel bir platformun var olduğunu(da) ortaya koymaktadır. (...)

Bu çalışmanın, devletin resmen planlarına karşı "alternatif" bir plan olarak hazırlanmadığını ayrıca belirtmeye gerek kalmamış olmalıdır. "Demokratikleşme İçin Plan, 1978—1982", Kuşkusuz, ne resmi planların kapitalist ekonomik ilişkilerin işleyişini düzenlemekteki yetersizliğini gidermeyi, ne de resmi planlara karşı kapitalizmin uzlaşmaz çelişkilerini yumuşatıcak bir planlama alternatifi geliştirmeyi amaçlamaktadır. (...) "Demokratikleşme İçin Plan: 1978—1982", büyük burjuvazinin çıkarına hizmet eden resmi planlardan daha iyisini değil, tam karşıtını gerçekleştirilmeyi amaçlamaktadır. (...)

"Demokratikleşme İçin Plan, 1978—1982" çalışmasının, partimizin ve tüm demokratik güçlerin emperyalizme ve faşizme karşı mücadeledeki hedeflerine yeni bir açıklık kazandırdığına inanıyoruz. Bu çalışma, işçi sınıfının, emekçi kitlelerin ve tüm demokratik güçlerin elinde bir mücadele silahı haline geldikçe amacına ulaşmış olacaktır.

(Merkez Yönetim Kurulu'nun sunuş yazısından, Demokratikleşme İçin Plan, 1978—1982, TİP Yayınları 19, Aralık 1978, s.XXXI)

Faşizm, Bilimin, Aydınlığın Düşmanıdır

Çok değerli arkadaşımız Necdet Bulut'a duyduğumuz derin saygıda elbet büyük, onarılmaz bir keder de var. Ama şimdi burada söyleyeceklerim onun yasını tutmak için değil. Eminim o da istemezdi ardından yas tutulmasını. Uğrunda can verdiği mücadelenin yürütülmesini, nihai zaferle ulaştırılmasını isterdi bizlerden. Bunu yapacağız. Necdet Bulut'u ve tüm devrim şehitlerini bu mücadelemizde ve nihai zaferimizde yaşatacağız. Bunu yapmak ve başarmak kaçınılmaz görevimiz. Hem onlara karşı, hem kitlelere, halkımıza karşı görevimiz.

Bilime karşı da görevimiz. Faşist terörün bilim adamlarımızı ardı ardına hedef alması sebepsiz değil. Faşizm ve tümüyle gericilik, sömürsüz, özgür ve eşit bir düzene düşman olduğu kadar, bilimin aydınlığına ve akılcılığına da düşmandır. Faşizm ve tümüyle gericilik, ancak bilgisizliğin, akıl dışılığının karanlığında, boğucu havasında uç verip boy atabilir; toplumda sağlıklı, gürbüz, diri ne varsa kemirip çürütmek habisliğine koyulabilir. Faşizm ve gericilik nesnel gerçeklikten korkar. Çünkü nesnel gerçeklik faşizmden, gericilikten yana bir nitelikte, onların işine yarar nitelikte değildir. Bilim ise nesnel gerçekliği daha yakından, daha doğru yakalamak, saptamak ve anlamak peşinde koşar. Bilimde nesnellik, objektif olmak tarafsızlık anlamına gelmez. Bilim tarafsız değildir, taraftır. Bilim gerçekliğin, hakikatın tarafındadır. Bütün bilim tarihi gerçekliği, hakikati ortaya çıkarabilmek, yanlış, yalancı ortadan kaldırmak uğraşı, mücadelesidir.

(Faşist Kurşunlarla Yitirdiğimiz Necdet BULUT Yoldaş İçin Tandoğan Alanında Yapılan Cenaze Törenindeki konuşmasından 10 Aralık 1978)

İşçi Sınıfının Politik Hareketinin Birliği Ergeç Gerçekleşecektir

Zaman boyutu açısından Türkiye'ye bakıldığında, Türkiye işçi sınıfının uzun bir mücadele tarihi olduğu görülür. Türkiye'de kapitalistleşme ve sanayileşmenin yavaş gelişmesi nedeniyle işçi sınıfı ve onun politik hareketi güçsüz olmuş olsa da var olmuştur, ve bu hareket 1960'dan sonra hız ve ağırlık kazanmıştır. İşçi sınıfımızın, özellikle son 20 yılda, küçümsenmeyecek bir deneyim birikimi vardır. Türkiye'de işçi sınıfının politik hareketi 12 Mart döneminden sonra, 1974'ten beri yeni başlıyor değildir. Sorun, işçi sınıfının politik hareketinin ilk olarak veya yeni baştan oluşturmak değil, geçmişten süzülüp gelen hareketi toparlayıp daha da güçlendirmek, hızlandırmaktır. (...)

İşçi sınıfının politik hareketinin tekleşmesi veya birliği sorunu her şeyden önce bir bilimsel tesbit ve o tesbiti fikir namusu ve açık yüreklilikle kabul etmek, o tesbit üzerinde anlaşmak, birleşmektir. İşte bu noktada, grupçu davranışlara saplanıp saplanmamak, "dükkancılık" edip et-

memek; "geri basıyor mu derler", "işleri yürütemedi mi derler" gibi vesveselere kapılıp kapılmamak kendini açığa vurur. Aslıyan işçi sınıfının hareketidir. Bilimsel sosyalizmi, işçi sınıfının davasını gerçekten benimsemiş olanlar örgütlenme ve tekleşme sorunlarına işçi sınıfı hareketinin gerçekleri açısından, bilimi açısından bakarlar. Böyle bakınca da, az önce sözünü ettiğim davranışlar ve kuşklar ortadan kalkar veya arka plana itilir. (...)

Bununla beraber, işçi sınıfının politik hareketi, içinde bulunduğumuz zaman noktasında bölünmüş görünse de, özünde tekleşmenin, sınıfsal birliğin güçlü tohumlarını taşıyor, geliştiriyor. Türkiye İşçi Partisi, ideolojik mücadele diye, sol kanat içinde tanımladığım türden bir çekilmeye girmekten her zaman özenle kaçınmıştır. Böylece diyalog kurabilmenin, koşulları oluşunca birliği gerçekleştirebilmenin yollarını açık tutmuştur. Bu birliğin er geç gerçekleşeceğine inancı tamdır.

Yaşasın işçi sınıfının ulusal ve uluslararası birliği!

(Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 2. Kongresi'nde yaptığı Konuşmadan, Yürüyüş, 194, 26 Aralık 1978)

Tüm Koşullarda Emperyalizme ve Faşizme Karşı Mücadele Edeceğiz

Biz sosyalistler kaçınmayız. Sınıfsal ve kitlesel mücadeleyi örgütlemek ve yönlendirmek asil görevimizdir. Bu görev iki yönlüdür, Birisi ve daha genel olanı, faşizme karşı, demokrasiden ve bağımsızlıktan yana tüm güçleri, hareketleri, akımları, kuruluşları bütünleştirip örgütlü birleşik güce dönüştürmeye çalışmak ve bunu gecikmeden gerçekleştirmektir. Ancak halkın örgütlü birleşik gücü faşizme yenilmez, onu yener. Öteki görevimiz, özgün olanı ise, işçi sınıfını örgütleyip bilinçlendirmek, işçi sınıfı içinde kök ve dal budak salmak, işçi sınıfının emperyalizme ve faşizme karşı, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için mücadelesini geliştirmek ve güçlendirmek, her hal ve koşulda yürütmektir. Birinci görevin başarılması, demokrasi güçlerinin örgütlü birleşik güce dönüştürülebilmesi ikinci görevin başarılmasıyla bağlantılıdır.

(8. II Temsilcileri Toplantısı'ndaki konuşmasından, 7 Ocak 1979)

Askeri Darbe Olanığı Yedektedir

Afganistan'daki sola dönük rejim değişikliğinden sonra, Şah'ın çok güvenilir rejiminin güvenilmezliği apaçık ortaya çıkar ve İran kaynayıp taşan bir kazana dönüşür olunca, ABD, hesaplarını yeni baştan düzenleme gereğini duydu. İran gözden çıkarılmış değil; onu emperyalizmin ağı içinde ve rejimini sağ kanatta tutmak için her şey yapılacak. Ama yine de eski güvenilirliğini yok İran'ın. Türkiye'nin değeri yeniden yükseliyor, ABD ve Avrupalı ortaklarının gözünde. (...) Şimdi Türkiye'deki üsler

konusu birden ön plana çıkıyor. Pazarlık da açık ve kesin yapılıyor. Diplomasi, protokol incelikleriyle kaybedilecek zaman yok. Kredi, "taze para" istiyorsan ver üsleri, kabul et ABD'nin savunduğu Kıbrıs Barış Planı'nı, Yunanistan ile anlaş, onun NATO'ya dönmesini engelleme, Kısacası, boyun eğ, uzlaş, kabul et. Hükümetin de zaten başka birşey yaptığı yok. (...) Hükümete ilişkin olarak son bir direnme ve umut noktası vardı, o da ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Christopher'in son ziyaretiyle en azından yarı yarıya iflas etti. Hükümet Batılı büyükler ve küçüklerce acil bir yardım fonu kurulmasını istiyor ve bu fondan yapılacak yardımlar "devletten devlete" olacağı gerekçesiyle IMF'nin ileri sürdüğü koşullara bağlı olmayacağı, IMF taleplerinin yarattığı güçlüklerin böyle aşılacağı umuluyordu. Christopher'in, IMF'nin koşullarının dikkate alınması yolundaki tavsiyesi bu umutların üzerine soğuk su döktü. IMF'nin ileri sürdüğü koşulların yumuşayabileceği söyleniyorsa da hâlâ, bu koşulların tümüyle bir kenara itilmeyeceği bellidir.

Bu tablo çerçevesi içinde ABD'nin Türkiye'nin iç rejimi ve koşullarıyla her zamandan ziyade ilgileneceği açıktır. Bu veya diğer sivil hükümetlerle görülebildiği kadar iş görecektir, ama gerekli gördüğü anda sahneye çıkartılmak üzere askeri darbe olanağı gerekli olacaktır. Sıkıyönetim ne sonuç verecek, sonrası ne olacak sorularına yanıt aranırken bölgede değişen güç dengelerini ve ABD'nin başını çektiği emperyalizmin bölge ve Türkiye üzerine yaptığı hesapları dikkate almak gerekir.

Bununla beraber, herşey ABD'nin, emperyalizmin kontrolündedir, o ne isterse o olur sonucu çıkartılmamalıdır. ABD ve emperyalist kamp hiçbir zaman "kadiri mutlak" değildir, olmamıştır.

(İran ve Türkiye başlıklı yazısından, Yürüyüş, 198, 23 Ocak 1979)

III

FAŞİZME DOĞRU

İşçi Sınıfı Var Oldukça

Bu kongremiz, Partimiz Türkiye İşçi Partisi, Türkiye işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olma niteliğini daha bir açıklığa kavuşturdu, daha güçlendirdi ve Partimiz doğrudan işçi sınıfımızın partisi olmarayına daha sağlam oturdu. Belki şöyle bir soru akla gelebilir: Bu Kongreden önce Türkiye İşçi Partisi işçi sınıfımızın partisi değil miydi yahut zayıf mıydı? Elbette öyle değil, elbette baştan beri partimiz, Türkiye işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisiydi. Ama kurumlar, örgütler canlı varlıklardır. (...) Onların da doğdukları andan itibaren gelişmesi vardır. Doğduklarında ne kadar kuvvetli, tam, öz işçi sınıfı partisi olsalar da, daima bu niteliklerini geliştirme olanağı, hatta zarureti vardır. Tıpkı kişilerin çok daha iyi sosyalist olmak üzere bir gelişmesi söz konusu ise, partilerin de daha iyi, daha sağlam, daha net, daha güvenilir, daha becerikli, daha yetenekli işçi sınıfı partileri olması söz konusudur, hatta zorunludur. Partiler de devamlı surette gelişme halindedirler, zorundadırlar. Yalnız biz bireylerden şu farkı vardır: İnsan nihayet ne kadar iyi sosyalist olmaya devam etse de birgün bedeni bu fani dünyaya veda eder gider, ama işçi sınıfı partileri işçi sınıfı var oldukça devam eder.

(24/26 Şubat 1979 tarihinde toplanan Büyük Kongre'nin kapanış konuşmasının bantdan çözülmüş metninden, Çark Başak, 1-2 (57-58), 16 Mart 1979)

İşçi Sınıfının Partisi

2. Büyük Kongre Kararlarında Türkiye İşçi Partisi'nin işçi sınıfının partisi olma niteliğinin iki ögesi dile getiriliyor, vurgulanıyor. Birincisi, işçi sınıfının politik hareketi olarak parti hareketinin geçmişten geleceğe uzanan sürekliliği, kesintisizliğidir. Parti bu sürekliliğin bilincindedir; bir yandan işçi sınıfımızın tarihinden koparılmayı reddederken, öte yandan, her hal ve şartta , hareketi örgütlü olarak sürdürme, geleceğe uzanma kararını dile getirmektedir. Aslolan ad sürekliliği değildir; o, biçimde kalan bir öğedir. Aslolan özün, yani işçi sınıfının politik hareketinin kendisinin sürekliliğidir. (...)

Kararlarda dile getirilen işçi sınıfının partisi olma niteliğine ilişkin ikinci öge enternasyonalizmdir. Bu konuda da çok önemli noktalar üzerinde durulmuştur. Birincisi, işçi sınıfı hareketinin ulusal ve uluslararası nitelik çıkarları arasında uzlaşmaz zıtlıklar, çelişkiler bulunmadığıdır. Uzlaştırılmaz çelişkiler bulunmaz, çünkü çeşitli ülkelerin işçi sınıfı hareketleri özünde enternasyonalisttirler. Gelişmiş veya geri, tüm kapitalist toplumlarda işçiler aynı hasım güçlere —sermaye sınıflarına— karşı ekonomik ve politik mücadele içindedirler. Hepsinin amacı sermayenin sömürsünden kurtulmaktır. İşçi sınıfı kendi kurtuluşunu, refahını, yükselişini başkaların sömürmede görmeyen ve egemen sınıf durumuna gelindiğinde sömürmeyi amaçlamıyan biricik sınıftır. Ülkelerin işçi sınıfları arasında sömürüye dayalı çıkar çelişme ve çatışmaları yoktur. Sosyalist ülkelerin egemen sınıf konumuna gelmiş işçi sınıfları ise, bir yandan kendi ülkelerinde sosyalist düzeni ve dünya sosyalist sistemi geliştirip güçlendirmek uğraşı içindedirler, öte yandan da uluslar arası arenada kapitalizme karşı mücadele vermekte, o ülkelerin işçi sınıfları ve ulusal kurtuluş savaşçılarıyla dayanışmaktadırlar.

Bundan da öte, hareketin bu iki yüzü, ulusal ve uluslararası yüzü arasında birbirini tamamlayan karşılıklı bir etkileşme vardır. Bütün bu nedenlerden ötürüdür ki, enternasyonalizm bir ülkenin "işçi sınıfı hareketinin gerek ulusal gerekse uluslararası düzeyde gelişme güçlenmesinin temel koşulu" dur. (...)

Enternasyonal bir örgüt ve merkez bulunmayı proletar enternasyonalizmin önemini yitirdiği anlamına asla gelmez. Bunalımı derinleştikçe saldırganlığı artan ve uluslararası düzeyde operasyonlara girişen kapitalizm karşısında enternasyonalist dayanışmayı ve birlikteliği bozmamak, tersine güçlendirmek yaşamsal önem taşır. Bu enternasyonal dayanışma ve birliktelik için sadece somut durum ve sorunlarda bir dayanışma ve birliktelik çabasına girişmek yetmez. Ulusal gerek ve politikalarını enternasyonalist bir çerçeve içinde değerlendirilmesi; işçi, emekçi kitlelerin enternasyonalist bir anlayışla eğitilip bilinçlendirilmesi gerekir. Bu değerlendirme, bilinçlendirmeler, kuşkusuz bilimsel sosyalist teori ve pratik çerçevesinde olacaktır. Ulusal ve uluslararası sorunlar biribi-

rinden kopuk değil, bağlantılıdır ve uluslararası işçi sınıfı hareketinin güçlü olması, her ülkenin işçi sınıfı hareketine de yansır, onun mücadele koşullarını daha bir kolaylaştırır. (...)

Ve nihayet, ulusal kurtuluş hareketleri ve savaşları dünya devrimci hareketinin bir parçası olduğu ve dünya işçi sınıfı hareketi ile dünya sosyalist sistemi gibi ortak düşman olan emperyalizmi hedef aldıkları için, proleter enternasyonalizmi bunlarla da dayanışma ve işbirliğini içerir.

(2. Büyük Kongre başlıklı yazısından, *Yürüyüş* 204, 6 Mart 1979)

1 Mayıs Önlenebilir

Önce 1 Mayıs'ın kutlanması yasaklandı. Bunun ardından da sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Beşmilyonluk bir kentte yaşamı 30 saat felce uğratacak bir biçimde peşin vur emriyle, 30 metreden fazla yaklaşıldığında ateş açma tehdidi ile İstanbul halkının sokağa çıkması yasaklandı. (...)

Çok sık sık yönetim dönemleri yaşayan ülkemizde bile görülmemiş, aklın alamıyacağı bir yasal tedhiş havası estirilmek isteniyor. Niçin? İşçi ve emekçilerin silahlı ve saldırsız yapmaya hazırlandığı ve geçmişte yaptığı 1 Mayıs kutlama törenlerini önlemek için.

O 1 Mayıs törenleri ki, bu konuda işçi sınıfımız hükümetten davacıdır, Mayıs 1977 toplu kırimının katillerinin bulunup adaletle teslimini hükümetten haklı olarak beklemektedir. (...)

Hükümetin sıkıyönetim araçlarıyla yürüttüğü antidemokratik baskı politikasını, uyanık bekçiliğine anayasanın emanet edildiği yurttaşlardan biri olarak, protesto ediyorum. Bu protestomu dile getirmek için 1 Mayıs 1979 günü sokağa çıkıyorum.

(1 Mayıs 1979'da Partililerle birlikte sokağa çıkarken ilettiği protesto mesajından, 1 Mayıs 1979)

1 Mayıs günü saat on sıralarında Genel Başkan Boran, aralarında Başkanlık Kurulu ve Merkez Yönetim Kurulu üyelerinin de bulunduğu 400'e yakın partili ile birlikte sokağa çıkma yasağını tanımayarak Merter'de DİSK Genel Merkezi'ne doğru yürüyordu. DİSK Genel Merkezi'nin önünde 1 Mayıs kutlandı: Yaşasın 1 Mayıs!

Her Hal ve Şartta Görev Başında

Toplumlarda sınıf mücadelesi zaman zaman belli bir olay, bir durum, belki kişiler üzerinde yoğunlaşır, oradan sivri uç verir.

Yakın tarihte bunun örnekleri vardır. 1 Mayıs'ın kutlanması konusunda Türkiye çapında öyle bir anlam kazandı. Sorun "müessif hadise" çıkıp çıkmaması değildir. Temeldeki emek—sermaye çelişkisinde sınıfsal bir

güç gösterisiydi. 1 Mayıs'ın İstanbul'da 1 Mayıs Alanı'nda kutlanması genelleşmiş kırılganlık işçi sınıfı geriletilmeli, kolu bükülüp indirilmeliydi. 1 Mayıs yasaklamaları İstanbul'da sanki bir iç savaş varmış gibi alınan önlemler alay sancağının 1 Mayıs Alanı'na dikilmesi, temelinde sınıfsal olan böyle bir güç gösterisinin yüze vurmuş belirtileriydi. 1 Mayıs yasaklamaları, işçi, emekçi sınıflarının demokratik haklarına, kazanımlarına karşı bir saldırıydı.

Demokratik hak ve özgürlükler her hal ve şartta sahip çıkılır, kullanılırsa vardır, yoksa kağıt üzerinde güzel sözlerden ibaret kalır. Demokratik hak ve özgürlükler pasif bir beklenti içinde gerçekleşemez, akıllı, tutarlı, ilkel mücadele ile gerçekleşir. 1 Mayıs yasaklarına karşı çıkmak, yurttaşlığın "uyanık bekçilik" görevi olduğu gibi, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olarak işçi, emekçilerimize karşı da sınıfsal sorumluluğumuz, görevimizdir.

Partimiz Türkiye İşçi Partisi her hal ve şartta görev başındadır.

(Sıkıyönetim Mahkemesi'nde yargılanması ve tahliyesinden sonra katıldığı 9. İl Temsilcileri Toplantısı'nda yaptığı konuşmanın son bölümü, 17 Haziran 1979)

Barış, Çocuklarımıza Verebileceğimiz En Büyük Armağandır

Sosyalizm, barış ve çocuk konularına büyük önem verir. Sosyalist ülkelerde çocukların doğumlarından yetişkinliklerine kadar iyi yetiştirilmeleri, iyi eğitim görmeleri için tüm toplumsal önlemler alınmıştır. Eğitim olanak ve fırsatları olgunluk çağlarında da devam eder. Barış sorunu ve isteği ise günlük yaşamın ayrılmaz bir parçasıdır. Devamlı işlenen bir konudur ve törenlerde ulusal bayrakların yanı sıra barışın mavi bayrakları hiç eksik olmaz. Barış içinde birarada yaşamak, detant, nükleer silahların sınırlandırılması, genel silahsızlanma gibi barışı güçlendirmeye yönelik önerilerin hep Sovyetler Birliği ile diğer sosyalist ülkelerden gelişi, onların ısrarla bu konunun takipçisi olmaları raslantı değildir. Barış, sosyalizmin gereğidir. Ve barış çocuklarımıza verebileceğimiz en büyük armağandır.

(Çağrılı olduğu Moskova'ya hareket ederken havaalanında verdiği demeçten, 7 Eylül 1979)

Bu Oyun Bozulmalıdır

Kardeşlerim!

Yıllardır bu ülkede antikomünizm yapılıyor, komünizme çatılıyor. Komünizme düşmanlık etmek serbesttir ama, bunların yalanlarının ortaya çıkarılmasına gelince, o, yasaklanmak istenir. Bu bir oyundur ve bu oyun bozulmalıdır!

Kimdir, yıllardır komünizm düşmanlığında birbirleriyle yarışanlar? Kimdir bunlar? (...)

Bu politikacılar ve partiler, çıkarlarını korudukları sermaye sınıflarını adına yapıyorlar bunu. Bir anlamda görevlerini yapıyorlar. Büyük sermaye sınıfı, yani büyük fabrikatörler, büyük tüccarlar, bankerler, büyük toprak sahipleri kendi sınıf çıkarları tehlikeye gireceği için komünizmin can düşmanıdır. Bu sömürücüler kontrollerindeki renkli renkli gazetelerle, dergilerle, daha birçok araçla toplumda koyu bir komünizm düşmanlığının yerleşmesi için milyonlarca vemiylarlar harcıyorlar.

Kardeşlerim!

Bir de içinde bulunduğumuz duruma bakalım: Türkiye'nin Cumhuriyet döneminin en büyük bunalımını yaşadığını artık öğrenmiyen kalmadı. Biz kol ve kafa emekçileri bunalımı, her şeyin ateş pahası olmasında, pahalılığın sürekli artmasında yaşıyoruz; zaruri maddelerin yokluğunda veya kıtlığında yaşıyoruz; işsizliğin bir çığ gibi büyümesinde, işin aslan ağzında olmasında yaşıyoruz. (...)

Sormak gerekiyor. Ülkeyi bugünkü duruma komünistler mi getirdi? Komünistler daha bir gün bile iktidara geçmediler bu ülkede ama bu komünizm düşmanları yıllardır sırasıyla bu ülkeyi yönetmektedirler. Ülke, bunların elinde bugünkü duruma düşmüştür. (...)

Toplumunu ahlaki bir çöküntü sarıyor. Bu çöküntünün devamı toplumsal gelişme için büyük tehlikedir. (...) İnsanlarımız geleceklerinden tam bir güvensizlik içindeler. Ne iş güvenliği var, ne can güvenliği kaldı. Yarın ne olacağı belli değil. Bu güvensizlik ortamı tüm kişileri, tüm ilişkileri etkiliyor. (...)

Ülkeyi bu duruma komünistler mi getirdi kardeşlerim? Ülkeyi bu duruma getirenler yıllardır bu ülkeyi yönetenlerdir. Komünizm düşmanlığı birbirleriyle yarışanlardır.

Kardeşlerim!

Gözlerimizi ülkenin sosyal tablosundan ekonomik duruma çevirdiğimiz zaman, önümüze çıkan tablo daha iç açıcı değil. Ekonomi tam bir hercümerç içinde. En önemlisi de üretimin düşmesi. (...) Türk parası da bayır aşağı koşuyor, değeri iniyorda iniyor. (...) Ekonominin sağlıksızlığının bir başka göstergesi olan dış ticaret dengesi de hep aleyhimize oluşmakta, büyük açık vermektedir. Türkiye borçlanıyor boyuna. (...)

Kardeşlerim, ekonomiyi de bu duruma biz getirmediğimiz. Çünkü ekonomi ile ilgili kararları alan biz değiliz bugüne kadar. Ülke ekonomisi, büyük fabrikatörleri, büyük tüccarları, büyük toprak sahipleriyle, tüm sömürücü sınıfların ve onların partilerinin elinde bu duruma düştü. Güzel ülkemizi cehenneme çevirenler, yaşamı çekilmez yapanlar, bu sömürücü sınıflardır, onların partileridir, bu komünizm düşmanlarıdır.

(14 Ekim Seçimleri için yapılan Rayo ve Televizyon konuşmasından, 2 Ekim 1979)

Mücadelemizde Bayraklaşan İsimleri Onurla Anıyoruz

Bugün bizim partimizin onur günüdür. Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinde bedenen yitirdiğimiz, ama mücadelemizin daha derinden kavranarak, daha büyük kararlılıkla yürütülmesinde sonsuza dek yaşatacağımız yiğit şehitlerimizi onurla anma günüdür. (...)

Bu yedi yoldaşımız ne ilk, nede son kayıplarımızdı. Onlardan sonra yedi yoldaşımız daha yaşamını yitirdi son bir yıl içinde. Yitirdiğimiz ilk yiğidimiz, 1968'de Amerikan 6. Filosu'na karşı direnen Vedat Demircioğlu'ydu. Emperyalizmin yerli uşakları faşistler, daha sonra Ankara'da, Amasya'da, Sivas'da, Hatay'da Türkiye İşçi Partililerin canlarına kıydılar. Ama bu kadar da değil.

Daha gerilere gittiğimizde, Türkiye işçi sınıfının 1920'lerde politik örgütlenmeye ilk adımını attığında onbeş kurban daha verdiği görülür; Mustafa Suphi ve yoldaşlarının Karadeniz'de boğdurulmasıyla.. Bugün Mustafa Suphi'lerin örgütlü mücadele geleneği, mücadelemizin bayraklaşan isimlerinin tümü Türkiye İşçi Partisi'nin şanlı mücadelesinde yaşıyorlar ve yaşayacaklardır.

(Bahçelievler katliamının yıldönümü olan Parti Onur Günü dolayısıyla bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin şehitlerine ayırdığı radyo—televizyon konuşmasından, 8 Ekim 1979)

Seçimlerin Sosyalistçe Kullanılması

Seçimler önemlidir, oylar önemlidir, ama tek başına yeterli değildir; oylar sosyalistçe çalışmamızın yan ürünü olarak değer kazanır. Demek ki, bizim sosyalistçe çalışmamız, seçimleri sosyalistçe kullanmamız yan ürün olarak yeteri kadar oy sağlayacak düzeyde olmamış. Bununla bilincinde olalım, bunuda kabul edelim ve bundan sonra bu eksikliği de gidermeye çalışalım. Biz, yan ürün olarak oyların sayısı ne olursa olsun, seçimleri sosyalistçe kullanmaya çalıştık, elimizden geldiği kadar da sosyalistçe kullandık. Bir yandan partimizin, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olma niteliğini açıklığa kavuşturduk, daha netleştirdik ve bunu radyo ve televizyonlardan geniş kitlelere ulaştırdık. Bu bir başarıdır; bu, bilimsel sosyalist yolunda atılmış bir adımdır. Bununla sadece niteliğimizi geniş kitlelere duyurmakla kalmadık, demokrasi mücadelesinde çok, ama çok önemli bir adım attık. (...) Bizim radyo ve televizyonlardan partinin niteliğini açıklama doğrultusunda yaptığımız konuşmalar, demokratik hak ve özgürlükler konusunda konuşmuş olan tabuların, yasakların, bir aşama daha kırılması demek olmuştur. O tabuları, o yasakları zorladık. Zorladıkça zaten demokratik ortamın sınırlarını genişletiyoruz. Demokrasiye özgürlüklere, haklara konan kısıtlamaları geri itmiş oluyoruz. Bu çok önemli bir iştir demokrasi mücadelesinde. Demokratik mücadeleyle sosya-

lizm için mücadele içiçe geçmiş olduğu için, aynı zamanda sosyalizm doğrultusundaki mücadelenin de önemli bir adımıdır.

İkinci sosyalistçe kullanışımız, örgütlerimizi harekete geçirmek ve seçim çalışmalarını, örgütlerin güçlenmesinin, bilinçlenmesinin, beceri kazanmasının bir aracı olarak kullanılması olmuştur. (...) Seçimlerde yapılan çalışmaların kazandırdığı deneyimlerin, bilgilerin, becerilerin sonuçlarını biz seçimlerden sonra alacağız. Ama bir şartla, seçimlerde kurduğumuz ilişkileri, seçimlerden sonra da sürdürmek şartıyla. Gittiğimiz evlere yeniden giderek, gittiğimiz fabrikalara yeniden giderek, gittiğimiz köylere yeniden giderek. Ve bu fabrikalarda, mahallelerde, köylerde ilişkileri bağlayıp, oraya parti örgütünü sokmakta kullanarak. Bunu yaparsak eğer, gerçekten örgüt olarak seçim çalışmalarından büyük kazanımlarla çıkmış oluruz. Ve bunu yapmamız gerekir, bunu mutlaka yapacağız. Böylece örgütümüzü güçlendireceğiz. Örgütümüzü hem genişletmek, hem derinlemesine çalışıp niteliğini yükseltmek konusunda çaba göstereceğiz.

(İstanbul İli Genişletilmiş İlçe Temsilcileri Toplantısı'nda yaptığı konuşmanın banttan çözülmüş metninden, 21 Ekim 1979)

Genel Tartışma

İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partileri ve bu arada bizim partimiz, günlük çalışmalarında böyle bir değerlendirme, tartışma, eleştiri ve özelleştirme, karar alma, birlikte yürütülen çalışmalarla kararları pratiğe geçirme sarmalı içinde hareket etmekle beraber, zaman zaman belli bir konuyu aynı anda tüm örgütte en alt birimlerden başlayarak tartışmaya açma yoluna da giderler. Bu, tüm üyeleri yakından ilgilendiren ve tüm örgüt birimlerinin önemli katkısı olabileceği düşünülen ve istenen konularda yapılır. Büyük Kongre'de alınacak karar tasarılarının Örgüt'e sunulması tartışılması Partimiz Tüzüğü gereğidir ve her iki Büyük Kongre'den önce bu tartışmalar yapılmıştır. Bunlardan başka bir de Çalışma Ekipleri Genelgesi tüm çalışma ekiplerinde tartışmaya açılmıştır. Böylece bugüne değin Partimizde üç genel tartışma yer almıştır.

Şimdi, seçimlerden sonra Merkez Yönetim Kurulu seçim çalışmalarlarıyla sonuçları ışığında ve Türkiye'nin bugünkü koşullarında Partimizin örgütsel, ideolojik, politik sorunları ve önündeki görevleri konusunu örgüt birimlerinde genel tartışmaya açmıştır. (...)

Demek ki, seçimlere ilişkin olarak yalnızca çalışmalarımızı ve alınan sonuçları değil, genel ve yerel toplumsal koşulları ve seslendiğimiz birey ve kesimlerin tepkilerini de tartışacak ve değerlendireceğiz.

Bukadar da değil. Seçim çalışmaları ve sonuçlarından başka, Partimizin ideolojik, politik ve örgütsel sorunlarıyla önündeki görevler de tartışma kapsamı içindedir. Böyle olması da doğaldır, çünkü seçim çalışmaları Partinin genel ideolojik, politik ve örgütsel çalışmalarından ve bu

alanlardaki sorunlarından kopuk, kendi başına bir konu değildir. Bu genel tartışma bu açıdan parti örgütünün ve çalışmalarının bir bütün halinde gözden geçirilmesi, bir bilançosunun çıkarılması anlamına gelecektir.

(*Demokratik Merkezîyetçilik ve Genel Tartışma başlıklı makalesinden, Çark Başak, 14(70), 12 Kasım 1979*)

İkili İktidar Odağı Tekleşiyor

Yeni hükümetin, örtülü bir MC sayılıp sayılmayacağı yapay tartışması süredursun, Demirel, daha kabine listesini ilan etmeden, "program ve icraat'ının ne yolda olacağını açıklamış bulunuyor." Devlet Güvenlik Mahkemeleri" ve "Olağanüstü Durum" yasalarının çıkarılması ile "İl İdaresi", "Polis Vazife ve Selahiyetleri", "dernekler", "Sendikalar", "Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri" gibi azten antidemokratik olan yasaları yeniden ve daha da antidemokratik, gerici doğrultuda değiştirmek, gelişen toplum yaşamında hukuki geçerliliği kalmamış birtakım antidemokratik hükümleri yeniden uygulanabilir kılmak ve sıkıyönetimi daha da genişleterek sürdürmek bunlar arasında sayılabilir. Ayrıca, büyük tekelci sermayenin ekonomik sıkıntılara karşı ivedi gereksinimlerini karşılayıcı ve yabancı sermayeye daha geniş olanaklar tanıyarak emperyalizme bağımlılığı daha da artırıcı önlemlerde programda unutulmamıştır. Askeri alanda ise "taahhütlere bağlı kalmacağı" genel ifadesinin altında nelerin yattığını tahmin etmek güç değildir.

22 Eylül CHP yönetiminde, resmi iktidara karşı etkinliğini sürdüren ve önlenmesi için de ciddi hiç bir tedbirin alınmadığı gizli faşist iktidar odağı ile ortaya çıkan iktidarın ikili yapısının giderek gerici-faşist bir yönetimde birleşmesi sonucunu doğurmaya yönelik AP hükümeti daha kurulmadan aradaki boşluk döneminde bile yasal bir şiddetin artan bir dozda uygulanmaya başladığı görülmektedir. Dernek kapatmaktan başlayıp gazeteci tutuklanmasına, öğretmenlerin en büyük çoğunluğunu çatısı altında birleştiren bir ekonomik mücadele örgütü olduğu kadar demokratik kitle örgütlerinin de önde gelen bir ögesi olan TÖB-DER yöneticilerinin de kimi şube başkanlarının tutuklanmalarına kadar uzanan bir dizi eylem bunun örnekleridir. Hem de bu tutuklamalar, 141-142 gibi gene Sıkıyönetim Mahkemelerince Anayasaya aykırılığının ciddi görülerek Anayasa Mahkemesi'ne gönderilen ve halen bu mahkemenin gündeminde bulunan maddelere dayanarak yapılmaktadır. Öte yandan, toplu sözleşmeler döneminin başlamasıyla birlikte büyük burjuvazi kendisi için daha elverişli görüldüğü bu koşullardan da yararlanarak, işçi sınıfına karşı yeni bir saldırının hazırlığı içindedir.

(TİP Başkanlık Kurulu'nun yeni hükümetin kuruluşu ve son gelişmelerle ilgili açıklaması'ndan, 19 Kasım 1979)

Gençlik, Geleceğin Ötesinde Bugünden Toplumsal Bir Güçtür

Gençlik elbette toplumun geleceğinin emanetçisi ve mirasçısıdır. Yeni kuşaklar birbiri ardına gelmesi toplum sona erer; bu, tartışılmaya gerek duyulmayacak kadar açık bir gerçek. Ama gençlik, geleceği beklemeden, bu günden önemli toplumsal bir güçtür. Sosyalist ülkelerde gençlik toplumun daha ileri aşamalara doğru gelişmesinde önemli işlevi olan bir güçtür. Kapitalist toplumlarda ise gençlik sınıf mücadelesinde taraf tutan, yer alan bir toplumsal güçtür ve bağlandığı sınıfa göre ilerici, yada tutucu, hatta gerici bir işlev görür.

Denilebilir ki, gençlik özünde ilerici bir nitelik taşır. Varolan toplumsal değerler henüz içine iyice yerleşmemiş, özümsememiş, kemikleşmemiş olmadığı için, daha diri ve dinamik bir kişilik yapısı taşıdıkları için genel olarak genç kuşaklar değişime, yeniliklere yaşlı kuşaklardan daha açıktırlar. Ayrıca, kişilikleri yaşlı kuşakların gençlik dönemindekinden daha değişik yeni koşullar altında biçimlendiğinden, bu nedenle de çağın gelişmelerinin daha çok etkisinde ve onlara daha yakındırlar.

Ama bu belirttiğim noktalar gençlik için bütününde ve genelinde doğrudur. Somuta ve ayrıntılara indigimizde, sınıflı toplumun sınıfsal damgasını gençlik üzerine de bastığını görürüz. Kapitalizmin bunalımı, olumsuzlukları gençlik içinde de yansır, bunun için gençlik konusunu ve sorunlarını sınıf çerçevesi içinde ve kapitalizmin bugünkü koşulları ışığında ele almak gerekir. (...)

Gençlikten ve gençlik örgütü hareketinden söz edildiğinde genellikle öğrenci gençlik ve onun örgütlenişi ve eylemleri kastedilir. Özellikle kapitalist ülkelerde bu böyledir. Sanayi, ticaret, hizmetler ve tarımda çalışan gençler o kesimlerdeki işgücünün bütünü içinde sayılır, o bütünden ayırt edilmezler. Oysa o kesimlerde çalışan genç işçi ve emekçilerin gençler olarak özgün sorunları, ihtiyaçları ve istekleri vardır. Ancak sosyalist ülkelerde, kapitalist ülkelerde de bilimsel sosyalist anlayıştaki örgütlenmelerde gençlik, öğrenci olanı olmayanı ile bir bütün olarak ele alınır. Biz de öyle alıyoruz; Türkiye İşçi Partisi de, Genç Öncü'de öyle alıyor. (...)

Kırda ve kentte, öğrenci ve çalışan gençliğin bir bütün olarak örgütlenirilirip bilinçlendirilmesi güncel ve ivedi bir görev olarak önümüzdedir. Güncel ve ivedidir, Çünkü dünyada ve yurdumuzda sınıf mücadelesi gün günden yoğunlaşmakta, keskinleşmektedir. Kapitalist dünya ve ülkeler yeni bir toplumun doğum sancıları içindedirler. Yeni toplumu doğuracak temel, öncü güç işçi sınıfı olamakla beraber işçi sınıfı bu işte tek başına değildir. Bir toplumsal güçler ittifakı içinde, onun başını çekmek işlevini yapar. Bu toplumsal ittifak içinde bilinçli ve örgütlü gençlik önemli bir güçtür. Bilinçli ve örgütlü gençlik, dinamik, etkin bir güç olabildiği için ki, onu, bütünlüğünü koruyarak, işçi sınıfının bilimsel sosyalist politik hareketi doğrultusunda bilinçlendirmek ve örgütlemek gündemde olan ivedi sorundur. (...)

Gençliğin bütününe ve kesimlerinin özgün, somut sorunlarıyla ilgilenmek, bu uğurda mücadele etmek üç nedenle gereklidir. (Gençlik için olduğu kadar diğer toplumsal kesimler içinde bu doğrudur.) Birincisi, bu sömürücü, baskıcı düzen içinde dahi insanların olabildiğince demokratik hak ve özgürlüklerine, insanca yaşamak olanaklarına kavuşturulabilmesi istenilecek bir hedeftir. İşsizliğin, açlığın, bilgisizliğin, yoksulluğun, ezilmişliğin ilerletici, yüceltici bir yanı yoktur.

İkincisi, insanları ancak yaşamsal sorun ve ihtiyaçlarından yakalayarak örgütlü toplumsal mücadeleye sokmak ve mücadeleyi geliştirmek olanığı vardır. Güncel, somut sorunların niteliğinin ve çözüm yollarının araştırılmasından başlayarak, o doğrultuda mücadeleye girilerek adım adım en teorik, sorun ve çözümlere kadar varılabilir. Kısa vadeli ekonomik çıkarlar için mücadele uzun vadeli politik hedefler için mücadeleye dönüşebilir. Canlı, somut gerçeklikten, örgütlü, etkin mücadeleden kopuk bir bilinçlendirme ve bilinçlenme kitabı veya kulaktan dolma, bunun için de dayanıksız ve sağlıksız olur.

Üçüncüsü, yarın bugünden kurulur. Bugünün hedefleri için verilen mücadele ve elde edilen kazanımlar yarının mücadelesine ve kazanımlarına yolu açar. Mücadele zaman içinde gelişen ve yeni aşamalara ulaşan bir süreçtir. (...)

Kısa vadede tablo karanlık görünmekle birlikte, uzun vadede gericiğin ve faşizmin başarı şansı yoktur, çünkü gericiğin ve faşizmin kaynağı ve dayanağı olan, emperyalizme bağımlı geri kapitalist sisteminve onun eğemen sınıfı olan büyük, tekeli burjuvazinin yaşama şansı yoktur. Gelecek gericiğe, faşizme, emperyalizme ve yerli kapitalizme kapalıdır. Bunlar dünya ve ülkemiz tarihinden silinmeye mahkumdurlar. Kapitalizm/sosyalizm mücadelesi dünya çapında verilmektedir. Bağımsızlık, demokarsi, sosyalizm kapitalist dünyanın birçok ülkesinde sıcak bir sorun ve uğraştır. Gençliğin buna koşut mücadele hedef ve yöntemleri de evrenseldir. Gençlik hareketleri de enternasyondur, uluslararası birlik ve dayanışmayı içerir.

(Dünya Gençlik Haftası dolayısıyla Genç Öncü'nün İzmir'de düzenlediği toplantısında yaptığı konuşmadan, Çark Başak 15(71), 1 Aralık 1979)

Olabildiğince En İleri Mevzide

1980 yılına demokratik hak ve özgürlüklerin bir bir yok edilmek istendiği, işçi sınıfı ve emekçi kitleleriyle tüm örgütlerine karşı girişilen saldırının yoğunlaştırıldığı bir ortamda giriyoruz.

1980 işçi sınıfımızla birlikte tüm demokratik güç ve örgütler için amansız bir mücadele yılı olacaktır. Demokratik mevzileri mümkün olan en ileri ve uç noktada savunmak, daha ileri hak ve özgürlükler için mücadeleyi güçlendirmek, yeni yılın en önemli görevidir.

(Yeni yıl dolayısıyla yayınladığı mesaj'dan, 1 Ocak 1980)

Doludizgin Faşizme Doğru

Ülkemizde yer alan antidemokratik gelişmeler, komutanların 1 Ocak muhtırasıyla yeni bir boyuta erişmiştir. Muhtıranın başlattığı süreç değerlendirilirken, atılan bu antidemokratik adım derinleştirilerek sürdürülmesinin peşinde olan odakların varlığı unutulmamalıdır.

Gerçekten, ülkemizin de içinde bulunduğu bölgede halkların Amerikan emperyalizmine indirdiği darbeler, emperyalizm bakımından Türkiye'nin önemini kat kat artırmış bulunuyor. Diğer yandan tekeli büyük sermaye de büyük toprak sahipleri, sömürülerini devamlı yoğunlaştırarak sürdürmek ve ekonomik bunalımın yükünü sonuna kadar işçi ve emekçi kitlelerin sırtına yüklemek istemektedirler.

Emperyalizme bağımlılık, kesin uyduluk ilişkilerine dönüştürülmeye, ülkemiz karanlık ve kanlı bir sessizliğe itilmeye çalışılıyor. Faşist mihraklar ve cinayet şebekeleri, emperyalizm—tekeli büyük sermaye—büyük toprak sahipleri üçlüsü tarafından bunun için doludizgin piyasaya sürülmüşlerdir. Parlamenter görünümülü baskıcı ve otoriter bir rejim veya doğrudan faşist bir diktatörlük bunun için işçi sınıfının ve emekçi halkın başına bela edilmek istenmektedir

(TİP Başkanlık Kurulu'nun, komutanların 1 Ocak muhtırası ile ilgili olarak yayınladığı bildiri'den, 3 Ocak 1980)

Faşizmin Yeni Saldırıları

Faşizm önündeki bütün engelleri ortadan kaldırmak amacıyla topyekün bir saldırıya geçti.

TÖB—DER'den sonra birer gün arayla teknik elemanların ve memurların en güçlü örgütleri hedef alındı. TÜ—TED kapatıldı, TÜM—DER arandı, yöneticileri gözaltına alındı.

Kamu kuruluşlarını işgal planı gereğince Tarih'e faşist komandolar yerleştirilmek istendi! Tarih işçileri buna izin vermeyince, onbinlerce işçiye karşı topyekün bir saldırıya girişildi. Çok sayıda işçi yaralandı.

Türkiye çok kritik günler yaşıyor. Faşizm tehdidi hergün biraz daha önem kazanıyor. Emperyalizm ve tekeli sermayenin saldırısı yoğunlaşıyor.

Demokratik güçler için yitirilecek tek bir gün yoktur.

(TİP Başkanlık Kurulu'nun bildiri'sinden, 25 Ocak 1980)

Faşizme Giden Yolda

Emperyalizmin ve tekeli sermayenin iktidarı işçi sınıfına, memurlara, esnaf ve zanaatkarlara, yoksul ve orta köylülere, tüm çalışanlara

savaş ilan etti.

MHP ve MSP destekli AP iktidarı, devletin ve toplumun bütün olanaklarını emperyalizme vetekellere peşkeş çekmek için bütün gücüyle topyekün bir saldırıya geçti. Hükümetin izlediği politikanın bir yanı faşizm, diğer yanı ise ekonominin tümüyle emperyalizme ve tekeller yararma yeniden düzenlenmesidir.

(TİP Merkez Yönetim Kurulu'nun bildirisi'nden, 3 Şubat 1980)

Emperyalizmin Boyunduruğuna Karşı Barış İçin Mücadele

Barış Derneği'nin genişletilmiş yönetim kurulu toplantısının bugünlerde yapılması özellikle önem taşıyor. 2. Dünya Savaşı'ndan bu yana savaş kışkırtıcılığından, silahlanma yarışını körüklemekten hiçbir zaman vazgeçmemiş olan emperyalizm son zamanlarda bu habis faaliyetlerini daha da artırmış bulunuyor. Bilindiği üzere bölgemiz ve dolayısıyla ülkemiz sıcak savaş ihtimaliyle karşı karşıya getirilmektedir. Emperyalizm orta ve yakın doğudaki çıkarlarını koruyabilmek ve imkan bulursa genişletip güçlendirebilmek için Türkiye'yi orta ve yakın doğu bölgesine bir sıçrama tahtası olarak kullanmak istiyor. Türkiye'yi hem IMF'si, Dünya Bankası ve takım taklavatıyla, serbestçe yapılacak yabancı sermaye yatırımlarıyla bölgeye ekonomik sıçrama tahtası olarak, hem de İran'a, Afganistan'a, Basra Körfezi'ne ve gerekli göreceği diğer yerlere askeri müdahale üssü olarak kullanmayı tasarlıyor, ABD ve Batı Avrupa emperyalizmi. Detant kökünden sarsılıyor, soğuk savaş havası yeniden estirilmeye çalışılıyor, yeni bir silahlanma yarışı açılmak isteniyor. Ve ortam içinde Türkiye ABD ile savunma ve işbirliği anlaşması imzalyor. Dışişleri Bakanının bu anlaşma konusunda TBMM'de söyledikleri doyurucu ve inandırıcı olamaktan uzaktır. Anlaşmada üs ve tesisler konusunun NATO yükümlükleri çerçevesinde ele alındığını, yani ABD'nin bunları başka maksatlar için kullanamayacağını söylemek inandırıcı değildir. Böyle olacağını güvencesi nedir? Tamamlayıcı ek anlaşmalar denilen, ikili anlaşmalar neleri içererek, neleri getirecektir? Kaldı ki, üslerin NATO maksatları için kullanılmasının da Türkiye ve bölgenin güvenlik ve barışı bakımından yaşamsal sakıncaları vardır. Üslere birer Türk komutanı tayin edip Türk bayrağı çekmekle bu üslerin Türkiye'nin emir ve denetiminde olmasının, Türkiye'nin bilgi ve iradesi dışında kullanılmamasının sağlanamayacağı artık hemen hemen herkesçe bilinmektedir. Üslerde Amerikalı personel bulunacak ve bunlar Amerikalı bir komutana bağlı olacaktır. Üslerin, casusluk tesislerinin veya füze nükleer başlıklı ve ağır bombardıman uçaklarının bulunduğu iç bölümlerinde neler yapıldığı neler gelip geçtiğidir asıl önemli olan. Türkiye'nin bu işlerde sözü, kontrolü var mı? Kaldı ki, sözü olsa bile, bunu söyleyecek eğilimde görünmüyor varolan iktidar. Kimi kritik çevreler detant öldü diye beklerken, kimi sağcı

yazar ve gazeteciler Azerbeycan'ı ilhak düşleri görmektedirler.

(Barış Derneği genişletilmiş Yönetim Kurulu toplantısı'nda yaptığı konuşmadan, Yürüyüş, 252, 5 Şubat 1980)

Hedefimiz: Tek Parti, Tek Cephe

Şimdi Türkiye İşçi Partisi politik yelpazedeki yerini tam doldurmak, kendi sınıfsal ve politik kişiliğini açıklığa kavuşturmak ve kabul ettirmek uğraşını sürdürmektedir. Bunu başarmak için hem diğer örgüt ve akımlara karşı ideolojik ve politik mücadele vermek hem de faşizme ve emperyalizme karşı onlarla güç ve eylem birliğini gerçekleştirmek, giderek bunu örgütleyip sürekliliğini sağlamak ve politik hareketin tekleşmesini hedef almak durumundadır.

(Olağanüstü İl Temsilcileri Toplantısı'nda yaptığı konuşmadan, 9 Şubat 1980)

Politik Hareketin Birliği'nin Sağlanması Sorumluluğu Öncelikle Partimize Düşmektedir

Tüm ilerici, demokratik güçlerin bu iş ve eylem birliğinin mümkün olan en geniş yelpazede gerçekleştirilebilmesi, işçi sınıfının politik hareketinin önüne, bu hareketin kendi birliğinin sağlanması görevini koymaktadır. Bu görev her zaman her kapitalist ülkede başarılması gereken bir görev olmakla birlikte, Türkiye Koşullarında özel bir güncellik ve ivedilik kazanmıştır. Türkiye işçi sınıfının politik hareketinin birliği sorunu gündeme girmiş, birinci sırada yer almıştır. (...) Bu birliğin bilimsel sosyalist ilkeler temeli üzerinde ve en doğru devrimci stratejik çizgide oluşabilmesinde partimize önemli görevler düşmektedir. İşçisınıfının politik hareketinin birliğinin sağlanması sorumluluğu, herkesten önce, Türkiye işçi sınıfının tarihten süzülüp gelen politik hareketini 1961'den bu yana örgütlemiş ve ona aşamalar kazandırmış olan Türkiye İşçi Partisi'ne düşmektedir.

(Örgütsel Birlik İdeolojik ve Politik Birlik Temeli Üzerinde Yükselcektir başlıklı başyazısından, Çark Başak, 2—3 (75—76), 1 Nisan —16 Nisan 1980)

Savunma ve İşbirliği Değil, Sermayenin İhanet Anlaşması

Amerikan emperyalizminin batılı ortaklarıyla birlikte planladığı askeri ve politik stratejinin baş hedefi Sovyetler Birliği'dir. Casusluk tesisleri ve askeri üsleri de Sovyetler Birliği'ne yöneliktir. Bir nükleer savaş patladığında Türkiye'nin bu tesis ve üsler nedeniyle bu savaşa bulaştırılacağı kuşkusuzdur. Ayrıca, son Orta Doğu bunalımı koşullarında ABD, bölgeyi kontrol ve baskı altında tutmada ve gerekli gördüğünde askeri

müdahaleleri gerçekleştirmede Türkiye'yi vazgeçemeyeceği bir köprü başı olarak görmektedir. Uzun süre bekledikten sonra bir kaç gün önce apar topar imzalanan Savunma ve İşbirliği Anlaşması Türkiye'nin Amerika'ya, emperyalizme bağımlılığını pekiştirmiş, Amerika tarafından araç olarak kullanılması imkânını ve olasılığını kolaylaştırmıştır.

(Türkiye Barış Derneği 2. Olağan Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmadan, 3 Nisan 1980)

Demirden Bir Korse Gibi

Terör Demirel'in azınlık iktidarında daha da artı. Terörün ikili amacı olduğu artık her zamankinden daha açıkça görülüyor. Biri, yasal baskı ve şiddetle sindirilip yıldırılmadıkları, kontrol altına alamadıkları, işçi sınıfı, ilerici, sol görüşleri yasa dışı terörle kırıp sindirmek, geriletmek. Ama bu da yetmiyor. O zaman, yasal baskı ve şiddeti demirden bir korse gibi topluma giydirip kitleleri, ilerici sol güçleri tam kontrol altına alarak onlarınca "hizaya getirecek" bir rejim değişikliği tezgahlanıyor, terör buna kılıf hazırlamak için tırmandırılıyor.

Bu rejim değişikliği öneri ve hazırlıklarından artık basında açıkça söz ediliyor, bu hazırlıkları yapanlara ilişkin kimi isimler bile açıklanıyor. "Askeri sivil iktidar" gibi formüller ortaya atılıyor. Hazırlıklar Anayasa değişikliği üzerinde yoğunlaşıyor. İlle de Cumhurbaşkanı seçimi yöntemi ve sahip olacağı yetkiler üzerinde duruluyor. (...) Yasamaya karşı yürütmeyi güçlendirme girişimi bundan da ibaret değildir. Genel Kurmay Başkanlığı ile Milli Savunma Bakanlığı'nın ortaklaşa hazırladıkları Buhan ve Savaş Hali Yasa tasarısı politika piyasasına sunuldu. Genel Kurmay Başkanlığı'nın yasanın hazırlayıcısı olması bile dikkat çekici. (...)

Yıllardır Türkiye'nin sol hareketinin gündeminde olan emperyalizme ve faşizme karşı bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini yığinsallaştırmak, yükseltmek sorunu her zamankinden daha güncel ve ivedi olarak karşımıza çıkmaktadır. Emperyalizm Orta Doğu'da Türkiye'yi maşa olarak kullanmakta sabırsızlanıyor. Bu acelesiyle de Türkiye üzerine bastırıyor. Faşizm, sivil görünümlü veya değil; demokratik hak ve özgürlükleri askıya alan bir baskıcı rejim olasığ kapağı gelmiş, dayanmıştır. Eşiği ha geçti ha geçecek. (...) Emperyalizmi ve faşizmi durduracak biricik güç örgütlü kitlese direniş ve mücadeledir.

Bu mücadelenin öncü gücü, motor gücü, temel gücü işçi sınıfıdır, onun örgütlü politik hareketidir. İşçi sınıfı, politik hareketinin birliği sağlandığı zaman bu görevini daha güçlü, daha yetkin bir biçimde yerine getirebilir. En geniş anlamıyla demokratik güçlerin tümünü mücadele platformuna toplamakta daha güçlü bir çekim merkezi olur. İşçi sınıfının politik hareketinin birliği, tekleşmesi, bütününde demokrasi mücadelesini de güçlendirir. Türkiye işçi sınıfımızın politik hareketinin tekleşmesi de gündemdedir. İlk sırada yer almıştır. (...)

Türkiye İşçi Partisi'nin 1962'den bu yana en belirgin niteliklerinden biri de işçi sınıfımızın politik hareketinin burjuvaziden bağımsızlığını ve öncülük etme işlevini büyük bir tutarlılık, titizlik ve açıklıkla korumuş ve savunmuş olmasıdır. Hâlâ da böyledir. Geçmişte ve bugün, işçi sınıfının hareketini burjuvazinin kuyruğuna takma, burjuvazi ile uzlaşma ve ona teslimiyet eğilimlerine, politikasına, hareketlerine karşı ödün vermez, ısrarlı bir mücadele vermiştir ve vermektedir.

Şimdi işçi sınıfının politik hareketinin birliği, tekleşmesi sorunu ciddiyle ele almakta, bunun gerektirdiği sorumlulukla hareket etmektedir. Burada sorun, birleşme sonucu ortaya çıkacak tek partinin, Türkiye'nin somut koşullarını bilimsel sosyalizm ve proleter enternasyonalizmi açısından somut tahliline dayanan bir programa, bir politik stratejiye sahip olması ve ideolojik, politik, örgütsel alanlarda bilimsel sosyalizmin teori ve pratiğinin ilkelerinden hiçbir ödün vermemesidir.

Geniş yelpazeli demokratik güçlerin örgütlü birleşik mücadelesinin başarıya ulaşabilmesinde de belirleyici etmen, bu harekette işçi sınıfının politik hareketinin —partisinin— öncülüğü, yönlendiriciliğidir. Bu açıdan da işçi sınıfının politik hareketinin birliği, tekleşmesi yaşamsal önem taşımaktadır.

(1 Mayıs 1980'e Giderken yazısından, Yurt ve Dünya, 20, 26 Nisan 1980)

Politik ve Sendikal Birlik

Önümüzdeki asıl sorun faşizme karşı olan güçlerin birleşik bir örgütlenmeye sokulması, emperyalizme, faşizme, şövenizme, ve bunların ekonomik dayanağı olan tekellere ve tekelci, büyük burjuvaziye karşı olabildiğince en geniş demokrasi cephesinin ilmek ilmek örülmesidir.

Demokarsi güçlerinin birleştirilmesi sorunu işçi sınıfının politik ve sendikal birliği sorunu'nu öncelikle içerir. Sözü ettiğimiz öncelik, zaman açısından değil, yani, önce işçi sınıfının politik ve sendikal birliğini sağlamak, sonra geniş yelpazeli bir cephe örgütlenmesine gidilmesi anlamına değil. İkisinin de gerçekleştirilmesine, beklemeden, aynı zamanda çalışılmalıdır. İşçi sınıfının politik ve sendikal birliğinin önem açısından ancak bir önceliği vardır.

İşçi sınıfının bu çifte birliği konusunda da politik birlik önem açısından öncelik taşır. İşçi sınıfımızın politik birliği mutlaka gerçekleşmek zorundadır. İşçi sınıfımızın az önce sözünü ettiğim, toplumun gelişme ve ilerlemesinde öncü, temel güç olma işlevini başarabilmesi için politik birliğine kavuşması şarttır. Bu yönde olumlu gelişmeler vardır. Çabamız, bu süreci hızlandırmak; umudumuz, biran önce bu birlik hedefine ulaşmaktır. Hızlandırmak ve biran önce hedefe ulaşmak uğruna ilkelerden, bilimsel sosyalizmin doğrularından ödün verilmeyecektir elbet. Memnunluk

veren odur ki, ilkeli, bilimsel sosyalizmin temellerine dayanan politik bir birlik olasılığı gündeme girmiştir.

(DİSK'in 7. Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmadan,
25 Haziran 1980)

Burjuvazinin Değişmez Hedefi: TİP

Bilimsel sosyalistlere açıldığı 1962 yılından bu yana Türkiye İşçi Partisi burjuvazi ve onun iktidarı için sınıfsal mücadelelerinin baş politik hedefi olmuştur. Burjuvazi, kendi karşıtı işçi sınıfının örgütlü politik hareketi, partisi olarak, hep Türkiye İşçi Partisi'ni görmüştür. Partinin adım adım bilimsel sosyalistleşme sürecine girdiği ilk yıllardan itibaren Türkiye İşçi Partisi'ni sınıfsal politik saldırılarının baş hedefi yapmıştır. İstanbul'da Gültepe, Beyaz Saray, Eminönü Hakevi olayları, İstanbul dışında Adana, Gaziantep, Bursa ve Akhisar saldırıları, Gaziantep ve Eskişehir'deki tutuklamalar ve yargılamalar hep burjuvazinin ve iktidarının 1965 öncesi azgın saldırılarıydı. (...)

Sonra 1971'in Mayıs'ında Parti'nin Merkez Yöneticilerinin 15 yıl hapis cezasına mahkum edilişi ve aynı yılın Temmuz ayında Parti'nin Anayasa Mahkemesi'nce kapatılışı yine Türkiye İşçi Partisi'ne karşı uygulanan yöntemlerde nitel bir değişikliği gösteriyordu. Bu gelişmelerle Parti'nin yasal varlığı Merkez Yönetici'lerinde somutlaştırılarak (Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi TİP Yöneticilerinin kişi olarak davranışlarından dolayı yargılanmadığını Parti'nin yargılandığını kararlarında belirtti), Tüzel kişiliği boy hedefi alındı. Parti'nin toplantılarına ve üyelerine cana kıyım kadar varan saldırılar, Parti'ye parti olarak, —tüzel kişiliğine— saldırı düzeyine tırmandırılmış, yasal varlığı sona erdirilmiş yönetici kadrosu hapse tıkmıştı. Faşizm veya faşizan bir baskı rejimi geldiğinde ilk darbeyi işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisine vurur, genel saptaması Türkiye için de doğru çıkmıştı.

1975'i izleyen dönemin karakteristik olgusu —yakın zamana kadar— Partililere ve Parti lokallerine faşist çetelerin saldırıları oldu. 1970 öncesiyle kıyaslanmayacak kadar çok Partinin vahşice canına kıyıldı. İl, İlçe Merkezleri tahrip edildi, dinamitlendi, bombalandı. Genel Merkez bile kurşunlandı. Ama son bir kaç aydır TİP'e yönelik olaylar yeni bir tırmanma göstermektedir. Yeni Parti'nin parti olarak yasal varlığı, —tüzel kişiliği— hedef alınmıyor. Bu varlığa, kişiliğe saldırılar; bu kişiliğin Anayasa güvencesi altındaki varlığını, hak ve özgürlüklerini zedeleyici, yıpratıcı işlemler Mayıs başından beri sürdürülüyor. Önce 1 Mayıs bahane edilerek Genel Merkez Sıkıyönetim güvenlik kuvvetlerince didik didik arandı. Ardından Kırşehir, Sakarya ve İzmir ili, Siverek ilçe merkezleri... Bu resmi devlet terörünün son gösterisi Ankara İl Kongresi baskını oldu. Kongre, güvenlik kuvvetlerince basıldı "iptal olundu" iddiasıyla Kongreye müdahale edildi. Salon zorla boşaltılmak üzere civar sokaklar tutuldu,

göz yaşartıcı bombalarla operasyona başlama hazırlıkları yapıldı. Parti, demokratik haklarını üç saat boyunca savundu, Kongre Divan Başkanı Nihat Sargın, müdahalenin yasadışı niteliğini ısrarla, inatla vurguladı, yasalara aykırı emirlere uyulmasının beklenemeyeceğini tüm açıklığıyla belirtti. Sonuçta Kongre'ye karşı hazırlanan kaba kuvvet saldırısı uygulamaya konulmadı. Kongre, Başkanlık Divanınca kapatılmadı, ara verildi, ilk fırsatta devam edilmek üzere. Edildi de.

Türkiye İşçi Partisi yasal varlığını, demokratik hak ve özgürlüklerini sonuna kadar savunacaktır, savunması, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olmanın vazgeçilmez görevidir. Ama diğer demokratik, ilerici, sol partiler, kuruluşlar, hareketlerinde bu savunmaya katılmaları daha da güçlendirilmelidir, çünkü demokratik hak ve özgürlüklerin uygulanması bir bütündür ve bir toplumda işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin yasal olarak varlığı, demokratik hak ve özgürlüklerin hem ölçütüdür, hem de diğer demokratik kuruluşlar için güvencesidir. Bu defa tasarlanan ve tezgahlanmak istenen rejim 12 Mart uygulamasından da öte, açık devlet terörüne dayanan tam boy faşizmdir.

İşçi sınıfının örgütlü politik hareketine gelince, o, işçi sınıfı varolduğu kadar varolacaktır ve sınıf mücadelesi sürecidir.

(Aynı başlıklı yazısından, Adımlar—5 Nisan 1975'ten bu yana aralıksız yayını sürdürürken sıkıyönetimce kapatılan Yürüyüş'ün yerine çıkan ve ilk sayıda o da kapatılan dergi—,
1, 22 Temmuz 1980)

IV

12 EYLÜL'DEN SONRA

Duyuru

Emperyalizmin, NATO'nun, işbirlikçi—tekelci—büyük burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin gerici—faşist iktidarının yeni biçimi olan askeri diktatörlük, zaten kısıtlı olan demokratik hak ve özgürlükleri ortadan kaldırdı. Anayasa ilga edildi. Parlamento feshedildi. DİSK'in çalışmaları durduruldu. Askeri diktatörlük siyasi partilerin her kademedeki faaliyetlerini yasakladı. (...)

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ derin tarihsel ve sınıfsal köklere, güçlü ideolojik, politik, örgütsel temellere sahip bir harekettir. Hareketin sürekliliği böylesine sağlam kökler ve temeller üzerinde yükselmektedir.

Gün, her hal ve şartta örgütlü olarak görev başında olmak günüdür. Gün, Sınıfa ve Parti'ye güvenmek, bu bilinç ve kararlılığa sınıksız sarılmak günüdür.

(Aynı adlı yazıdan, Çark Başak, 1(78), 13 Eylül 1980)

Askeri Faşist Diktatörlüğe ve Faşizme Karşı Direniş

12 Eylül Askeri Darbesi ile, zaten kısıtlı olan burjuva demokrasisi-ne paydos denildi. Emperyalizmin ve tekelci burjuvazinin bulabildiği çözüm, geri ve bağımlı Türkiye kapitalizminin üstyapı kurumu olan ve bu kapitalizmin özelliklerini taşıyan burjuva demokratik devletin tasfiyesidir. 12 Eylül Askeri Darbesi burjuva demokratik devletin ve buna bağlı kısıtlanmış ve yıpratılmış demokratik mekanizmaların tasfiyesi yönünde atılan ciddi ve tehlikeli bir adımı oluşturuyor. 12 Eylül Askeri Darbesi ile amaçlanan, burjuva iktidarlarında sıradan bir değişiklik değildir. Amaçlanan, emperyalizm ve işbirlikçisi tekelci burjuvazinin egemenliğinin kurumlaştırılmaya çalışılan gerici-faşist tipi bir devlet aracılığıyla güçlendirilmesi ve sürdürülmesidir. Bu, aynı zamanda emperyalizme ve tekelci burjuvazinin ekonomik programı ve buna dayanan gerici-faşist politika, bu kapsamda geri ve bağımlı kapitalizmin özelliklerini taşıyan burjuva demokratik devletin tasfiyesi, 12 Eylül Askeri Darbesi ile kurulan askeri faşist diktatörlük eliyle yürütülmek isteniyor.

Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesi bakımından içine girilen dönemin özelliği, burjuva demokratik devleti tasfiye ederek yerine gerici-faşist tipli bir devletin yaratılmasını kendine görev edinen bir askeri diktatörlüğün toplumun başına bela kesilmiş olması tarafından belirleniyor. Askeri diktatörlüğün emperyalizm ve tekelci burjuvaziye dayanan sınıfsal konumu ve burjuva demokratik devleti tasfiye ederek faşist tipi bir devleti oluşturma işlevini ve amacını gözden kaçırmamak gerekiyor. Askeri diktatörlüğün faşist karakterini belirleyen bu olguları dikkate almak önem kazanıyor.

Natocu—tekelci cuntanın bu karakterini gizlemek için yoğun bir propagandayı örgütlemeyi ve çeşitli manevralara başvurmayı ihmal etmediği, tam tersine önemseddiği dikkatlerden kaçmıyor. Emperyalizmin, Nato'nun, CIA'nın, tüm propaganda örgütlerinin bu yönde tam bir seferberlik içinde olduğu görülüyor. Yıllardır uygulanan bir planın parçası olarak desteklenen, geliştirilen faşist tetörün ve buna tepki olarak "sol" radikalizmden daha uçlara savrulacak ortaya çıkan bireysel terörist maceracı grupların eylemlerinin, can güvenliği konusunda kitlelerde yarattığı psikolojik ortam bu propagandanın dayanağı kılınıyor.

12 Eylül Askeri Darbesi ile kurulan askeri diktatörlüğün faşist MHP liderlerini tutuklaması ve dava hazırlıklarının yürütmesi olgusunuda dikkatle değerlendirmek gerekiyor. Natocu—tekelci cuntanın yukarıda belirtilen karakterini gözden kaçırmak, faşist MHP'ye yönelen bu operasyonun sonuna kadar götürülmesi halinde taşıyacağı olumlu-lukları "iyimser" ve gerçek dışı değerlendirmelere tabi tutma tehlikesini taşıyor.

Natocu—tekelci cuntanın MHP'ye yönelen operasyonunun altında, emperyalizm ve tekelci burjuvazinin bir iç savaşa neden olabileceği darbeleri güvensiz ve riskli görmesi yatıyor.

Emperyalizm ve tekelci burjuvazi bakımından bu risk, (1) tüm özel eksikliklerine karşın ülkemizdeki güçlü ilerici, devrimci, sol potansiyelin varlığı, (2) İşçi sınıfı direnişinin sıkıyönetimin baskıcı koşullarında gerçekleştirilen 30 Nisan ve 24 Temmuz genel grevlerinde de görülen kitleliliği ve gücü, (3) İşçi sınıfı ve kitlelerin Tarış ve Çorum direnişlerinde görülen yeni mücadele biçimlerine süratle intibak etme özelliği; (4) Varolan ulusal sorunun ve mezhep yapısının sınıfsal kutuplaşmaları keskinleştiren rolü, (5) İran devriminin etkilerini de taşıyarak dindar emekçiler arasında güçlenen anti-Amerikan eğilim, (6) Keskin bir kutuplaşmanın varolduğu ülkenin bölgedeki coğrafi konumu gibi faktörlerden kaynaklanıyor. (...)

Bütün bunlar, gerek ekonomik gerekse politik koşullar, gerici-faşist tipi bir devletin yaratılmasını ve biçimini ne olursa olsun faşist bir rejimin yerleştirilmesini kendine görev edinen askeri diktatörlükten kurtulma ve faşizmi defetme görevini ön plana çıkarıyor.

Acil demokratik görev, askeri faşist diktatörlükten, onun tüm antidemokratik tasarruflarını ortadan kaldırarak kurtulmak ve emekten yana, halkçı, devrimci, demokratik anayasal bir düzeni gerçekleştirmek üzere askeri diktatörlüğe karşı direnen ve faşizmden yana olmayan güçlerin ve politik akımların ortak iktidarı kurmak olarak beliriyor. (...)

Gerek demokrasi cephesinin örülmesi ve askeri diktatörlüğe karşı olan tüm politik akımların diktatörlüğe karşı ortak muhalefetinin geliştirilmesinde, gerekse askeri faşist diktatörlüğün çeşitli toplumsal ve siyasal manevralarının etkisiz kılınmasında marksist-leninist hareketin birliğinin sağlanması görevlerin merkezinde bulunuyor. Marksizm—Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkeleri temelinde, uluslararası strateji ve taktiklerin zengin deneyiminin ışığında ve bilimsel sosyalizmin ülke koşullarına doğru bir biçimde uygulanmasıyla oluşacak ideolojik-politik-örgütsel platformda tekleşmenin—birliğin sağlanması görevi bütün yakıcılığıyla önde duruyor.

(Aynı adlı makaleden, Çark Başak, 2(79), Ekim 1980)

Ne Zaman Değil, Nasıl..

12 Eylül gecesinden itibaren evinde gözaltına alınan Genel Başkan Boran, daha sonra geçirdiği kalp krizidolayısıyla hastahaneye kaldırılmıştı. Orada iken serbest kaldıktan sonra tedavisine devam etmek üzere yurt dışına çıktı. Dışarda bir ay müddetle yeniden hastahane tedavisi gören Boran, daha sonra Avrupa Parlamentosu Başkan vekili Dankert'in davetlisi olarak geldiği Brüksel'de, Dankert ile 20 Ocak

1981'de bir görüşme yaptı ve bu görüşmede özellikle aşağıdaki noktalar üzerinde durdu:

Türkiye'de demokrasiye dönüş konusunda sorulması gereken soru, "ne zaman" sorusu değil, "cuntanın kafasında nasıl bir demokrasi anlayışı bulunduğu" sorusudur. Kurucu Meclis'in kurulması ve işlevleri konusunda yapılan açıklamalar bu konuda yeterince ipucu vermektedir. (...) Belirtmek gerekir ki generaller, Atatürkçülük (Kemalizm)in gerici bir yorumunu benimseyerek onun antiemperyalist ve laik karakterini dışlamışlardır. Bu yoruma ters düşen her davranışın derhal ve şiddetle ezileceğini tekrarlamaktadırlar. Şurası muhakkaktır ki, işçi sınıfının hiçbir partisine hiçbir sol partiye yasal çalışma olanağı tanınmayacak, sadece aynı modelin kopyesi olan partilere izin verilecektir. (...)

Türkiye'de göz altına alınan sorgulamalarda işkenceye başvurulması, otomatikman uygulanan bir yöntem olmuştur. Son alınan bilgilere göre, DİSK ve ona bağlı sendikalardan 2 binden fazla yönetici ve işyeri temsilcisi gözaltına alınmış olup bunlardan 506 sı hakkında kovuşturma yapılmaktadır ve 300'den fazlası hakkında ise tutuklama kararı verilmiştir. Bunların hepsi uykusuz bırakılmaktan tutun, dayaga ve elektro şoka varan çeşitli ağır işkencelere tabi tutulmuşlardır. (...)

Cuntanın, Türkeş de dahil MHP yöneticileri aleyhinde kovuşturma açtırmış olması, askerlerin, terörizmin kaynağı olan faşist partinin karşıtı oldukları anlamına gelmez. Türkeş, MHP ve yan örgütleri, şiddet olaylarına, cankırımlarına ve siyasal cinayetlere öylesine karışmışlardı ki, bir kenarda tutulmaları zorunlu hale gelmişti. Bunun yerine bir askeri cuntanın işbaşına getirilmesi planlanmış ve bu plan uygulanmıştır.

Türkiye Onlara Kalacak Değildir

Cunta'nın geriye dönmediği taktirde kendisini vatandaşlıktan atma tehdidine karşı Boran aşağıdaki demeci verdi:

Bu karar herhangi bir hukuk anlayışından, temelinden katiyen yoksun, meşruiyeti olmayan bir karardır. Bu biçim vatandaşlıktan çıkarma işleminin dünyada emsali görülmemiş değildir. Silah zoruyla anayasa nizamını ilga etmiş, Türkiye Büyük Millet Meclisini kapatmış, parlamenter sistemi ortadan kaldırmış, kayıtsız şartsız milletin olan egemenliği beş kişinin elinde toplamış bir iktidarın kendisi esasen meşruiyeti haiz değildir. Ne böyle bir iktidarın, ne de herhangi bir başka merciin alacağı kararlar, özgürlüğü ve mutluluğu uğruna tüm yaşamımı verdiğim halkımdan ve yurdumdan beni koparamaz. Türkiye onlara kalacak değildir.

(Aynı adlı demecinden, Tek Cephe, 4 Ocak 1981)

Askeri Faşist Diktatörlük

Burjuvazi ve emperyalizm, bir yandan hoşnutsuzluğu artan ve hare-

ketlenen kitleleri, diğer yandan ilerici, demokrat, sol, sosyalist gelişmeleri bastırmak için, hem devlet baskısını artırmak, hemde terörizmi geliştirmek yoluna gittiler ve solu sağa ezdirmek politikasını sahneye koydular. Bunu ilk başlatan 1970'den önce Demirel, onun partisi ve hükümeti oldu. Ama sağ teröre karşı tepki olarak sol terör denen göşistlerin terörünü doğurdu. Ve bu karşılıklı terör durumu tırmandırıldııkça tırmandırıldı. Cuntanın gelişinden önce, istenseydi, en üstteki güçler isteseydi terörizm önlenbilirdi. Ama sermaye sınıfı, emperyalizm gördü ki, kullandığı devlet baskısı yoluyla ve solu sağa kırdırma politikasıyla kitleleri, ilerici, sol, sosyalist gelişmeleri bastırmak, susturmak mümkün olamamaktadır. Bütün zorluklara karşın işçi sınıfının militanlığı bir derece düşmek söyle dursun, daha üs düzeye doğru yükselmektedir. İlerici, sol güçler mahkemelere verilmesine, 36 yıllık mahkumiyetler almasına karşın, hareketlerde coplanmaya ve nihayet ateşli silahlarla saldırılara uğramasına, öldürülmesine karşın baş eğmemektedir, hareketlerine devam etmektedir. O zaman kendilerinin deyimiyle "güçlü bir hükümet, güçlü bir devlet" getirme zorunluluğu doğdu kendi açılarından. İşte 12 Eylül cuntası böyle güçlü bir devlet olma hedefiyle gelmiş olan, faşist nitelikte bir askeri diktatörlüktür.

Türkiye'de cunta gelmeden önce faşist hareket, bildiğiniz üzere, Milliyetçi Hareket Partisi'nde odaklanmıştı ve hareketin bayrağı olarak Türkeş başı çekiyordu. Ama faşist terör, kanımca, MHP ve Türkeş aşan ölçülerdeydi. Aslında, görünürdeki yasal iktidar odağının arkasında daha üst düzeyde örtülü güçlerden meydana gelen gerçek bir iktidar odağı olmuştu ve faşist terör bu merkezden idare edilerek yürütülmüştü.

Cuntanın gelişi, geldikten sonra ne işler yapacağı o örtülü iktidar odağı tarafından—ki o odağın içinde ABD vardır; nesiyle vardır, bilemem ama, Pentagon'uyla vardır, başka hangi melanet araçları varsa onunla vardır— o örtülü iktidar odağı tarafından tasarlanmış, planlanmış, ve uygulamaya konmuştur. Türkeş ve onun partisi kanlı saldırılara, cinayetlere, hatta soykırımlara öylesine bulaşmış, içyüzü öylesine ortaya çıkmış bir haldeydi ki, Türkeş biçimi bir faşizmi, onun yönetimini, ne iç kamuoyuna, ne de dünya kamuoyuna kabul ettirmeye olanak yoktu. Gerek iç, gerek dış kamuoyuna saygın görünümü, tarafsız görünümü bir yönetim sunulmak zorundaydı. Ama bu yönetim ülkeyi demir ökçesi altına alacak, baskıcı, zalim bir yönetim olacaktı. Böyle bir yönetimi de kitlelere, halk-oyuna kabul ettirebilmek için terörün 12 Eylül öncesi tırmandırıldığı ölçüde tırmandırılmasına gerek vardı. Halk kitlelerinin dahi, ilerici çevrelerin dahi artık bıkkınlığa, yılgınlığa uğramış olmaları, "yeter artık, aman ne olursa olsun, bu iş bitsin" diyecek bir noktaya gelmeleri gerekiyordu.

(Brüksel'de toplanan Demokrasi İçin Birlik, Avrupa Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmadan, Şubat 1981)

Soyut Değil Somut Olarak

Yoldaşlarım,

Partimizin kuruluşunun yirminci yılını doldurduğu şu günlerde eskisi gibi aranızda olmayı, hep birlikte kutlayıp hep birlikte mücadeleyi sürdürmeyi ne kadar isterdim. Ancak binlerce kilometre uzakta olsam da aklım ve gönüm sizinle. (...)

Yeni koşullarda emperyalizme, faşizme ve bunların ekonomik—sınıfsal dayanağı olan tekellere ve büyük burjuvaziye karşı mücadele, cuntaya karşı mücadelede somutlaşıyor. Ama bu mücadele de genel ve soyut olarak "askeri faşist cunta"ya karşı bir mücadele değil, somutunda onun sınıfsal ilişkilerine; yaptığı ve yapmayı planladığı, amaçladığı somut işlere; uyguladığı baskı, terör, zulüm ve işkenceye; izlediği ekonomik politikasının somuttaki biçim, belirti ve sonuçlarına ve sınıfsal hedeflerine; dış politika alanındaki emperyalizmle somut ilişkilerine ve bu ilişkilerin aldığı ve almakta olduğu yöne karşı olacaktır. Faşizme karşı mücadeleyi bu sorumluluk temelinden her hangi bir ölçüde koparmaya, hatta ayırt etmeye imkan yoktur; ideolojik mücadele düzeyinde bile. 1) Çünkü bu mücadelenin kendisi de ancak somut olguların, koşulların, durumların, gelişmelerin, yönelişlerin somut tahlili, değerlendirilmesi temelinde somutlaşır, gerçekleşir; 2) çünkü kitlelerin politik bilincinin, ideolojik düzeyinin yükseltilmesi de somut, eylemsel mücadele içinde, somut deneyimlerin somut yorumlanmasıyla başarılı. Somut, güncel sorunlar, ihtiyaçlar, talepler düzeyinde kitlelerle kenetleşerek, bu sorumluluktan hiç kopmadan ve bu sorumluluk içinde, onları, karşı çıkılan olumsuz, acı koşulların hangi nedenlerden kaynaklandığının ve kalıcı çözümlerinin ne olduğunun bilincine ulaştırabiliriz; onlar da bu uğurda sonuna kadar mücadeleye kararlılığını, cuntanın faşist niteliğini ancak bu somutluk içinde kavrarlar. Başarmamız gereken görev ve onu başarmanın yolu budur.

(Partililere 20. yıldönümü mesajı'ndan, Çark Başak, Özel Sayı, Şubat 1981)

Avrupa Konseyi'ne Mektup

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı TİP yöneticileri hakkında 141 ve 142. maddelerden soruşturma açtı; birçok yönetici tutuklandı, yakalanamayanlar hakkında giyabi tutuklama verildi. Daha önce vatandaşlıktan çıkarıldığı ilan edilen Behice Boran'a ek olarak, Genel Kurmay Sıkıyönetim Askeri Hizmetler Koordinasyon Başkanlığı tarafından, hakkında giyabi tutuklama kararı bulunan diğer TİP yöneticisi ve üyelerine 20 Nisan'a kadar "teslim ol" çağrısı yapılarak, buna uyulmadığı takdirde "vatandaşlıktan çıkarma" işlemlerine başlanacağı belirtildi. Aynı biçimde bu tehdit, yurt dışında yaşayan 300'ü aşkın demokrat ve ilerici için de uygulanarak,

kısa zamanda yurda dönüp teslim olmadıkları takdirde vatandaşlıktan çıkarılacakları radyo ve gazetelerden ilan edildi. Diğer yandan işkence olaylarının boyutları giderek genişliyordu. Bunun üzerine, seçim propagandası konuşmalarından dolayı Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi tarafından 8 yıl 9 ay hapse ve 2 yıldan fazla gözetim altında bulundurulmaya mahkum edilen ve teslim olmadığı için vatandaşlıktan çıkarılan Boran, kendini örnek göstererek Avrupa Konseyi'nin, cuntanın bu yeni uygulamasına karşı dikkatini çekti. Aşağıda 26 Mart 1981'de La Haye'de yaptığı basın toplantısı sırasında Avrupa Konseyi Başkanı De Koster'e iletilen mektuptan bölümler bulunmaktadır.

Eski bir milletvekili ve Türkiye—Avrupa Ortak Parlamento Komisyonu'nun eski bir üyesi olarak, 25 Şubat'tan beri Türkiye'deki askeri cuntanın insan haklarını demokratik özgürlükleri açıkça çiğneyerek uygulamaya başladığı yeni bir baskıya dikkatinizi çekmek isterim.

Yurt dışında bulunup da haklarında kovuşturma açılmış bulunan kişiler ülkeye geri dönerek güvenlik kuvvetlerine teslim olmaya çağrılmakta, bu çağrı tarihinden bir ay içerisinde teslim olmadıkları takdirde vatandaşlıktan çıkarılmakla tehdit edilmektedirler.

Aslında, hukukun temel ilkelerine aykırı olan bu usul, ülke içinde bulunup da yurt dışında oldukları var sayılan kişileri ortaya çıkıp teslim olmaya zorlamak için de kullanılmaktadır. (...)

Şimdiye kadar sadece ölümle sonuçlanan işkence olaylarının sorumluları hakkında soruşturma açılmıştır; oysa işkenceyle öldürme istisnai bir durumdur, böylece öldürmeksizin ve hatta iz bırakmaksızın uygulanan sistemli işkencelerin sorumluları takipsiz kalmaktadır. Bu bakımdan işkenceden ölenlerin sayısının bu kadar yüksek olması dikkati çekicidir ve ölümle sonuçlanan işkence olaylarının boyutları hakkında düşündürücü bir göstergedir.

En Geric Kesimlerin, Tekellerin Seçeneği: Faşizm

12 Eylül askeri darbesini, emperyalizmin doğasında bulunan "her alanda gericilik" dayatmasının bir ifadesi ve bölgesel düzeyde geliştirdiği karşı saldırının bir sonucu olarak değerlendirdik ve bu durumun ona, faşist bir karakter kazandırdığına işaret ettik.

Bu doğru saptamalar, 12 Eylül darbesinin, sadece emperyalizmin bir marifeti olduğu anlamına gelmiyor elbet. Böyle bir yaklaşım eksik olurdu. Belirtildiği üzere emperyalizm, ülkemizdeki faşist güçlerin ve faşizmin dayandığı ayaklardan biridir. Faşizmin üzerine dikildiği ikinci ayak ise, Amerikan emperyalizminin ülkemizdeki egemenliğine temel oluşturan işbirlikçi, tekeli büyük burjuvazi ve büyük toprak sahipleri, burjuvazinin en gericisi, en şoven, en saldırgan işbirlikçi kesimidir. Bunlar özellikle, Amerikan F. Alman finans oligarşisiyle kenetlenmiş, işbirlikçi büyük tekellerdir. 12 Eylül darbesi ile kurulan zalim yönetimin, Natocu—tekeli cuntanın faşist karakterini, emperyalizmle olan içsel bağlantısının yanı sıra, en gericisi, en

işbirlikçi kesimler adına sınıf savaşımında yüklendiği işlevde, işte bu sınıfsal konumda aramak gerekiyor.

Bu yüzden, bağımlılığın ülkemizde yalnızca bir dış olgu olmaması gibi, faşizm de yalnızca dışardan gelen bir tehlike ve bela değildir. O aynı zamanda, Türkiye kapitalizmindeki gelişmelerin, burjuvazi içinde güçlenen ayrıtımların, bunların politik alana yansımalarının ve demokratik toplumsal muhalafetin ulaştığı noktanın bir sonucudur. Ve asıl önemlisi, bütün bu gelişmelerin, genel bunalımın ağırlaştırıcı etkilerini de taşıyan Türkiye kapitalizmindeki yapısal bunalımın derinleşme sürecinde yer almasıdır.

Türkiye kapitalizmine özellikle son yirmi yıldan beri damgasını vuran başlıca olay, hızlı bir tekelleşmedir. Holding biçiminde ortaya çıkan büyük tekeller ekonominin hemen bütün alanlarını tam bir kontrol altına almaya başlamıştır. Sanayi ve ticaret alanlarında biriken büyük sermaye, banka sermayesiyle bütünleşerek teknelci büyük sermayeyi oluşturmuştur.

Burjuvazi içindeki ayrıtımlar da tekelleşme sürecine paralel olarak hızla derinleşmeye başlamıştır. En yüksek kârın elde edilmesi, bunun artarak sürdürülmesi ve birikimin artırılması, en başta, işçi sınıfı üzerindeki sömürünün yoğunlaştırılmasından geçiyor. Ama aynı zamanda bu toplam artı değer paylaşımında tekellerin burjuvazinin diğer kesimleriyle pazarlıktan kurtularak doğrudan daha büyük parçaya el koyabilmesini, yatırımlar için gerekli kamu fonlarını daha doğrudan ve büyük oranlarda kullanabilmesini de gerekli kılıyor. Tekelleşme sürecinin doğal sonucu olarak küçük ve orta işletmelerin bir bölümünün ayıklanması, diğerlerinin de tekellere bağımlılıklarının artması ile birlikte bu durum, teknelci sermaye ile köylüler, esnaf ve zanaatkarlar arasındaki zıtlıkları şiddetlendirmekle kalmamış, ayrıca tekel dışı orta sermaye sahipleriyle de ayrıtımların, nesnel çelişkilerin belirmesine neden olmuştur.

Hemen burada bir sonuç çıkarmak gerekiyor: Tekel, ekonomik alanda ortaya çıkan bir olgudur. Buna karşılık tekel, Lenin'in belirttiği gibi, "karşı konmaz bir biçimde toplumun bütün alanlarına" sızar. Politika ise bu alanlar içinde başta bir yere sahiptir. Yine Lenin'in dediği gibi, ekonomi ile politika arasında, elbette ki mekanik olmayan, bir bağlantı vardır. Ülkemizdeki durum bu bağlantıya açık bir örnektir. Son yıllarda ülkemizde görülen gericileşmenin temelindeki nedeni tekelleşmedir. Bu olgu son on yıllık dönemde açık olarak görülmektedir.

12 Mart muhtırası, silahlı kuvvetler içindeki küçük burjuva radikalizminin, bağımlı bir güç olarak harekete geçme girişiminin, bu anlamda son barutunu tükütmesinin de izlerini taşıyan ve onun kolayca devre dışı bırakılması ile sonuçlanan gerici bir müdahale idi. Bu müdahale aynı zamanda, büyük sanayicilerin, tekellerin ekonomik ve

politik programının yürürlüğe konulması için yöneltilen bir saldırıydı. Bu saldırı, öngörülen programın kımın gerçekleştirilerek Anayasa'da gerici değişikliklerin yapılması, işçi sınıfı örgütlerine baskıların yoğunlaştırılması ile sonuçlandı. Parlatonun kapatılmaması, tekellerin programına karşı muhalafetin parlatonoya yansımaları, Avrupa'nın demokratik kamuoyunun baskısı, 12 Mart operasyonunu sınırlı kıldı. Bu dönemden çıkılırken CHP içinde yer alan gelişmeler, bu partinin demokrasi programının tekellere karşı tepkileri ve tekel dışı sermayenin kimi taleplerini de içermesini sağladı.

1975'den sonra AP'nin liderliğinde kurulan MC hükümetleri, tekellerin desteğindeki gerici-faşist karması hükümetler olarak, işçi sınıfına ve demokratik güçlere saldırıda, faşist tirmanışta emperyalizmin ve tekellerin politik üsleri olarak görev gördüler.

CHP'de somutlanan sosyal demokrasinin, emperyalizmle ve teknelci büyük burjuvaziyle uzlaşmaya dayanan kendi politikasının da sonucu olarak alternatif olmaktan çıkmasıyla, çıkarılmasıyla meydan son hükümete, AP'nin dışardan destekli azınlık hükümetine kaldı.

Faşist hareket ve terör bu dönem boyunca emperyalizm ve tekellerden çok açık destek gördü. Gerici faşist güçler devlet kurumlarında ve onun silahlı bölümü olan ordu içinde örgütlenmede hızla mesafe aldılar.

Ekonomideki teknelci merkezileşmeye paralel olarak politik yapıda da merkezileşmeye ilişkin ve "güçlü hükümet, güçlü devlet" sloganında ifadesini bulan talepler ortaya atıldı. Bu yöndeki Anayasal ve yasal değişiklik isteklerinin kamu oyuna maledilmesi yolunda, bizzat yaratılan terör ortamı bahane edilerek, sistemli girişimlerde bulunuldu.

Bu son nokta üzerinde biraz daha durmakta yarar var: Çünkü Nato-cu-teknelci cunta kendisinin varlık nedenine kitleleri inandırabilmek için temel gerekçe olarak "12 Eylül öncesi ortamı" nı gösteriyor. Kendisinin sağdan ve soldan gelen terör olayları üzerine tarafsızca yürüyerek "huzur" u sağladığını ve demokratik hak ve özgürlüklerin bu aşamada kaldırılmasının zorunlu olduğunu ileri sürüyor.

Oysa cunta gerçekleri kabaca çarpıtmaktadır. Çünkü gerçek, terörün CIA patentli olduğu ve ülkeyi bugünlere getirebilmek için ortaklaşa tirmandırıldığıdır. Partimiz hiçbir zaman terörü yalnızca ve tek başına MHP'den kaynaklanan bir olay olarak görmedi. Terör olaylarının ardında "gizli faşist iktidar odağı" nın bulunduğu sürekli olarak belirtildi. CIA'sıyla, Kontr-gerilla'sıyla, MHP'siyle bu gizli faşist iktidar odağıydı provokasyonların, terör olaylarının yaratıcısı ve geliştiricisi. 1 Mayıs 1977'de 1 Mayıs alanında 36 kişinin katledilmesinin, K. Maraş, Çorum toplu kırılmalarının, nice cinayetlerin ardında bu odak yer almaktaydı. Bugün cuntada yer almış bulunan generallere gelince, bunları önlemeyle görevli olmalarına karşın, eğer

bizzat gizli iktidar odağının görevlisi değilse, terörün daha da serpilmesini, silahlanmanın yayılmasını izlemekten başka bir şey yapmıyor, soykırımları, cinayetler düzenlenmesine seyirci kalıyordu, hatta kimi sıkıyönetim savcılıklarınca yapılan suç duyuruları bile işlem-siz bırakılıyordu. (...)

Generallerin 1 Ocak muhtırası, tekelcilerin kayıtsız şartsız hegemonyasını perçinleyecek ekonomik, politik ve hukuksal yapıyı oluşturacak düzenlemelerin, varolan parlamento ve daha bu'danmış burjuva demokratik mekanizmalar içinde gerçekleştirilmesi yolunda bir dayatmanın ifadesidir. Tekelcilerin ve IMF'nin ekonomik programının itirazsız uygulamaya konulması, bunun için gerekli gerici-faşist biçimli bir devletin kurulması, tekel-dışı muhalafetin de CHP MSP kanalıyla bir ölçüde yansıma olanağı bulunduğu o günkü parlamento eliyle denenmek isteniyordu, öte yandan, Muhtıra, o zaman da Partimizin belirttiği gibi, doğrudan askeri müdahaleye kapıyı açan tehlikeli bir sıçramayı da oluşturmaktaydı.

Bu dayatma muhtıradan 24 gün sonra açıklanan 25 Ocak kararlarının dışında bir sonuç vermedi. Onun bile gerekleri tam olarak yürürlüğe konmadı. Sınırlı ve içi boşaltılmış bile olsa, burjuva demokrasisi ile artık emperyalizm gibi tekelcilerin de işleri görülemiyordu. 12 Eylül darbesinden hemen sonra, PB'nun yaptığı değerlendirmede belirtildiği gibi, 14 Ekim 1979 seçimlerinden sonra kurulan AP azınlık hükümetinin işlevi, "emperyalizmin ve tekelci burjuvazinin ekonomik programını uygulamaya başlamak ve burjuva demokratik, burjuva parlamenter mekanizmalar dışında ve askeri darbe eliyle faşist bir rejimin yerleştirilmesine geçişin, toplumsal ve politik koşullarını hazırlamak olmuştur".

Ülkemiz 12 Eylül askeri darbesine bir gecede ve sadece Genel Kurmay'dan alınan kararlar değil, işte böyle bir süreç içinde getirildi. Tekelleşme ve gerici-faşist bir devletin örgütlenmesi çabaları, aynı sürecin ekonomi ve politika alanlarında kendini ortaya koyan yanlarıdır. (...)

Natocu—tekelci cuntanın, bu zalim diktatörlüğün yüklendiği görev, işte böyle uğursuz bir görevdir; biçimi ne olursa olsun, emperyalizmin ve işbirlikçi tekellerin açık terörist diktatörlüğü olan gerici faşist nitelikli bir devletin örgütlenmesi görevidir.

Burada bir noktaya daha değinmek gerekiyor: Türkiye'deki tekelleşme dışa bağımlı, çarpık bir kapitalizmin ürünüdür ve belirgin özelliği de, yerli tekellerin işbirlikçi olmaları, yabancı tekellerin ülkemizdeki uzantıları durumunda bulunmalarıdır. Özellikle Amerikan ve F. Alman finans oligarşisiyle kenetlenmiş, onlara bağlanmış durumdadırlar. Onlarla karşılaştırıldığında elbette küçük ve dışa açılma bakımından zayıftırlar. Ama buna karşılık, yerli tekellerin bu işbirlikçi özellikleri, onları daha saldırgan, daha gerici ve şoven yapıyor.

Kendilerinin sahip bulunduğu demokrasi düşmanlığına, Amerikan ve F. Alman finans oligarşisinin en gerici, en şoven, en saldırgan niteliklerini de katıyorlar.

Öte yandan, Türkiye kapitalizmi uzun süredir derin bir bunalımla karşı karşıya. Bunalımın bu kadar ağır ve yıkıcı olmasında, sistemin genel bunalımının güçlü etkileri var. Ama Türkiye kapitalizminin bunalımı esas olarak kendi yapısından kaynaklanmaktadır. Geri, bağımlı ancak iç pazara yönelebilen, ağırlıklı olarak tüketim malları üretimine dayanan bir sanayileşme, yapısal bunalımın temel nedenini oluşturuyor. Çünkü sanayi bu yapıyla yolun sonuna gelip dayanmış durumda. İç pazarı genişletmek olanağına sahip olmayan, dışa açılma olanağı ise bu yapısı ve teknolojisinden ötürü zor olan bu bağımlı sanayileşme ile üretim geliştirilemiyor. Sömürünün yoğunlaştırılarak üretimin artırılması, artı değerın daha büyük bir bölümüne el konulması, kamu fonlarından daha doğrudan ve daha büyük oranlarda yararlanılmasının yanı sıra, ülke ekonomisinin yabancı tekellerin talanına daha geniş olarak açılması ile bu yapısal bunalımdan çıkmak, tekellerin başlıca hedefidir. Tekelciler, tekelci kapitalizmin temellerini güçlendirerek, bağımlı devlet tekelci kapitalizmine sıçrama fırsatını bulmaya çalışıyorlar. Derinleşen yapısal bunalımı, faturayı tamamen emekçilerin omuzlarına yükleyerek kapitalist bir alternatifle aşmak istiyorlar.

Demokratik hak ve özgürlükleri silip süpüren 12 Eylül askeri darbesi, Türkiye kapitalizminin işte böyle bir bunalım döneminde, yapısal bunalımın en derinleştiği bir dönemde, sosyal manevra olanaklarının tükendiği bir dönemde halkın başına bela edilmiş bulunuyor.

12 Eylül askeri darbesiyle amaçlanan, bir yandan da işçi sınıfını, emekçi kitleleri, Kürt halkını, ilerici, demokrat, yurtsever güçleri, kısacası demokratik toplumsal muhalefeti tamamen bastırmak, yıllardır uygulanan baskı ve saptırma yöntemlerine karşın önlenemiyen direnişi kırmaktır.

İşçi sınıfımız, emekçi kitleler, ezilen Kürt halkı, yani toplumun çok büyük çoğunluğu bugün yoğun baskılar altında bulunuyor. Siyasal ve sosyal hakların neredeyse tümü gasbedilmiş durumda. Ama, ne 12 Eylül darbesinin, ne de natocu—tekelci cuntanın faşist niteliğini yalnızca bu baskıların derecesi belirlememektedir. Bu eksik olurdu. Onun niteliğini asıl belirleyen, kullandığı iktidar mekanizmaları ile birlikte emperyalizmle içsel bağlantıları, sınıfsal ilişkileri ve konumu, sınıf savaşımında yüklendiği işlevdir.

(TİP Merkez Komitesi'nin, Nisan 1981 Toplantısında kabul edilen Rapor'un "Yurt ve Dünya Olaylarına Parti'nin Bakışı"nı içeren bölümünden, Çark Başak, 7-8(84-85), Mart-Nisan 1981)

Uzun Soluklu, Uzun Erimli Mücadele

Bugün ülkemizde mücadele, iktidarın somutlanışındaki biçimsel ve yönetsel çeşitlenme ne olursa olsun, sınıfsal konum ve politika ve emperyalizmle ilişkiler ölçütleri açısından faşist olan cuntaya karşıdır. Yönetimin bu karakteri, dillerden düşürülmeyen "demokrasiye geçiş" ile ortadan kalkmayacaktır. Bu geçiş sağlanabilirse eğer, yönetim içerikte aynı, biçimde değişik olacaktır. Biçim farklarının mücadele olanakları ve taktikleri açısından dikkate alınması şart olmakla beraber, mücadeleimiz, general üniforması veya sivil parlamento giysisi içinde olsun, özünde faşist kimliğini koruyacak bu yönetime karşı olacaktır. Bu nedenle, Partimiz hareketinin bugünkü koşullarda aldığı ve gerçekleştirmek durumunda olduğu örgütleniş biçimi ve temel mücadele yöntemi değişmeyecek, mücadeleimiz uzun soluklu, uzun menzilli olacaktır.

(G.Başkan Boran'ın Parti üyeleri ve yandaşlarına gönderdiği 1 Mayıs mesajından, 1 Mayıs 1982)

Ayrımlık Eylem Birliğinin Önüne Geçirilemez

Yoldaşlar, Dostlar, Merhaba!

Bugün buraya karışık ve çelişik hisler içinde geldim. İçimde bir yandan kardeş parti Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 8. Kuruluş Yıldönümü Toplantısı'na katılmanın hoşnutluğu vardı, öte yandan, bu toplantının ve benim katılımımın, kendi öz yurdumda değilde, yaban ellerde yer almasının burukluğu, yer almak zorunda bırakılmış olmasının öfkesi vardı. Bu öfke, 12 Eylül 1980'den beri mayalanıp kabaran bir öfkedir içimde.

Ama öfke neye yarar? Hiçbir şeye, hatta zararlı olur, eğer yalnızca öfke olarak kalırsa. Ama öfke, öfkeyi doğuran nedene yönelik gerçekçi ve geçerli, sebatlı ve tutarlı bir mücadele verme kararlılığı —ve pratiği— ile birleşirse, o zaman öfke, o mücadelenin enerji kaynağı, motorunu işleten akaryakıtı işlevini görür. (...)

Eylem birliği ve cepheye ilişkin olarak kesinlikle verilemeyecek tek nokta, teknelci büyük burjuvazi ve emperyalizmle uzlaşma, bunlar karşısında pasif kalma eğilim ve girişimleridir. Bunun dışında her görüş farkı, her anlaşmazlık çözülebilir ve çözülmelidir. Hiçbir ayrılık eylem birliğini engeller hale getirilmemelidir.

İkinci koşul, katılan hiçbir parti veya örgütün eylem birliği ve birleşik cepheyi örgütlenme alanını yalnızca kendi parti veya örgütünün propoganda ve ajitasyon, üye ve yandaş kazanma ile sınırlı bir alanı olarak görmemesi, bu alanı kendi tekelinde saymamasıdır. (...)

Katılan örgütler anlaşmalara ve ortak kararlara, en üst yönetiminden ara kademelerine ve taban birimlerine kadar bütünüyle uymak zorundadırlar. Dar örgütsel çıkarlar, kendini öne çıkarmak, öncü göstermek he-

saplarıyla pratikte anlaşmalara, kararlara aykırı davranmaya, onları çarpıtmaya, tarafların birliğini yıpratmaya çalışmalarına izin yoktur. Bu tür davranışlar eylem birliğine katılanlar arasında birbirine güveni sarsar, yankınlaşmayı, birliktelik ortamının, birlikte uyumlu davranmak alışkanlığının oluşmasını ve güçlenmesini önler.

Eylem birliğine ve cephe örgütlenmesine ilişkin dördüncü koşul, az önce asla ödün verilmeyecek nokta olarak belirttiğim halin dışında, esas olan eylem birliği—ilerde cephe birliği— içinde kalmaktır. (...)

İşçi sınıfı örgütlü politik hareketi eliyle geniş birleşik cephenin öncüsü, belirleyici itici gücü olma görevini göreceksa, geniş bir cephenin kurulması ve başarısı bu görevin layıkıyla yerine getirilmesine bağlı ise, işçi sınıfının politik birliğinin, partilerarası eylem birliğinin ötesinde, partilerin birleşip teklesmesi biçiminde gerçekleşmesi zorunludur. Hele Türkiye'ye özgü olan durumda, yani tarihsel koşulların Türkiye işçi sınıfının politik hareketini Marksist Leninist ve sosyal demokrat partiler ayrımı düzeyinde değil, doğrudan Marksist Leninist hareket düzeyinde bölmüş bulunduğu koşullarda, söz konusu partilerin birleşip teklesmesi büsbütün zorunludur.

(Frankfurt'ta gerçekleştirilen TSİP'in 8. Yıldönümü toplantısı'nda yaptığı konuşmadan, 5 Haziran 1982)

Türkiye: ABD'nin Ortadoğu'ya Müdahalesinin Ana Üssü

Sözde "Sovyet tehlikesini önlemek" iddiasıyla Orta Doğu ülkelerine ve Basra Körfezi'ne askeri müdahalede bulunabilmek için Amerika'nın özel bir "çevik müdahale kuvveti" oluşturduğunu hepimiz biliyoruz. Bu ay içinde yer alan son NATO doruk toplantısında Başkan Reagan'ın Avrupa hükümet başkanları üzerinde baskıyı artırıp aldattığı kararı da hep biliyoruz. Bu kararla Avrupa'lı üyeler Amerika'nın Orta Doğu'da girişeceği her hangi bir maceraya katılmak veya yardımda bulunmak zorunluluğundan kendilerini kurtardılar, ama Türkiye'deki faşist cuntanın Reagan yönetiminin "Çevik Kuvvet" için ısrarla talep ettiği "kolaylıklar"ı göstermesine yeşil ışık yaktılar, bunu NATO açısından meşrulaştırdılar. Avrupalı üyelerin hükümet başkanları böyle bir kararın Avrupa için taşıdığı kaçınılmaz rizikoların elbette farkındalar, ama şaşırtıcı bir politik miyoplukla ya da çelişkilerin arasında sıkışmayla, o an için kendilerini kurtarma yolunu aradılar, "ferahladılar". Türk cuntası istenilen "kolaylıklar"ı zaten göstermeye başlamıştı. Askeri hava alanlarının genişletilmesi ve modernleştirilmesi, kuzey—doğu sınırında yeni askeri birimler oluşturulması projeleri, İsrail saldırı ve istilasının en sıcak günlerinde NATO müttefik kuvvetleri baş komutanı general Rogers'in Doğu sınırındaki 3. Ordu'nun ihtiyaçlarını tesbit etme ve incelemelerde bulunmak üzere Türkiye'yi ziyareti herkesin bildiği bir sırrın açığa çıkan belirtiydi. Artık sır, sır olmaktan çıkıp resmîyet kazanıyor. Türkiye, 'Ameri-

ka'nın Orta Doğu'ya müdahalesinin ana üssü ve sıçrama tahtası olacaktır.

(İsviçre'nin Basel kentinde toplanan "Lübnan ve Filistin Halkları ile Dayanışma Uluslararası Konferansı"nda yaptığı konuşmadan, 27 Haziran 1982)

Nükleer Savaşın Sınırı Olur mu?

Geçen yıl sonbaharda Avrupa'nın büyük merkezlerinde ve irili ufaklı daha birçok kentinde yüzbinleri aşan sayıda dev barış gösterileri yapılır, kitleler nükleer silahlanma yarışına, Avrupa'ya orta menzilli yeni Amerikan füzeleri yerleştirilmesine karşı çıkarken, bu gösterilere kafası kıran Reagan, Avrupa'da sınırlı bir nükleer savaş mümkündür, demecini patlattı. Söyledikleri üstü kapalı değil, açıktı: Avrupa'daki orta menzilli füzelerimle Sovyetler Birliği'ne savaş açabilirim; Amerika'ya hiç zarar gelmez, Avrupa sınırlı nükleer savaş cehenneminde kavrulur.

Kaldı ki, Amerikalıların iddia ettiği gibi sınırlı, bölgesel nükleer savaşlar mümkün olsa bile, bu savaşlar o bölgelerdeki milyonlarca insan için ölümlerden ölüm seçme, ya aniden ölme, ya da günlerce, aylarca tarifsiz acılar çeke çeke ölme demek olacaktır. O bölgenin baştan başa yıkımı, insan barınamaz hale gelmesi demek olacaktır. Başkan Reagan'ın ve uzmanlarının sanki önemsiz, hafif bir savaşmış gibi sözettikleri, milyonlarca insana reva gördükleri bu "sınırlı" savaş türü böylesine korkunç, düşünülmesi bile insanlık dışı bir savaştır.

Bu tür "sınırlı nükleer savaş" tasarıları tüm Avrupa ülkeleri yanı sıra Türkiye için de özellikle önem taşımaktadır; çünkü başkan Reagan ve akıl hocaları "sınırlı nükleer savaş"ı iki bölgeye ilişkin olarak düşünmekte ve hazırlıklarını yapmaktadırlar. Birincisi, daha önce de belirttiğim gibi, Avrupa'dan Sovyetler Birliği'ne ve diğer sosyalist ülkelere saldırmaktır ve böylece Avrupa'yı baştan başa ateşe vermektir. "Sınırlı bir savaş" ın başlatılması açısından öne çıkmış bulunan ikinci bölge, Yakın ve Orta Doğu'dur. Komşu Lübnan'da olup bitenler sadece İsrail'in kendi marifeti değildir. Amerika yıllardan ve yıllardan beri en büyük dış yardımı İsrail'e yapmış, onu geliştirilmiş modern silahlarla, askeri araçlarla donatmış, politik olarak da İsrail'i her zaman desteklemiştir.(...)

Şimdi Amerika, bölgeye süratle müdahale edebilmek amacıyla iki yıldır hazırladığı özel "çevik müdahale gücü" için Türkiye'den, kendi deyimleriyle, "kolaylıklar" göstermesini istemekte, askeri cunta da bu istekleri kabul etmektedir. Amerika ile Türkiye arasında yeni bir "mutabakat muhtırası" (Memorandum of Understanding) imzalanmış, yüksek düzeyde bir askeri işbirliği komitesi kurulmuştur. Şimdiden Van askeri havaalanı'nın en ileri teknolojik Amerikan askeri uçaklarınca kullanılabilmesi için genişletilmesi ve yeni tesislerle donatılması inşaatına başlanmıştır. Diğer askeri havaalanları da programdadır. Doğu sınırındaki askeri

birliklerin yeniden düzenlenmesi söz konusudur, Amerika gerekli gördüğünde bu noktadan Kuzey İran'a müdahale edebilmesi için. İki hafta önce, Lübnan'da İsrail'in saldırısı bütün dehşetiyle devam ederken NATO Müttefik Kuvvetler Başkomutanı General Rogers Türkiye'ye gelerek en yüksek yetkililerle görüşmüş, "incelemelerde bulunma" ve doğudaki, yani Türkiye Kürdistanı'ndaki 3. ordunun "ihtiyaçlarını" tesbit etmek üzere bu bölgeyi ziyaret etmiştir.

Yine hemen aynı günlerde 10 Haziran NATO doruk toplantısında başkan Reagan, Avrupa ülkeleri hükümet başkanlarına, NATO'nun sınırları dışında NATO üyesi ülkelerin çıkarlarını ilgilendiren sorunlar, olaylar doğabileceğini, bu gibi hallerde ABD'nin askeri müdahalede bulunabileceğini ve diğer NATO üyelerinin kendi istekleri ile bu müdahale hareketine katılabileceklerini kabul ettirmiş, bunu karara bağlatmıştır. Böylece Amerika'nın Yakın ve Orta Doğu'ya yönelik askeri müdahale tasarısı ve Türkiye'nin buna "kolaylık" göstermesi NATO açısından kitabına uydurulmuş resmîyet kazandırılmıştır. Ve de böylece Türkiye Orta Doğu'da Amerika'nın başlatacağı bir sınırlı savaşın başlatılma noktasına getirilmiştir.

(İsviçre'de düzenlenen "Türk ve Kürt Halkıyla Dayanışma Haftası" sonunda Zürih'te düzenlenen toplantıda yaptığı konuşmadan, 3 Temmuz 1982, Demokrasi İçin Birlik, 5, Temmuz 1982)

Cunta Anayasasına Hayır !

Yoldaşlarım,

Cuntanın bu ikinci yıldönümünde, ona karşı mücadelenin bundan ötesini belirleyecek çok önemli bir noktaya gelmiş bulunuyoruz. Cunta anayasası'nın Kasım'da oylamaya sunulacağı, 1983 baharına ertelenmeyeceği kesinleşmiş görünmektedir. Referandumla sunulacak anayasanın aşağı yukarı Danışma Meclisi'nden geçen taslak olacağı da anlaşılmalıdır. Son söz ve karar Milli Güvenlik Konseyi adını taşıyan faşist askeri cuntada olduğu halde, Konsey bu yetkisini kullanmaya olabildiğince gerek bırakmayacak bir anayasa metnini Danışma Meclisi'nden çıkartmak çabasıdadır.(...)

Kalıcı ve geçici maddeleriyle birlikte anayasa tasarısına ilişkin bu gelişmeler, cuntanın Türkiye'ye getireceğini söylediği "Atatürkçü demokrasi" rejiminin, çarpıcı aşırılıkları ve sivrilikleri törpülenmiş, parlamenter görünümle maskelenmiş "gizli" bir faşizm, emperyalizmin ortağı tekeli büyük sermayenin devlet terörüne dayanan baskıcı iktidarı olacağına ilişkin, çok önceden yaptığımız tesbiti doğrulamaktadır. Ama eksikliğini de açığa çıkartmaktadır. Biz, ordu yüksek kademesine devletin yürütümünde doğrudan ve yasal bir rol verileceğini açıklıkla görüyorduk. Ne ki, tezgahlanmış ve şimdi gerçekleştirilmesi "operasyonu" başlatılmış olan rejim, bu önceden görülen ve saptananları da aşiyor. Varolan

askeri faşist cunta, yalnız bir giysi değiştirmesiyle, anayasal en üst organ olarak devletin başına getirilecek, cunta başkanına yürütme, yasama ve yargı erklerine ilişkin olağanüstü yetkiler tanınarak. Cuntanın diğer dört üyesi, hem cumhurbaşkanı danışmanı, hem M.G.K. üyesi yapılmakla parlamento ve hükümetin üstünde yetkilere sahip kılınarak.. Bir başka deyişle, eylemsel olarak varolan askeri faşist cunta hukuksal kılığa kavuşturulacak, meşrulaştırılacak, varlığı anayasal güvenceye bağlanacak; ordu üst kademelerinin devletin yürütümüne, ülkenin politikasına belirleyici müdahaleleri de anayasal kanallardan işletilerek meşrulaştırılacak ve sürekliliğe kavuşturulacaktır.

Ordu'ya, yani devletin örgütlü silahlı gücüne dayanarak devlet erkine sahip çıkan üst kademe generaller cuntasının, bu erki ve elleri altındaki silahlı gücü işçi, emekçi, geniş kitleleri, demokratik güçleri, Kürt halkını zorbaça baskı altında tutmak için kullanacakları, yeni anayasanın kişi hak ve özgürlüklerine, basına, sendikalara, işçi işveren ilişkilerine, mesleki ve sosyal kuruluş ve derneklere ve "bölücülük'e ilişkin hükümleriyle şimdiden kanıtlanmıştır. Aynı hükümler, devlet terörüne dayalı askeri diktatörlüğün hangi sınıfın hizmetinde olacağını, kimin yararına işleyeceğinin de göstergesidir. Anayasa taslağını eleştirmeyen, tersine hoşnutluğunu belirten biricik sınıfsal kesimin büyük sermaye çevreleri, kodaman işverenler olması sebepsiz değildir.(...)

İnsanların referandumda kendi iradeleriyle özgürce oy kullanmalarını engelleyecek koşullar vardır. Cunta baskısından genel yığınlık, seçmen kütüğüne yazılmamanın bile hapis ve para cezasına çarptırılacak bir "suç" haline getirilmesi "hayır oyu verdiğim anlaşılırsa başım belaya girer" ürkekliği yaratabilir. Cuntanın referandum günü ülkede gözdağı veren sert bir hava estirmesi de çok olasıdır. Bir de buna eski parti kadrolarının "hele şu durum bir değişsin, partiler ortaya çıksın, sivil hükümet oluşsun.." telkini eklenirse, öznel olarak anayasayı reddedenlerin bir çoğu eylemsel olarak kabul oyu kullanabilirler.

Anayasa geçici maddelerine ilişkin son açıklamalarla beşli cunta üyesi generallerin devlet yönetimini sivil kadrolara devretmek niyetinde olmadıkları, tersine, devletin başına daha sağlam çökrelebilmek için tedbir aldıkları anlaşılınca, CHP ve hatta AP çevreleri tavır değiştirebilir, böyle telkinlerde bulunmaktan geri durabilirler. Bu açıklamalarla, özellikle AP'nin "bu anayasa ile terörizmin hortlaması önlenir, işçiler disiplin altına alınır, ülkede huzur ve çalışma hayatında barış sağlanır. AP'nin uzantısı yeni bir parti iktidarı alabilir ve şöyle veya böyle eski günler geri gelir veya en azından, askerlerin gücü sivil politik güçle dengelenir" hesabı altüst olmuştur. Tekelci büyük burjuvazi için bile, işçi sınıfının tepesine binip "çalışma barışı"nı, kârların büyümesini sağlama bağılayan "istikrarlı ve güçlü devlet" çok iyidir de, bu "iyi"lerin kendi sınıf partisi, politik kadroları ile sağlanabilmesi yine de yeğdir. Genelinde büyük burjuvazi için askeri yönetimler birinci seçenek değildir, "zorunlu" görünen seçe-

nektir. Türkiye'nin tarihinden gelen etkenler, büyük sermaye sınıfı—ordu ilişkilerinin gelişmiş kapitalist ülkelerdekinden farklı olduğu dolayısıyla Türkiye burjuvazisi için daha da değildir. Denilebilir ki, AP'nin görüşü ve hesabı büyük burjuvazinin, özellikle iç piyasaya yönelik tekelleşmiş sanayici gruplarının da hesabıydı. Şimdi "Aldıkaçtı ve arkadaşları" grubunun, yüksek rütbeli subay emeklilerinin başını çektiği grubun değiştirme önergelerine karşı Dayanışma Meclisi'nde verdikleri açık mücadele buralardan da kaynaklanıyor. AP oyları parçalanabilir.

Ne var ki, beşli cunta yalnız ordu yüksek kademelerine ve silahlı gücüne dayanmıyor, arkasında Sam amca var. Reagan yönetimi kapitalist dünyada "Amerika'nın dostu otoriter devletler" görmek istediğini çoktan açıkladı. Orta Doğu politikasının kilit taşı Türkiye'de öncelikle öyle. Daha fazla demokrasi oyunu istenmiyor. Ordu kadrolarındaki amerikancı kesimin devlet yapısının üst basamaklarında yer alması onun için en güvenilir güvence (olacaktır).

(Cuntanın ikinci yıldönümünde partililere mesajından, 12 Eylül 1982)

Uluslararası Köln Konferansı'nı Açarken

Değerli konuklar, arkadaşlar, dostlar, basın mensupları;

Avrupalı demokrat ve ilericilerle Türkiye'nin demokrasi güçleri arasındaki dayanışmayı dile getiren, somutlaştıran ve bu nedenle uluslararası bir nitelik ve önem kazanan bu konferansı açmaktan onur ve haz duyuyorum.(...)

Kanımda bu konferans, tarihsel bir menzil işareti niteliğini de kazanabilir; eğer bizler, bu konferansın gerçekleştirilmesi ile filiz veren, en geniş bir politik yelpazede yer alan Avrupa ve Türkiye demokratlarının dayanışma ve eylem birliği hareketini büyütmeyi, geliştirip güçlendirmeyi bilirsek.(...)

Ekonomik krizin tek tek ülkelerin sınırlarını aşarak dünya çapında yaygınlaşıp derinleştiği, sorunlarına çözüm bulamadığı ve kitlelerin hareketliliğinin yükseldiği koşullarda Avrupa'da nazizmin ve faşizmin yeniden başkaldırması, terörist hareketlerin tırmanması bir raslantı değildir. Bu arada, ikinci dünya savaşından bu yana kendi aralarında örgütlenerek tek tek ülkelerin ve bütününde dünyanın gidişatının yönlendirilmesinde etkinliklerini sürekli artırmaya çalışan çok uluslu dev tekellerin "özgürlüklerin otorite ile dengelendiği ısrarlı otoriter bir rejim" modeli peşinde oldukları unutulmamalıdır. 12 Eylül darbesi, Cunta yönetimi ve şimdi geçilmeye hazırlanan rejim, yalnızca ve öncelikle Türkiye'nin kendi iç gelişmelerinin koşullarının sonucu değildir.(...)

Gerçekleştirilmek istenen rejimi kısaca tanımlamak gerekirse diyebilirim ki, bu rejim, parlamenter demokrasi biçim ve görünümü verilmeye çalışılmış içi boş bir kabın içine yerleştirilerek gizlenmek istenen son derece baskıcı, çeşitli kollardan toplumu bir yengeç gibi sararak kısıcağları

arasına almış, ordunun doğrudan ve sürekli, içinde yer alacağı ve kontrol altında tutacağı bir diktatörlüktür: Büyük dış ve iç tekellerin, çalışan geniş kitleler üzerindeki egemenliğine aracılık edecek bir diktatörlüktür, Orta ve Güney Amerika'da görülen kimi benzerleri gibi.(...)

Kuşkusuz, Türkiye'de demokrasi sorunu, referandum ister anayasanın kabulü, ister reddi ile sonuçlansın son çözüme kavuşmuş olmayacaktır. Ama demokrasi mücadelesinin koşulları daha çetin, demokrasi yollarının açılması daha uzun süreli olacaktır. Red ile sonuçlanırsa demokrasiye yönelmek için daha elverişli koşullar oluşacak, ama bu geçiş otomatik olarak elbette kendiliğinden gerçekleşmeyecektir. Dünyada iyi, doğru, yararlı herşey, ileriye dönük gelişme, sebatlı, çetin uğraşmalarla, özverili mücadelelerle elde edilir. İnsaniğin binlerce yıllık tarihinde tüm ilerlemeler böyle gerçekleşmiş, çağdaş uygarlık aşamasına böyle varılmıştır. Türkiye elbette bu evrensel yasanın dışında değildir.

(Çağrıcısı olduğu "Cunta Anayasasına Hayır Uluslararası Konferansı" açış konuşmasından, 30 Ekim 1982, Köln)

Yeni Teslimiyet Belgesi : Mutabakat Anlaşması

Aralık ayının son NATO Savunma Bakanları, ardından Dışişleri Bakanları toplantısında Amerika nihayet istediğini esas itibarıyla elde etmiştir. Söz konusu füzelerin Avrupa'ya yerleştirilmesi yanısıra, bu son toplantısında, NATO dışında (körfez'de) ABD'nin girişeceği operasyonlara diğer NATO üyelerinin destek vereceği karara bağlandı.

Tam o günlerde, Aralık ayında Türkiye ABD ile Memorandum Of Understanding (mutabakat anlaşması) imzaladı. Bir yıldır sözü edilen, askeri havaalanlarının, askeri tesislerin ıslah edilmesine, genişletilmesine yönelik 'alt yapı inşaatı' konusu ve buna bağlı ortak askeri örgütlenme ve harekât konusu böylece belgelendi, resmileşti. Yani, ABD'nin Çevik Müdahale Kuvveti için istediği 'kolaylıklar'ona tanındı, verildi.

Orta Doğu'da Mısır ve İsrail ile de aynı doğrultuda anlaşmalar yapılmıştır. Suudi Arabistan'a yüksek silah satışları yapılmaktadır. Bununla da kalmayarak Basra Körfezi'nin Amerika'nın ulusal çıkarları içine girdiği ilan edilmiştir; Türkiye ise müdahale için "ideal ülke" olarak belirlenmektedir.

Reagan yönetimi mümkün olan en kısa sürede bir savaş açmayı tasarlamaktadır. Ayrıca "sınırlı bir nükleer savaş"ın ötesinde uzun sürecek bir nükleer savaşı da düşünmekte olduğunun başka belirtileri vardır.(...)

Reagan yönetiminin Pentagon'un esas amacı: Sovyetler Birliği'ni dize getirmek, büyük silah gücü üstünlüğü kazanarak dize getirmek, sınırlı nükleer savaşla dize getirmek, uzun nükleer savaş göze alarak dize getirmek. Şöyle veya böyle, ama mutlaka dize getirmek (ellerinden gelse tümüyle yok etmek). Dünyayı kendi hegemonyası altına almak. Bu hesapların doğrulabileceği, insanın aklını donduran korkunç sonuçlar akla gel-

mezse, insan gülebilir bu ahmakça hesaplara. Ama milyonlarca insanı yanında yok edebilecek silahlar ahmak ve maceracı insanların elinde oldukça, onlara karşı tüm barış güçlerini seferber ederek çok ciddi ve başarılı mücadele vermek gerekiyor.

(Demokrasi İçin Birlik Federal Almanya Komitesi Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmadan, 15 Ocak 1983)

Sorunların Ciddiyetle Ele Alınması

12 Mart döneminde kapatıldıktan sonra 1975'de Parti, politik ve ideolojik konumunu, hedeflerini daha açıklıkla formüle eden, sosyalizme giden yolları ortaya koyan ve demokratik görevlere ağırlık verip bunları somut ayrıntılarında saptayan bir platform üzerinde örgütlendi. Bu dönem, 4. Kongre'de noktalanmış temel çizginin daha ileri evrelere doğru geliştirilmesi dönemiydi. Bu dönemde Parti, demokratik hak ve özgürlüklerin daha da kısıtlanması, politik baskının artırılması girişimleri ve ufukta faşizmin görünmesi karşısında demokrasi güçlerinin eylem birliği sorunları üzerinde ciddiyetle durdu. Ciddiyetle durduğu içindir ki, ne eylem birliği, ne de politik birlik konularını hiç bir zaman politik propaganda metayı yapmadı, bu konulara dar parti çıkarları açısından bakmadı. Her iki birliğin de koşullarını araştırdı ve oluşturmaya çalıştı. Her iki düzeyde de birliği geliştirebilmeyi denedi.

12 Eylül sonrasına geçişte de Parti ciddi ve çeşitli olumsuz koşullarla karşı karşıyaydı. Bütün bunlara karşın, darbeden bu yana iki yılı aşkın sürede Parti umulabileceğinden üstünde başarılı bir sınav verdi. İşçi sınıfının politik partisininin mutlaka sahip olması gereken esnekliğe, yani, koşulların değişmesiyle legaliteden illegaliteye –veya tersi yöne– hızla geçme, safalarını yeniden örgütleme, çalışma ve mücadele yöntemlerini değiştirme yeteneğine sahip olduğunu kanıtladı. Tek merkezden yönlendirilen sıkı disiplinli örgüt niteliğini geliştirdi. Bu durum, önümüzdeki dönemin görevlerinin de üstesinden gelebileceğimizin güvencesidir.

(Parti'nin 22. kuruluş yıldönümü dolayısıyla Federal Almanya'da yapılan kutlama töreninde yaptığı konuşmadan, Şubat 1983)

Ulusal Sorun ve Çözümü Konusunda Parti'nin Görüşü

Partimizin Kürt ulusal sorununa ilişkin görüşleri ve önerdiği çözüm Marksist–Leninist teorinin ulusal soruna ilişkin ortaya koyduğu ilkelere, esaslara ve reel sosyalizmin pratiğinden çıkan sonuçlara dayanır.(...)

Devrimden sonra sınıfsal sömürüyle birlikte ulusal sömürünün de, ezen–ezilen ulus ayırımı ve eşitsizliğinin de ortadan kalkacağını nedenleriyle birlikte anlatmak, bunun propaganda ve ajitasyonunu yapmak, ezilen ulus işçilerini buna inandırmaya, onları ezen ulusun işçileri safına

çekmeye, birleşik sınıf mücadelesine sokmaya yetmez.Devrimden önce, ezen—ezilen ulus durumu, ilişkisi henüz devam ederken, ezilen ulus işçilerine ulusal eşitlik konusunda güvence vermek gerekir. Ancak o zaman işçilerin ulus ayrımı gözetmeksizin sınıf olarak dayanışma ve birleşmelerinin koşulları oluşur. Ezilen ulus işçilerine verilebilecek, verilmesi gerekli tek güvence ise, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını, ayrılma ve ayrı devlet kurma hakkını da içererek, tanımak, savunmaktır. Ezen—ezilen ulus ayrımının işçi sınıfını bölücü etkisi ancak böyle aşılabılır. Bu hakkı tanıyıp savunmadıkça ulusal devletini kurma hakkını yalnızca ezen ulusa tanıyor, ezilen ulusa tanıyorsunuz demektir; bu da, ulusal eşitsizliğe karşı çıkmamaktır.

Ayrıca, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının tanınması ve savunulması işçi sınıfının proleter enternasyonalist eğitimi, bilinçlenmesi açısından son derece önemlidir.(...)

Kanımız odur ki, iç nesnel koşullar Kürt ulusal hareketinin mücadelesine doğru gidiş ve hedeflerinin Türkiye işçi sınıfının devrimci hareketiyle bütünleşmesini gerektirmekte, devrim sürecini bütünleştirici, tekleştirici yönde güçlü etki yapmaktadır. Tek devrim sürecinin gelişmekte olduğunun şimdiden yeterli belirtileri vardır.

Bu özgün nesnel koşullar şöyle özetlenebilir:

Türkiye ve Türkiye Kürdistanı birbirinden denizler, kıtalar boyu uzakta değildir. Her iki halk coğrafi bütünlüğü olan topraklarda yüzyıllardır yanyana, son dönemde nüfus hareketleriyle bir hayli de karışarak, aynı merkezi devletin doğrudan yönetimi altında yaşamaktadırlar. Her iki halkı birbirine ilişkili kılan sayısız bağ vardır.(...)

Ortak düşmana karşı mücadelenin geleceğe uzanacak gelişmeleri sonuçta Kürt halkının kesin ayrılmasıyla noktalanacak bile olsa, ortak düşman alaşağı edilinceye kadar tek devrim süreci ve işçi sınıfının örgütsel birliği değişmeyecektir.

Türkiye İşçi Partisi, bu devrimci mücadele perspektifi içinde Kürt ulusal sorununun çözümünü, Kürt ve Türk ulusal devletlerinin demokratik—veya sosyalist—birliği olarak görmektedir. Bu birlik devleti, burjuva devletlerinin oluşturdukları federasyonlardan farklı nitelikte, gerçekten demokratik ilkelere, özgün iradeye ve hak eşitliğine dayanan, en üst kademe en alt kademe yönetim biçimine kadar demokratik biçimde örgütlenmiş ve işletilen bir federasyon olacaktır.

Kürt halkının kesin ayrılma, kendi başına ayrı devlet kurma istekleri karşısında, Partimiz tutumunu ve politikasını o zamanın uluslararası ve ülke içi koşullarına, dünya devrimci sürecinin gereklerine göre saptayacaktır.

(Demokrat Kürt kuruluşlarının birlikte düzenledikleri NEWROZ GECESİ'nde yaptığı konuşmadan, Frankfurt, 19 Mart 1983)

Barış Mücadelesi ile Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadeleleri Birbirinden Ayrılmaz

Nükleer silahlanmanın ve savaş hazırlıklarının hızla tırmandığı, nükleer savaş olasılığının gün günden büyüyerek ayrım gözetmeksizin tüm dünyayı tehdit ettiği günümüzde, böyle bir savaşın önlenmesi ve barışın korunması ulusal ve toplumsal kurtuluş hareketlerinin, devrimci mücadelelerin yürütülebilme ve başarıya ulaştırılabilmesinin de zorunlu ön şartıdır; çünkü ölümler ulusal kurtuluş hareketleri, devrimci mücadeleleri olamaz.

Emperyalizme karşı mücadelede, emperyalizmin politikasına ve dünya stratejisine alet olan ve aracılık eden ülkeler de gözden kaçırılmamalıdır. Emperyalizm, özellikle de ABD emperyalizmi kendine bağımlı kimi orta gelişmişlikteki kapitalist ülkeleri alt merkezler haline getirerek kalkınmaya çabalayan geri ve yoksul ülkeler dünyası üzerinde askeri, ekonomik ve politik hegemonyasını pekiştirmeye çalışıyor. Oralarda üsler kurup her türden, ama özellikle de nükleer silah yığınakları yaparak dünya çapında stratejik bir ağ örüyor. Bu ülkeleri olası bir dünya savaşının kapsamına, kaçınılmayacakları bir biçimde şimdiden sokmuş oluyor. Türkiye bu tür ülkelerin önde gelenlerindedir.(...)

Emperyalizm yanlısı ve ona sıkıdan bağımlı ülkelerin aynı zamanda son derece baskıcı, faşist veya gerici askeri diktatörlük rejimlerine sahip ülkeler olmaları bir rastlantı değildir; emperyalizmin ve işbirlikçisi yerli büyük burjuvazinin çıkarlarını korunup büyütülebilmesinin gereğidir. Bu nedenle emperyalizme karşı ulusal bağımsızlık ve barış için mücadele, zorunlu olarak demokratik hak ve özgürlükler ve sosyal adalet için mücadeleyi de gerektirir ve kapsar.

1) Savaşa karşı, barış için mücadele, 2) ulusal ve toplumsal kurtuluşla yönelik hareketler, 3) demokratik hak ve özgürlükler için mücadele, insanlığın toplumsal ilerleme sürecinin birbiriyle organik olarak bağlantılı olan, bir bütün oluşturan üç yönü veya koludur. Bunları birbirinden ayırmaya, hele birbirine karşı koymaya kalkmak barışçı, demokrat, ilerici güçleri bölmek, zayıflatmak olur; subjektif niyetler ne olursa olsun, nesnel olarak, emperyalizmin, demokrasiye, halkların ulusal ve toplumsal kurtuluşuna düşman tüm gerici güçlerin işine yarar.

(Prag'da toplanan "Barış ve Yaşam İçin Nükleer Savaşa Karşı Dünya Kurultayı"nda yaptığı konuşmadan, Haziran 1983)

Tarihsel Sınav: TİP Savunması

Bir kere daha dile getirmek istiyoruz ki, tekelci sermaye güçlerinin ve onların politik sözcülerinin "milliyetçilik" anlayışıyla, bizim yurtseverlik anlayışımız temelden farklıdır. İlkini emperyalizme uydu-luk, sömürü, talan ve baskı politikasına karşılık, bizlerin enternas-

yonallizm anlayışı, ulusal bağımsızlığın savunulması, demokratik hak ve özgürlüklerimizin korunup geliştirilebilmesi ve halkın tüm baskı ve sömürüden kurtulduğu sosyalist bir toplum kurulması yolundaki amaç ve mücadelemiz arasındaki fark, aynı zamanda gerçek yurt-severlerin bizler olduğumuzu bir kere daha göstermektedir.(...)

Bizler sonuç olarak Türkiye İşçi Partisi kurucuları ve yöneticileri olarak, ülkemizin ulusal bağımsızlığından, ulusal onur ve benliğinden son derece önemli ödünler verilerek emperyalizmin siyasi ekonomik ve askeri odaklarına bağlanmasına karşı çıktık. Egemen güçlerin emperyalizm ile tam bir çıkar birliği içinde ağır sömürü, baskı ve ekonomik—demokratik hakların ve özgürlüklerin üzerine koyduğu kısıtlamaya karşı olduk.(...)

Öte yandan, işçi sınıfımızın yüzyılı aşan bir ekonomik demokratik ve Cumhuriyetle eş zamanlı bir siyasi mücadele tarihi vardır. Bu mücadele ağır yasak ve baskı koşulları altında dahi durdurulamamıştır. Ve her imkanda kendini şu ya da bu biçimde göstermiş ve halkın demokratikleşme mücadelesinin önünde boyatmıştır. Kapitalist toplumun iki temel sınıfından biri olan işçi sınıfımızın gerek ekonomik ve demokratik planda ve gerekse siyasi alanda kendi varlığını duyurmasını hiçbir yasak ve hiçbir güç önleyemeyecektir. Bu mücadele tarihi bir haklılık olduğu kadar, demokratik bir talep olarak da emperyalizm ve tekeli sermaye ortaklığının karşısında etkinliği git gide artırılarak kendini dayatacaktır. Halkımızın demokratikleşme mücadelesindeki bunca kazanımı çok yakın bir gelecekte yeniden boy atıp gücünü gösterecek ve tüm yasaklar zincirini kıracaktır. Bundan hiçbir kuşumuz yoktur.(...)

Ulusal bağımsızlık için mücadele etmek suçsa biz bu suçu işledik. Halkımızın ekonomik demokratik özgürlüklerini geliştirebilmek için mücadele etmek suçsa, biz bu suçu işledik. İşçi ve emekçi kitlelerin sömürü, baskı ve yabancılaşmalardan kurtulabilmesi için onları örgütlemeye ve bilinçlendirmeye çalışmak suçsa, biz bu suçu işledik. Bu konuda vereceğimiz hiçbir hesap yoktur. Bu davadaki konumumuz da başından beri bu olmuştur.

Vereceğiniz karar ne olursa olsun bizler tarihin bizi aklayacağı inancı ve bilinci içindeyiz. Öte yandan ülkemizi bugüne getirenlerin ve bizleri mahkeme karşısına sanık olarak çıkarırların ise haksızlığı daha bugünden, tarihin o kahredici mahkumiyetine gerek kalmadan apaçık ortadadır.

(Haklarında 15 yıla kadar ağır hapis cezası istenen Partimiz yöneticilerinin İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi'nde yaptıkları Ortak Savunması'ndan, Çark Başak, Özel Ek, Ekim 1983)

Yine Birlik Üzerine

Eylem birliği sözü, en küçük yerel birimden başlayarak daha üst düzeylere kadar her somut durumda ortak eylemleri kotarmayı kapsamakla beraber, aslında, mümkün olan en büyük genişlikte çeşitli güçlerin iç ve dış sınıf düşmanına karşı onu alt edinceye kadar sürecek kalıcı ve uyumlu eylem birliğini kasteder. Bu söz, özgün bağımsızlıklarını, programlarını koruyan örgütlerin ve bunların kitlesinin, üzerinde anlaştıkları belirli bir hedefe ulaşmada tek bir özneymiş gibi hareket etmeleri gerektiğini ifade eder. Bu ise, söz konusu ortak hedefe varmakla sınırlı, örgütlerarası bir örgütlenmeyi içerir. Kısacası, eylem birliği sorunu, temelinde, Cephe sorunudur.

Cephe sorunu ise, Dimitrov'un vurguladığı gibi işçi sınıfının örgüt, sel, politik birliğini zorunlu olarak gündeme getirmektedir.(...)

Örgütsel birlik sorunu Türkiye koşullarında daha ivedi ve kendine özgü bir önem taşıyor. Dimitrov'un açıklamalarında ve genel olarak literatürde işçi sınıfının örgütsel politik birliği konusu işçi sınıfının devrimci partileriyle reformist partileri, bir başka deyişle, komünist partileriyle sosyal demokrat partileri arasında birliğe ilişkindir. Türkiye'de birlik sorunu ise, işçi sınıfı hareketi tarihinin bir sonucu olarak, Marksizm—Leninizm ve proleter enternasyonalizmi temelinde örgütlenmiş partilerin örgütsel birliğidir. Geçmişte tarihsel koşulların yarattığı bu bölümüş durumunun günün değişmiş koşullarında sürüp gitmesi anlamsız olduğundan öte, işçi sınıfının Marsist—Leninist hareketinin güçlenmesine, gelişmesine çok olumsuz etkiler yapan bir durumdur.(...)

Kısacası (politik örgütsel birlik) sorununun(uz) çözümü tutarlı, içtenlikli, açık bir politika izlenmesinden geçer. Ancak böyle bir politika partilerin birleşmesinin en az sarsıntı ve fire ile, hatta hiç sarsıntısız ve firesiz, gerçekleştirilmesini sağlar.

Türkiye işçi sınıfının Marksist-Leninist hareketinin kendisinin bölünmüş olması ve bu bölümlerin yıllardır süresince ayrı ayrı edindikleri deneyimler ve kazanımların birikim durumunda "bir partinin kimi seçme kadrolarının diğerine katılmasını sağlayarak birlik" konu dışıdır. Aslında böyle bir hal, birleşme, birlik kavramlarının kapsamına da girmez. Türkiye'nin özgül koşullarında ise politik örgütsel birlik partilerin birleşmesi sorunudur, kişilerin değil.

Türkiye işçi sınıfı hareketinin bütününde geçmişin kimi olumsuz tortularından arınarak tarafların olumlu birikimlerinin ortak bazı üzerinde ileriyeye doğru güçlü bir ivme kazanabilmesi için sınıf hareketinin son 20—25 yıllık geçmişi, duygusal tutkularından uzak, serinkanlı ve gerçekliğe saygılı bir biçimde birlikte gözden geçirilmeli, bir bilançosu çıkarılmalıdır. Buradan hareketle bundan sonra yeniden örgütlenmiş tek parti olarak izlenecek doğru yol ve yöntemler birlikte saptanır. Birleşik parti böylece, birleşen partilerin aritmetik toplamı değil, diyalektik

sentezi olur; Türkiye işçi sınıfının politik örgütlenmesinde, hareketinde nitel bir sıçramayı ifade eder.

Böyle bir oluşum birleşen partilerin onurunu, itibarını zedeleyecek değildir; tam tersine hem birleşik yeni partiye, hem de onu oluşturmayı başaranlara büyük saygınlık kazandıracaktır. Türkiye işçi sınıfı tarihinde çok önemli bir menzil taşıyıcı simgeleyecektir.

Türkiye işçi sınıfının çıkarı açısından politik birlik sorununa başka çözüm yoktur.

(Genel Başkan Boran'ın aynı adlı makalesinden Çark Başak, 22 (99), Kasım 1983)

Kitlelere Önderlik Edebilmek

Faşist devlet terörü ve baskısı altındaki kitlelerin yığılıca düşmesi, bir anlamda politikaya ilgisizleşmesi doğaldır. Yalnız unutmamak gerekir ki, politik ilgisizliklerinde politik ve sendikal örgütlerinden yoksun kalmalarının da payı büyüktür. Örgütsüzlük, sahipsiz kalmış olmak, çaresizlik duyguları da yaratır, baskı ve terörün etkisine eklenerek politiksizleşmeyi artırır. Kitlelerin "yeter gayri!" deme noktasına varıp harekete geçmeye hazır hale gelmeleri zamanla bir birikimin oluşmasına bağlı olduğu başka ülkelerdeki durumlarda da görülüyor. Gizlilik koşullarında politik, ekonomik ve sosyal örgütlerin toparlanması da öyle.

Altı Kasım seçimlerinde oyların dağılımı kitlelerin sanıldığı kadar politiksizleşmediğini gösterdi. Hiç şans tanınmayan Halkçı Parti'nin oyların üçte birine çok yakın bir bölümünü almış olması bu açıdan da anlamlı. HP'ye verilen ve yerel seçimlerde SODEP'e kayacak olan oyların doğrultusu, işsizliğe ve yoksullaşmaya çare, sosyal adalet vb.dir. Sözü geçen partilerin bu istemleri karşılayacak nitelikte olmamaları bu olguyu değiştirmez. Başka seçeneğin bulunmadığı koşullarda çoğu seçmen, "nasıl olsa bunlardan biri başımıza oturacak, çaresiz" psikolojisi içinde kendi isteklerini gerçekleştirebileceğine görece daha ihtimal verdiği oy atmıştır. Etkin, örgütlü bir önderlik olursa, yol gösterici, elinden tutan bir önderlik istemlerini dolaylı yoldan kendilerinin de pek inanmadıkları bir yoldan dile getiren kitleler aktif, sonuç verici politik mücadele içine çekilebilirler.

Bu önderliği onlara bir an önce sağlayabilecek duruma gelmeliyiz. Eylem birliği, cephe kurulması, örgütsel politik birlik perspektifi ve çalışmalarını bizim bağımsız parti olarak görevlerimizi, çalışmalarımızı asla ikinci plana itmeme veya yavaşlatmamalıdır. Çünkü biz, Türkiye İşçi Partisi, yazımın başında da belirttiğim gibi tarihsel dönemin dünya ve ülke koşullarının gereklerine uygun politik çizgiyi dürüst, tutarlı bir biçimde izleyen bir partiyiz. Marksizm-Leninizm ve proleterya enternasyonalizmi temelinde, ayakları sım sıkı somut gerçekliğin üzerine basarak ülkenin ve işçi sınıfımızın sorunlarına küçük hesapları çok aşan

geniş açılardan bakabilen bir partiyiz. Bir başka önemli niteliğimiz de acı gerçeklere de bakmaktan, onları görüp kabullenmekten korkmamamızdır. Bu, Parti'nin hem kendine güveninden, hem de eksiklikleri tamamlamanın, yetersizlikleri gidermenin, kusur ve hataları düzeltmenin başka yolu olmadığını bilmesindedir.

(Parti'nin 23. yıldönümünde partililere mesajından)

Birliği Nesnel Gerçeklik Dayatıyor

Türkiye'de demokrasi ve insan hakları konularıyla ilgilenilmesini istemeyen güçlü ekonomik ve politik çıkar odakları aldatmaca demokrasi gösterilerini gerçekmiş gibi kabule hazırlar ve kimi önemli demokratik kurumlara ve Avrupa kamuoyuna da böyle kabul ettirmek için elden gelen çabayı esirgemiyorlar.

Oysa işkencesi, zulmü, evrensel hukuk ilkelerini ve insan haklarını çiğneyen yağılmalara, devlet baskı ve terörüyle parlamenter örtülü faşist rejimi sürüp gidiyor. Hapishanelerde günlük işkence, insanlık dışı koşul ve işlemlerin yanı sıra toplu saldırılar ve ölümler de eksik olmuyor. Ünlü Diyarbakır hapishanesinde son iki ayda verilen can kayıplarından sonra Mart'ın ilk haftasında yedi Kürt yurtseveri daha yaşamını yitirdi, altısı da komada. Hemen hemen aynı günlerde Mamak cezaevinde TKP davası sanıkları dövülüp coplanarak savunmalarını hazırlayabilmekten alakondular. Ankara Barosu Başkanı Önder Sav'ın bu olaya ilişkin olarak Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'na gönderdiği yazılı uyarı, hem cunta zindanlarındaki koşul ve işlemlerin, hem de savunma hakkının bile tanınmak istenmediği sıkıyönetim mahkemeleri yargılamalarının hukuk dışılığına yetkili bir hukuk kurumu başkanı ağızından kesin mahkumiyetinin belgesidir. Olaylar öylesine ciddi ki, Adalet Bakanı her iki cezaevine ilişkin tahkikat açtırmak gerektiğini duymuş, bakanlığın durumunu kurtarmak için olsa gerek.

Bu arada, Türkiye İşçi Partisi'nin kurucularından, merkez ve yerel yöneticilerinden 102 yoldaşımızın ağır hapis cezalarına çarptırılmaları yargılamaların hukukla hiçbir ilgisi olmadığını, tribünlerdeki için yapılan hukuk gösterileri olmaktan öte geçmediğinin yeni bir kanıtıdır. Bu mahkumiyet kararı Roma hukukundan beri evrensel kural haline gelmiş bulunan ve Türkiye'nin de imzalamış bulunduğu Avrupa İnsan Hakları Anlaşmasının 2. maddesinin açık ve kesin ihlalidir: Yapıldığı zaman suç sayılmayan bir eylemden ötürü kimsenin daha sonra suçlanamayacağı kuralının ihlalidir. Yalnız Türkiye İşçi Partisi değil, TÖB-DER, Barış Derneği, Yazarlar Sendikası, TSİP, DİSK vb. dava ve kovuşturmalar da aynı durumdadır, onlar da 1975-1980 arası suç sayılmayan, aslında hiçbir parlamenter demokrasi rejiminde suç sayılmayacak olan eylemlerinden dolayı yargılanmış ve yargılanmaktadırlar. DİSK davasına o konfederasyona bağlı sendikalar hakkında birer birer dava

açılıp eklenerek sıkıyönetim savcıları ve mahkemeleri aynı suçu işleme-ye devam ediyorlar. Yalnızca bu durum dahi, İnsan Hakları Anlaşması'nı esas alan Avrupa Konseyi'nin Türkiye'yi üyelikten çıkarması için yeterli gerekçedir.(...)

Çelişkiler, çatışmalar keskinleştikçe, parlamenter sivil yönetim paravanası ardındaki faşist cuntanın dizginleri çekmesi yeni "yumruklar indirmeye" girişmesi çok olasıdır. Anayasanın geçici maddeleri bunun için getirilmiş, yedi yıllık "deneme dönemi" bunun için öngörülmüştür. Gerekli görüldüğünde "ülkenin istikrarı" ve "Güçlü hükümet" in korunması adına faşizmin şimdilik kınında tutulmak istenen saldırı silahları da, çekip çıkarılacak, "iç düşmanlara" karşı, yani Kürt halkına, işçi sınıfına, yoksul emekçi kitlelere karşı kullanılacaktır.

Hiç birimiz faşizm ve emperyalizmin kendi başımıza üstesinden gelebilecek güçte değiliz; bunu Marksist—Leninist gerçekçilik ve alçak gönüllülükle kabul etmeliyiz.

Türkiye İşçi Partisi, şöyle veya böyle, er veya geç, eylem birliğinin gelişiğine, cephe ve örgütsel politik birliğin gerçekleşeceğine kesin inanıyor, çünkü bunları nesnel gerçeklik dayatıyor.

(Türkiye İşçi Partisi'nin kuruluş yıldönümü dolayısıyla Federal Almanya'da düzenlenen Dayanışma Gecesi'nde yaptığı konuşmadan, 10 Mart 1984)

Önümüzdeki Güncel, İvedi Görev

Türkiye İşçi Partisi, Türkiye İşçi sınıfının Marksizm—Leninizm ve proleterya enternasyonalizmi temeli üzerinde örgütlenmiş politik öncü örgütü, her türlü baskı ve sömürüye karşı savaşılan komünistlerin gönüllü birliğidir.

Türkiye İşçi Partisi'nin temel amacı, işçi sınıfının tarihsel misyonunu Türkiye koşullarında gerçekleştirerek insanın insan tarafından sömürülmesine son vermek, sosyalizmi kurmak ve komünizme yönelmektir.(...)

Türkiye'nin bugünkü koşullarının işçi sınıfı hareketinin önüne koyduğu güncel, ivedi görev 12 Eylül askeri darbesi ile halkımıza dayatılan faşist cuntanın tüm uygulamalarından, sahte parlamenter ve sivil görünümli baskıcı—otoriter zorbalık rejiminden, emperyalizm ve işbirlikçi tekellerin "sopa ve havuç politikası"nın her türlü tasallutundan ülkeyi kurtarmak; demokratik bir hükümet oluşturarak emperyalizme bağımlılık ilişkilerinden olabildiğince kurtulduğu; temel insan haklarının güvence altına alındığı; demokratik hak ve özgürlüklerin, sendikal ve politik hakların kısıtlanmasız kullanıldığı; halkımızın iradesini özgürce ortaya koyduğu gelişkin demokrasiyi gerçekleştirmektir.

(Yeni TIP Tüzüğü Giriş Bölümünden, Çark Başak, 28(105) Ocak 1985)

Sol Güçlerin Birliği Büyük Önem Taşıyor

Faşist diktatörlüğün yıkılması ancak en geniş anti—faşist güçlerin eylem ve cephe birliğinin örülmesiyle mümkündür. En geniş anti-faşist güçlerin eylem birliğinin sağlanmasında anti-emperyalist sol güçler arasındaki birlik önemli bir rol oynayacak ve bu süreci daha da hızlandıracaktır. Sol güçler arasındaki bölünmüşlüğe ve dağılmışlığa bir son vermek, artık halklarımıza harşı sorumluluk duyan herkes için ertelenemez bir görev olmuştur. Sol hareketin önündeki temel sorun halkın güvenini daha geniş ölçüde kazanmaktır ve bu da ancak sol güçler arasındaki güç ve eylem birliğinin sağlanmasıyla mümkündür.

PPKK, TIP, TKEP, TKP, TKSP ve TSİP, sol güçlerin aralarında ideolojik ve politik birçok konuda görüş ayrılıkları olmakla birlikte, onları birleştiren ortak noktaların çok daha fazla olduğu inancındadırlar. Tüm bu güçler şu veya bu biçimde emperyalist bağımlılığa son verme, Türkiye'deki kapitalizmi aşma, ulusal sorunu çözmeye ve sosyalizme yönelme hedefinde birleşiyorlar. Anti-emperyalist sol güçler arasındaki birlik eğilimi daha da güçleniyor. Ve inanıyoruz ki eğer sol güçler ortak noktaları öne çıkararak, karşılıklı güvene dayalı, eşit hak temelinde ilişkilerin kurulması doğrultusunda, rekabetin ve karşılıklı bloklaşma eğiliminin yerine, ortak güçleri ana düşmana karşı mücadeleye yönelten bir politik tutum takınabilirlerse, sol güçlerin eylem birliğinin sağlanması zor olmayacaktır. PPKK, TIP, TKEP, TKP, TKSP ve TSİP, sol güçlerin eylem birliğinin sağlanmasına yardımcı olmak ve üzerlerine düşen ortak sorumluluklarını yerine getirmek için ellerinden geleni yapacaklardır.

(Altı partinin yayınladığı Sol Birlik Deklarasyonu'ndan, Çark Başak, Özel Ek, Ocak 1985)

Politik Birliği Gerçekleştirmede Görüş Birliği

Son olarak aralarındaki ikili ilişkiyi, atılan adımları, alınan mesafeyi ve bundan sonraki gelişme sürecini ele alan Türkiye Komünist Partisi ve Türkiye İşçi Partisi, Marksizm—Leninizm ve proleterya enter-nasyonalizmini temel alan iki parti olarak, belirtilen günümüz koşullarında daha da ivedi bir önem kazanmış bulunan, Türkiye işçi sınıfının politik birliğini gerçekleştirmek konusunda varmış oldukları görüş birliğini ve bu çerçevede içinde;

- 1) Kendi aralarında tam bir eşitlik esası üzerinde sıkı eylem birliği ilişkilerini geliştirme;
- 2) Aralarındaki kimi konulara ilişkin görüş ayrılıklarını aynı ideolojik ve politik temel üzerinde giderme çabalarını da geliştirme konusunda kararlılıklarını teyid ettiler.

*(TİP ve TKP'nin ortak Basın Açıklaması'ndan
Çark Başak, 28(105), Ocak 1985)*

Gene İşçi Sınıfının Politik Birliği Üzerine

Her ülkede işçi sınıfının politik birliği önemlidir, çünkü işçi sınıfı tarihsel işlevi sınıf mücadelesine öncülük etmek olan devrimci sınıftır. Türkiye koşullarında bu sorun daha da önem kazanmaktadır. Şu nedenle ki, Türkiye'de söz konusu olan, işçi sınıfı hareketinin Marksist—Leninist olan bir partiyle olmayan bir parti arasında bölünüşü değildir. Marksist—Leninist hareketin kendisinin içten ayrılmış, birbirine zıt olmayan örgütlenmelere yol açmış olması durumu vardır.(...)

Ayrı örgütlenmelere neden olan tarihsel koşullar artık geçmişe mal olmuştur. Faşist cunta Türkiye'sinde işçi sınıfı hareketinin politik birliği daha da büyük bir güncellik ve ivedilik kazanmıştır. Politik birlik, bir yandan tüm kademelerde en yakın bir iş ve eylem birliğini geliştirirken, öte yandan birliğin gerçekleştirilmesine yönelik ideolojik, politik, örgütsel çalışmaların yapılmasını gerektirmektedir. Türkiye İşçi Partisi ile Türkiye Komünist Partisi bu konudaki kararlılıklarını açıklamışlardır.

Politik birliğin gerçekleşmesi Türkiye işçi sınıfı hareketinin tarihinde bir menzil taşı olacak, yeni bir aşamayı açacaktır. Politik birliğin sonucu işçi sınıfı hareketinin demokratik güçleri toparlayıcı bir çekim merkezi olmak etkisi artacaktır.

*(24. kuruluş yıldönümümüz dolayısıyla Düsseldorf'ta düzenlenen toplantıda Genel Başkan'ımızın yaptığı konuşmadan,
Çark Başak, 28(106), Mart 1985)*

İÇİNDEKİLER

	1 Mayıs 1985: Üçlü Bayram	3
	Barış, Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizme Adanmış 75 Yaş	5
	12 MART ve SONRASI	9
BÖLÜM I	– YENİDEN ÖRGÜTLENİRKEN	13
BÖLÜM II	– İKİ KONGRE ARASINDA	33
BÖLÜM III	– FAŞİZME DOĞRU	51
BÖLÜM IV	– 12 EYLÜL'DEN SONRA	69

Yararlanılan kaynaklar: Süreli ve süresiz TİP yayınları dışında Yürüyüş, Adımlar, Tek Cephe, Demokrasi İçin Birlik Dergileri ve 1977 Genel Seçimi Radyo Konuşmaları (Başbakanlık Basımevi, 1977)

TÜSTAV